

KÁRPÁT PANEL – SZLOVÁKIA

GYORSJELENTÉS 2007

1. A minta összetétele – Felvidék

Szlovákiában a kutatás a dél-szlovákiai magyarlakta járásokban folyt. A mintát 600 magyar nemzetiségű/magyarul tudó felnőtt állampolgár alkotta. A minta összetételét a többlépcsős véletlen mintavétel módszerével alakítottuk ki. A háztartásokon belül a személyek kiválasztása szabad kvótás rendszerben történt, nemek és korcsoportok szerint.

A mintavételi lépcsők alapja: régió, járás, azon belül településtípusok (járási székhely, egyéb város, falu), települések (községek, városok).

1.1. táblázat: A minta összetétele Szlovákiában járások és településtípusok szerint

Járások	Alapsokaság			Minta			
	Magyarok összesen	Magyarok aránya (százalék)	Magyarok száma városon	Járási székhely minta	Más város minta	Faluk Minta	Összesen
Pozsony-város	20312	3,62	20 312	22	0	0	22
Pozsony-vidék	10527	1,87	4000	4	0	6	10
Dunaszerdahely	95310	16,98	27 908	21	20	61	102
Galánta	61568	10,97	12 303	13	8	45	66
Komárom	78859	14,05	32 846	25	10	50	85
Léva	38169	6,8	15 212	0	13	28	41
Nyitra	14313	2,55	1 777	0	7	8	15
Érsekújvár	63747	11,35	23 154	14	10	44	68
Losonc	22820	4,06	12 476	0	13	11	24
Rimaszombat	45623	8,13	9 854	11	6	32	49
Nagykürtös	14384	2,56	1 103	0	0	16	16
Kassa-város	10760	1,92	10 760	11	0	0	11
Kassa-vidék	16240	2,89	0	0	7	11	18
Rozsnyó	22497	4,01	5 826	6	0	18	24
Töketerebes	46316	8,25	0	0	0	49	49
Összesen	561445	100,00	177 531	127	94	379	600

1.2. táblázat: A minta összetétele nemek szerint – Szlovákia

Járás	Nők	Férfiak
Pozsony-város	12	10
Pozsony-vidék	6	5
Dunaszerdahely	53	49
Galánta	34	32
Komárom	44	40
Léva	21	20
Nyitra	8	7
Érsekújvár	35	33
Losonc	13	12
Rimaszombat	25	23
Nagykürtös	8	7
Kassa-város	6	6
Kassa-vidék	9	8
Rozsnyó	13	12
Töketerebes	26	24
Összesen	312	288

1.3. táblázat: A minta összetétele korcsoportok szerint – Szlovákia

Járás	18–34	35–59	60 fölött
Pozsony-város	4	12	6
Pozsony-vidék	3	5	3
Dunaszerdahely	36	46	20
Galánta	21	30	15
Komárom	27	38	19
Léva	11	18	12
Nyitra	3	7	5
Érsekújvár	20	30	18
Losonc	8	10	6
Rimaszombat	16	21	12
Nagykürtös	4	7	4
Kassa-város	3	6	3
Kassa-vidék	5	8	4
Rozsnyó	7	11	6
Töketerebes	16	22	12
Összesen	184	271	144

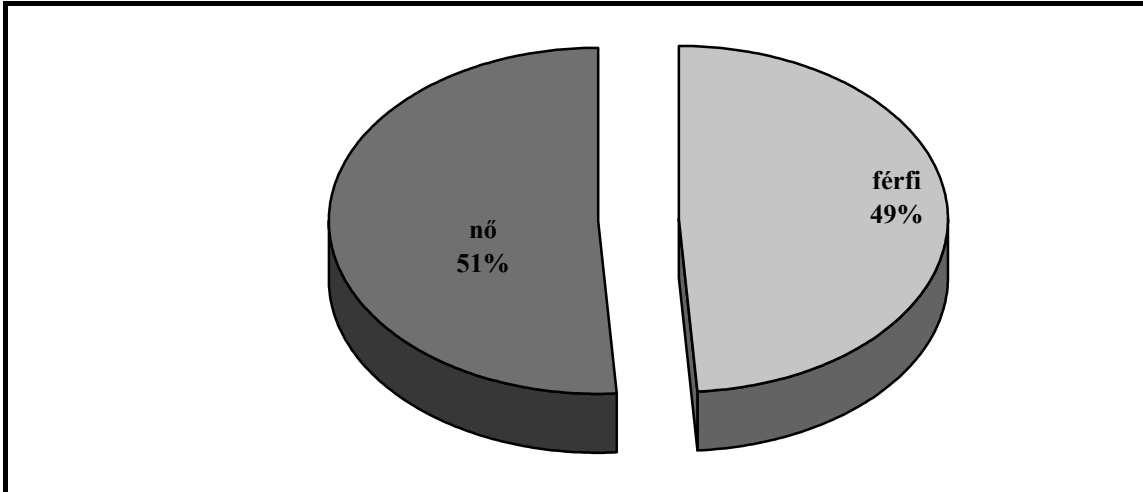
2. Szocio-demográfiai háttér

A válaszadók 49 százaléka férfi, 51 százaléka nő (2.1. ábra). Korcsoportok szerint a minta 34 százalékát 18–34 évesek, 42 százalékát 35–59 évesek, 24 százalékát pedig 60 éven felüliek alkották (2.2. ábra).

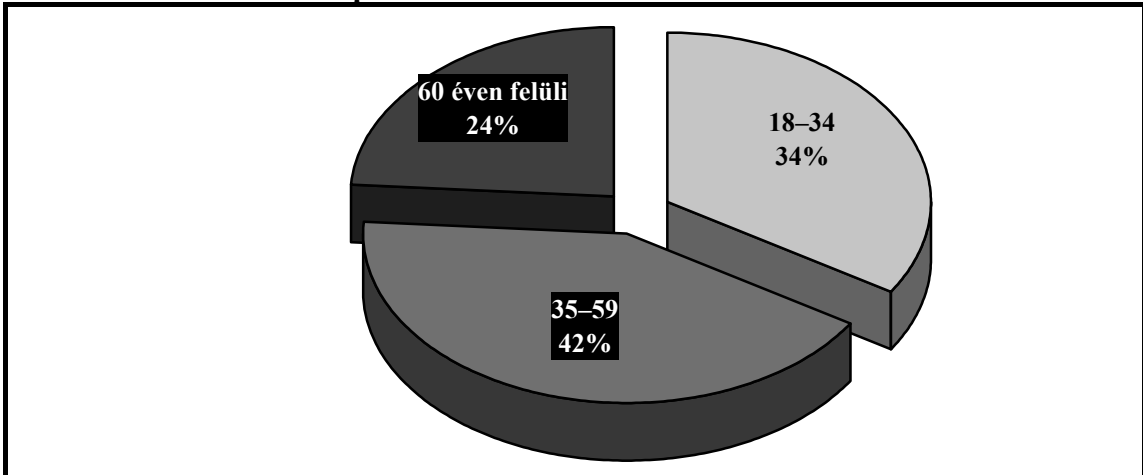
Családi állapot szerint enyhe többségük, azaz 57,4 százalék házas (2.3. ábra), 71 százalékuknak van gyermeke, átlagosan kettő.

A válaszadók szülei és házastársa is többnyire magyar (2.4. ábra).

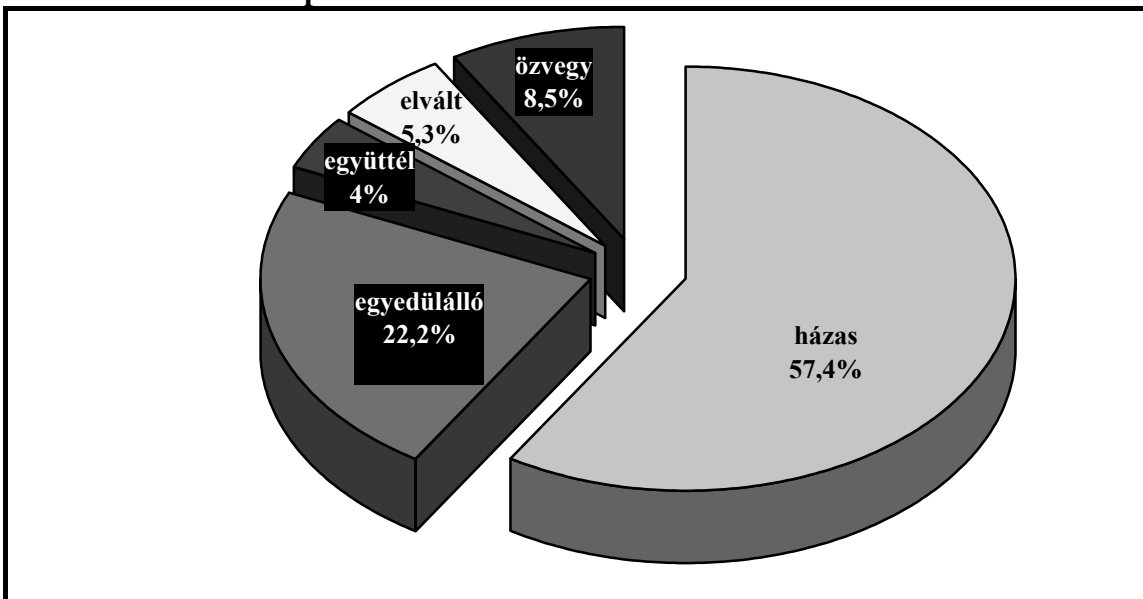
2.1. ábra: A minta nemek szerinti összetétele

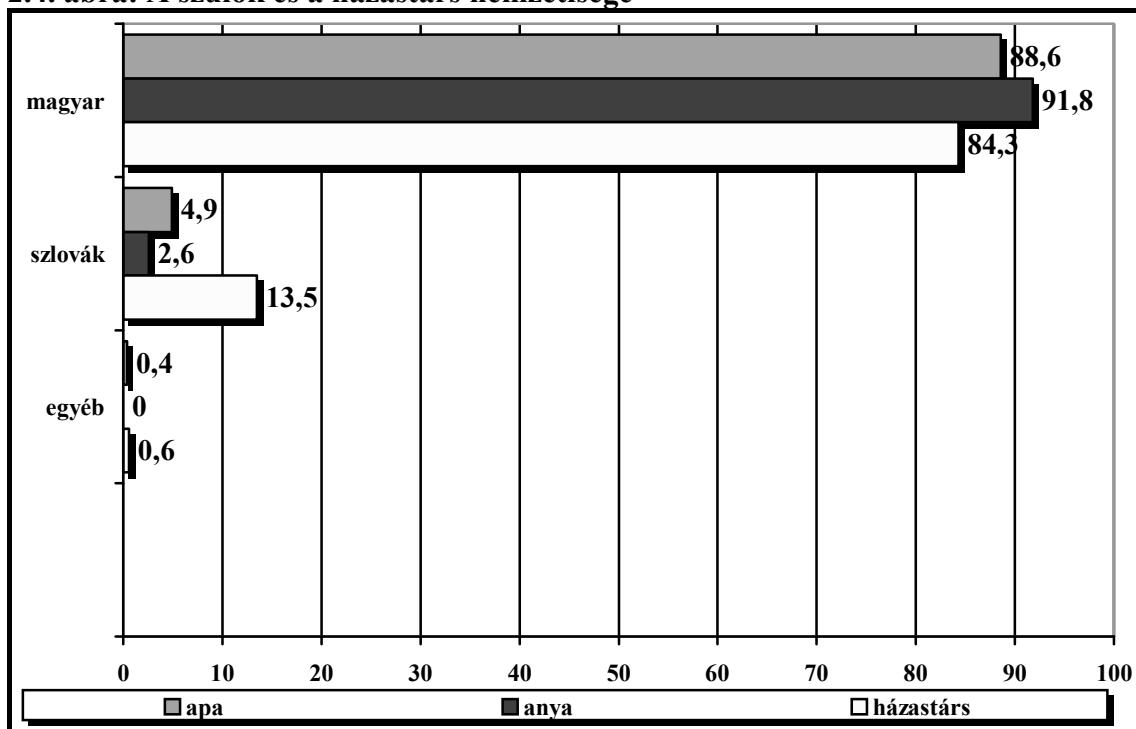
2.2. ábra: A minta korcsoportok szerinti összetétele

2.3. ábra: Családi állapot

2.4. ábra: A szülők és a házastárs nemzetisége

3. Identitás

A megkérdezettek arra a kérdésre, hogy melyik az a közösség, amihez leginkább tartozónak érzik magukat, a következőképpen válaszoltak: egyharmaduk magyarnak (33,8 százalék), valamivel kevesebben szlovákiai magyarnak (30,4 százalék), 17,8 százalékuk pedig felvidéki magyarnak tartja magát. Az állampolgárságon alapuló és a területi-regionális alapú önbesorolás aránylag ritka. Az előbbit 7,2 százalék jelölte be, ebből magyar nyelvű szlovák állampolgárnak 5 százalék, szlovák állampolgárnak 2,2 százalék vallotta magát. A területi-regionális önbesorolás a válaszadók 3,5 százalékára jellemző, akik közül konkrét tájegységhez tartozónak 2,3 százalék, szlovákiaiainak 1,2 százalék tartotta magát. A magukat európainak vallók is kevesen voltak (3,8 százalék, ebből 3,1 százalék európai, 0,7 százalék közép-európai). Szlováknak két személy vallotta magát. Másodsorban is hasonló az opciók sorrendje, hiszen újfent magyarnak (29,1 százalék), szlovákiai magyarnak (27,2 százalék) és felvidéki magyarnak (13,5 százalék) tartják magukat. Ugyanakkor többen vallották magukat magyar anyanyelvű szlovák állampolgárnak (7,5 százalék), konkrét tájegységhez tartozónak (3,6 százalék), de szlovákiaiainak (3,9 százalék) és szlovák állampolgárnak (2,5 százalék). Másodsorban európainak is többen tartják magukat (6,7 százalék).

A magyarsághoz tartozás túlnyomórészt pozitív érzésekkel tölti el a válaszadókat. Csaknem 80 százalékuk (78,5 százalék) teljesen vagy többnyire egyetért, hogy ez büszkeséggel tölti el, 78 százalékuknak természetes dolog magyarnak lenni, 76 százalékuknak nem közömbös a magyarsága. 80,4 százalékuk egyáltalán nem, 9,6

százalékuk pedig részben nem ért egyet azzal, hogy szégyenkeznie kéne magyarsága miatt.

A magyarsághoz tartozás kritériumai között az önbesorolás, a magyar anyanyelvűség, a kultúrnemzeti azonosulást mutató magyar kultúra ismerete és szeretete, valamint az a legfontosabb, hogy legalább az egyik szülő magyar legyen. A magyar zászló tisztelete, mint magyarság-kritérium a felsorolt tizenkét feltétel közül a hatodik helyen szerepel. Valójában a többit is inkább tartják fontosnak, mint nem fontosnak. Legkevésbé fontosnak a magyar állampolgárságot tartják (1,6-os átlag).

Arra a kérdésre, hogyha szabadon választhatnák ki, melyik országban élhetnének, csaknem 40 százalékuk Szlovákiát jelölte meg, 12, 6 százalékuk Magyarországot. Más országokat még ennél is kevesebben említettek.

A válaszadók 85 százalékának nincs vagy ritkán van problémája azzal, hogy magyarként kisebbségben él Szlovákiában.

Mit tekintenek hazájuknak? 41,2 százalékuk Szlovákiát, 18,9 százalékuk Felvidéket, 9,3 százalékuk a települést, ahol él, 3,3 százalékuk a szülőhelyét, 3,3 százalékuk pedig egy konkrét néprajzi tájegységet Szlovákián belül. Magyarországot 7,2 százalék, a történelmi Magyarországot 5,8 százalék, Európát pedig 1,7 százalék tekinti hazájának. A haza fogalom a szlovákiai magyarok számára tehát egyértelműen Szlovákiához kötődik. Ugyanez tapasztalható a szülőföld esetében. 29,6 százalék Szlovákiát, 24,3 százalék Felvidéket, 16,1 százalék a települést, ahol született, 12,8 százalék jelenlegi lakhelyét tekinti szülőföldjének.

A nemzethez való tartozás kapcsán 81,5 százalékuk a magyar nemzet részének érzi a szlovákiai magyarságot. A szlovák nemzet részének csupán 38,4 százalék tartja, vagyis a válaszadók többsége elkülöníti a saját nemzetét a szlovák nemzettől.

A korábbi felmérésekhez hasonló képet kapunk, amikor az egyes nemzetek tulajdonságaira vagyunk kíváncsiak: az egyértelműen negatív tulajdonságok leginkább a szlovákokra jellemzők, az intelligencia, segítőkészség és versenyszellem a magyarországi magyarokra, a tolerancia pedig a szlovákiai magyarokra (3.19. ábra).

Az etnikai csoportok közül legrokonszenvesebbek (nagyon rokonszenves+inkább rokonszenves) a magyarországi magyarok és a szlovákok, bár a két nemzet iránti rokonszenv mértéke nem azonos – a magyarországiak esetében 72 százalék, a szlovákok esetében 35 százalékra, vagyis a felére csappan. Legkevésbé rokonszenvesnek a kínaiakat tartják, csupán 9 százalékuknak szimpatikusak (3.20. ábra).

A határon túli magyarok közül a válaszadók önmagukat, vagyis a szlovákiai magyarokat tartják a legrokonszenvesebbeknek (78 százalék), de a többi csoporttal is inkább rokonszenveznek. Legkevésbé (57 százalék) azonban a magyarországi magyarokkal (3. 21. ábra).

A különböző társadalmi csoportok különböző érzelmeket keltenek a válaszadóknak, viszont van egy közös jellemzőjük, mégpedig az, hogy igazából egyikkel sem rokonszenveznek. Leginkább a vállalkozókkal szimpatizálnak (25 százalék), legkevésbé a skinheadeket és a kábítószereseket kedvelik (3.22. ábra).

Felsoroltunk nyolc körülményt, s megkérdeztük, milyen gyakran érte miattuk a válaszadókat hátrányos megkülönböztetés. Amint a 3.23. ábra mutatja, leginkább a nemzeti hovatartozásuk miatt voltak diszkriminálva, csaknem hetven százalékuk említette ezt. Legkevésbé diszkrimináló körülmény a nem és az életkor volt. Ugyanakkor nincs a felsoroltak közül egyetlen olyan terület sem, ahol legalább időről időre ne ért volna valakit hátrányos megkülönböztetés.

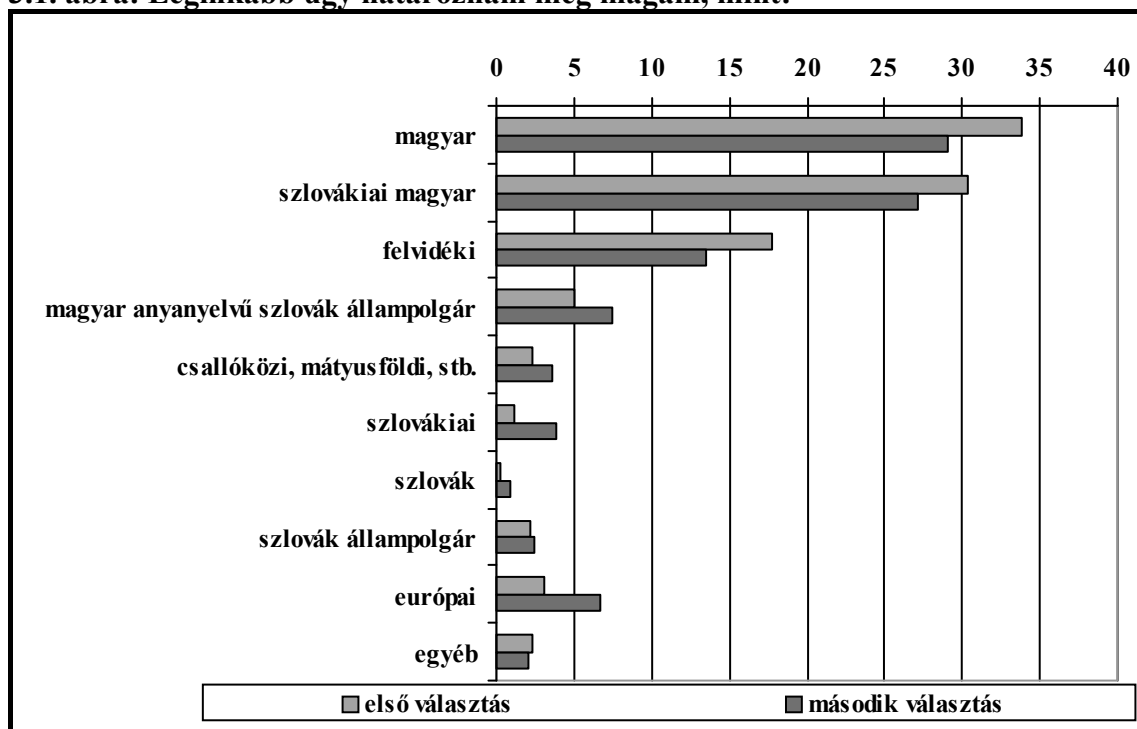
A válaszadók fele szerint a magyar nemzetiség nem akadályozza Szlovákiában az érvényesülést. Minden negyedik viszont akadálnak érzi, főleg álláskeresőkor (3.24. ábra).

A szlovákok és magyarok kölcsönös viszonyában homlokegyenest eltérőnek mutatkozik az országos helyzet és a megkérdezett lakhelyén tapasztalt helyzet (3.25. ábra). Míg országos szinten a konfliktusok jellemzők, a lakhely szintjén inkább a kölcsönös együttműködés.

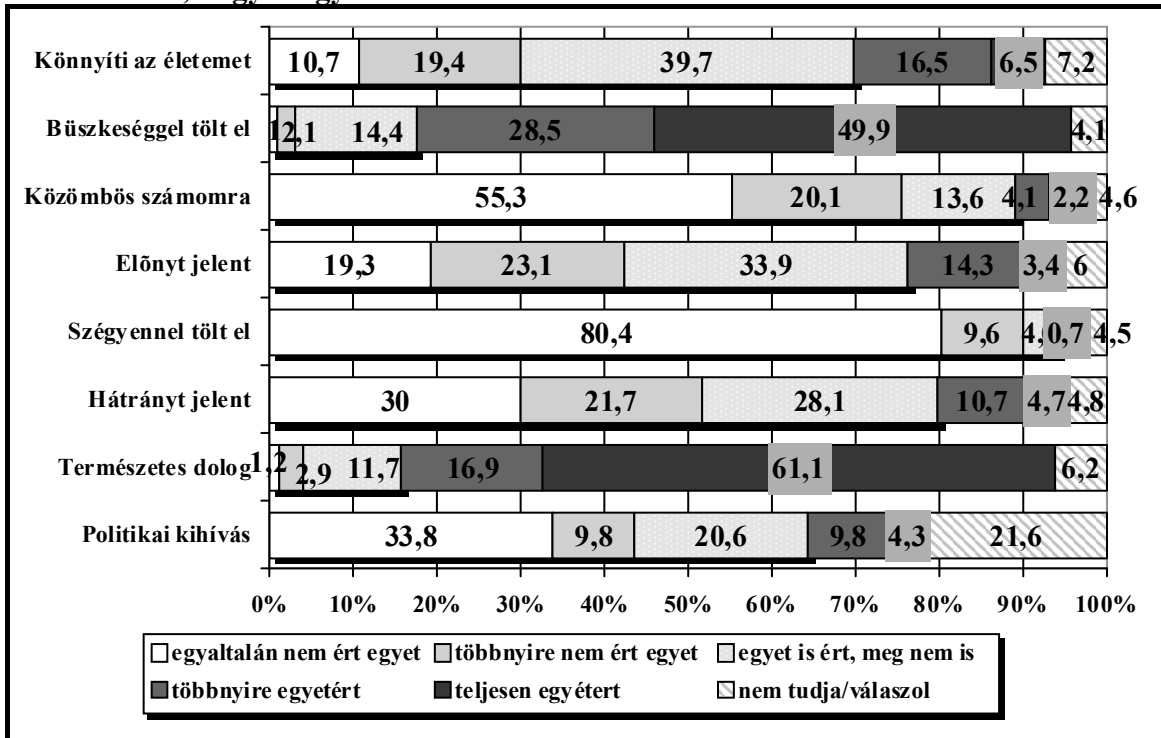
Felsoroltunk néhány állítást, majd arra kértük a válaszadókat, jelezzék egyetértésük mértékét. Leginkább azzal értettek egyet, hogy az embernek akkor is támogatnia kell hazáját, ha a vezetők hibákat követnek el (teljesen egyetértők aránya 48,5 százalék), ami az ország jelenlegi politikusait véve alapul, a megkérdezettek nagy toleranciájára vall. A második leginkább elfogadott kijelentés – sokkal szívesebben vagyok szlovák állampolgár, mint más ország állampolgára – , amellyel a válaszadók egyharmada értett egyet, ugyancsak jelzi az országhoz való erős kötődést (3.26. ábra).

A megkérdezettek 70 százaléka úgy gondolja, hogy vannak olyan hősök és hősnők, akik a magyarságot szimbolizálják. A legtöbbben István királyt, Kossuth Lajost és Mátyás királyt, illetve a Hunyadiakat említették (3.8. ábra). Háromnegyedük szerint vannak ilyen kulturális személyiségek is. A legtöbbben Petőfi Sándort, Jókai Mórt és Ady Endrét tartják azoknak. A megkérdezettek ugyancsak háromnegyede szerint vannak a magyarságnak szimbólumai. Leggyakrabban a magyar koronát és a zászlót említik.

3.1. ábra: Leginkább úgy határozom meg magam, mint:

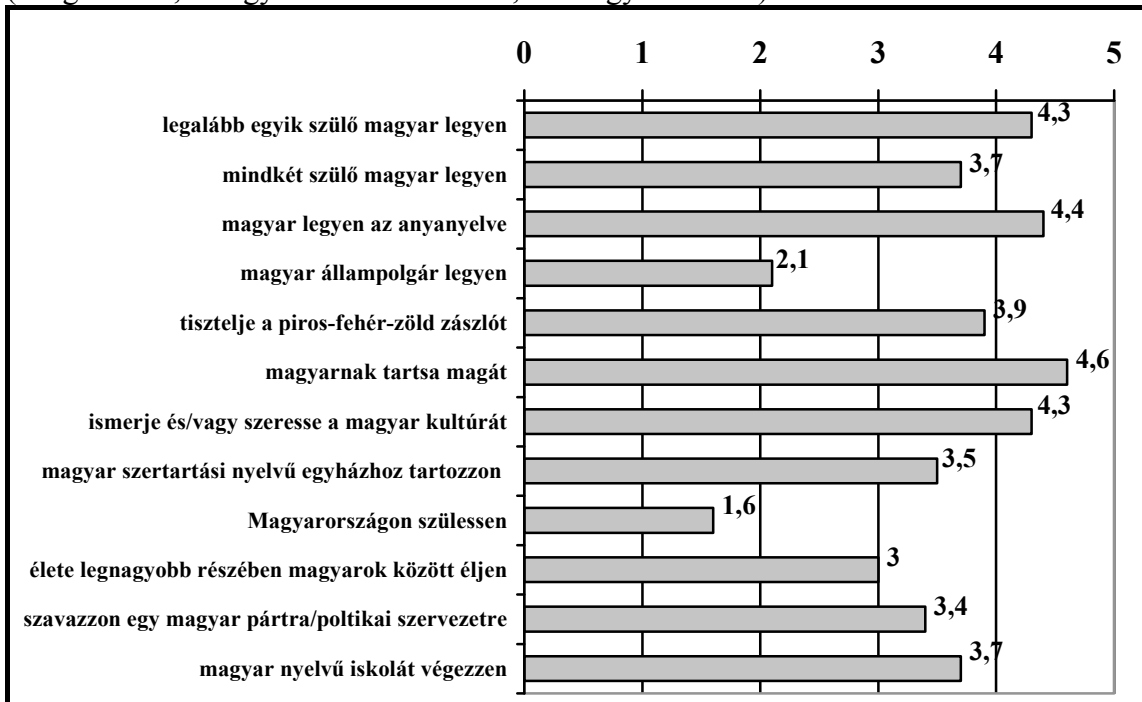

3.2. ábra: Az, hogy magyarnak születtem...

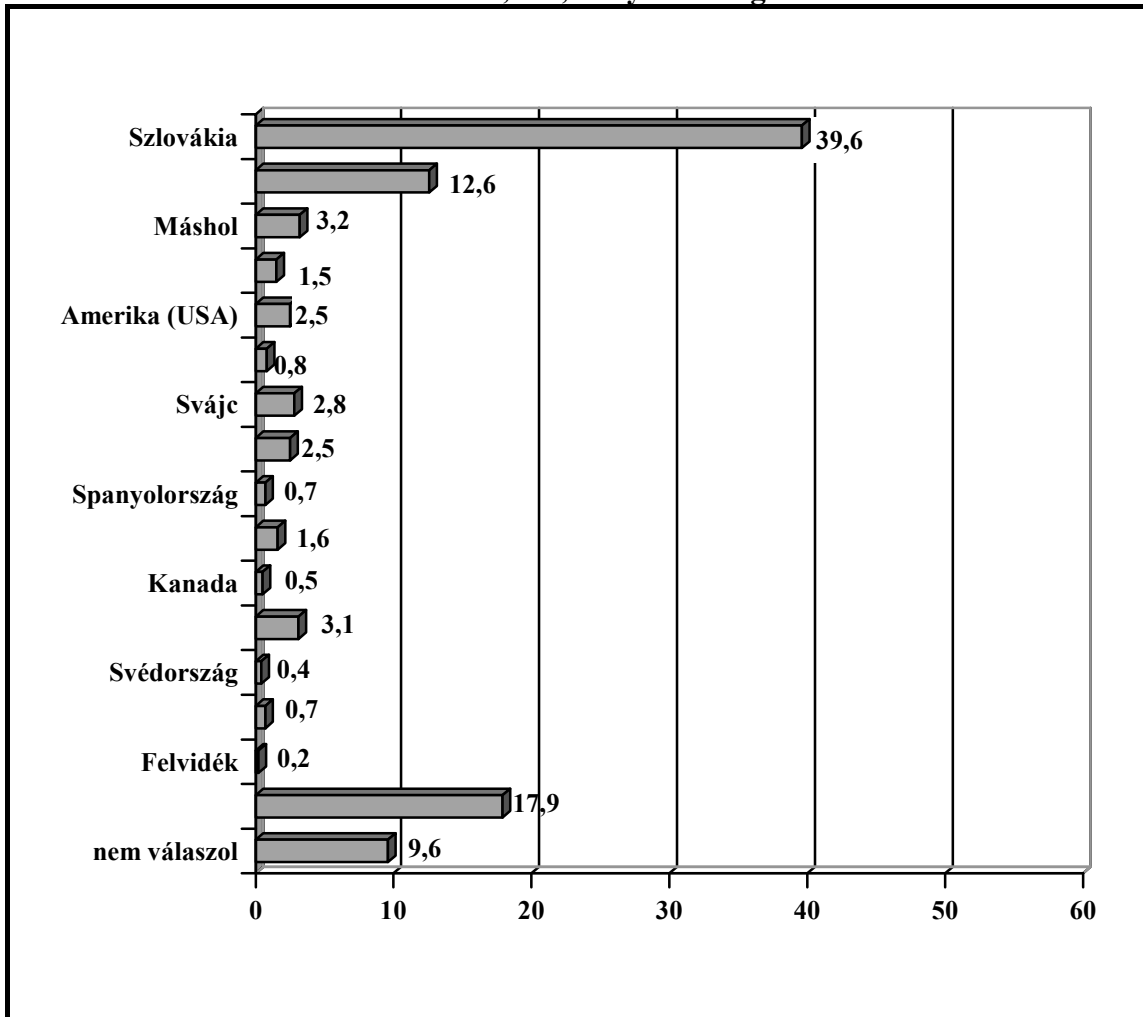

3.3. ábra: Ahhoz, hogy valaki magyarnak számítson, mennyire fontos, hogy...

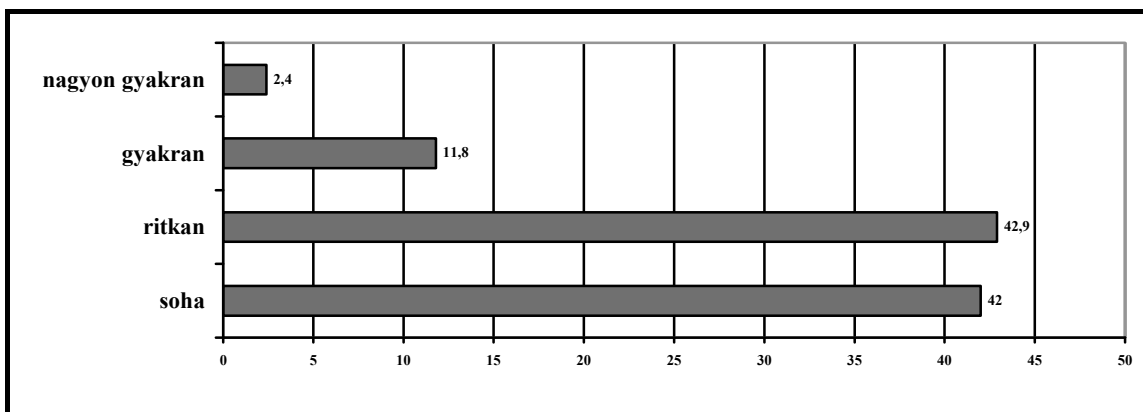
(átlagértékek, 1 – egyáltalán nem fontos, 5 – nagyon fontos)

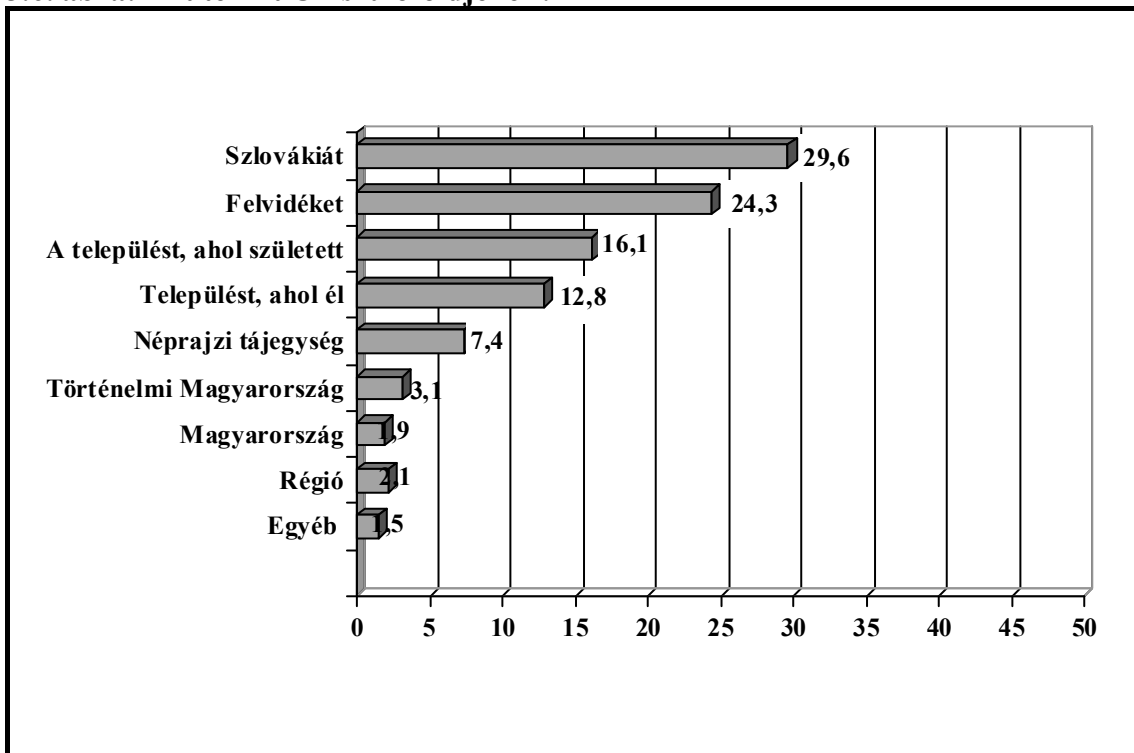
3.4. ábra: Ha szabadon választhatna, hol, melyik országban szeretne élni?

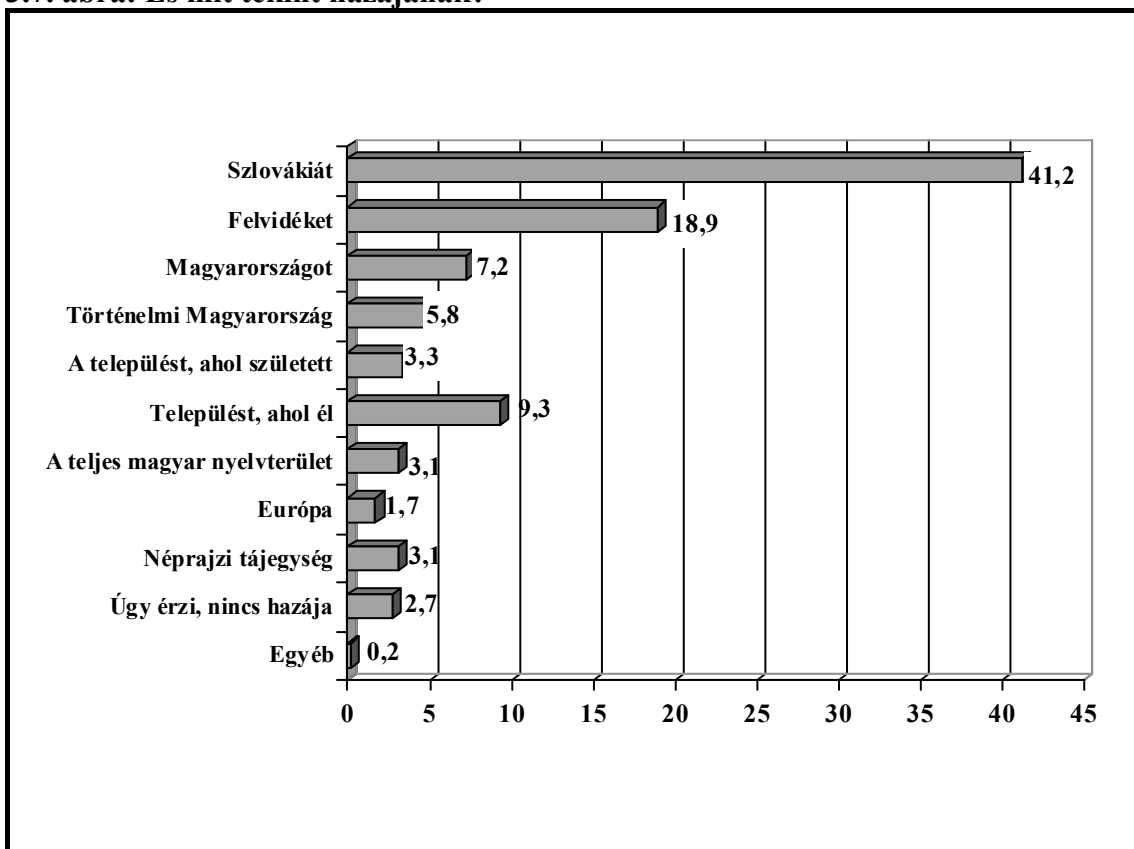
3.5. ábra: Mennyire jelent önnek problémát az, hogy magyar nemzetiségűként szlovák állampolgár: mennyire sikerült egyeztetni ezeket?

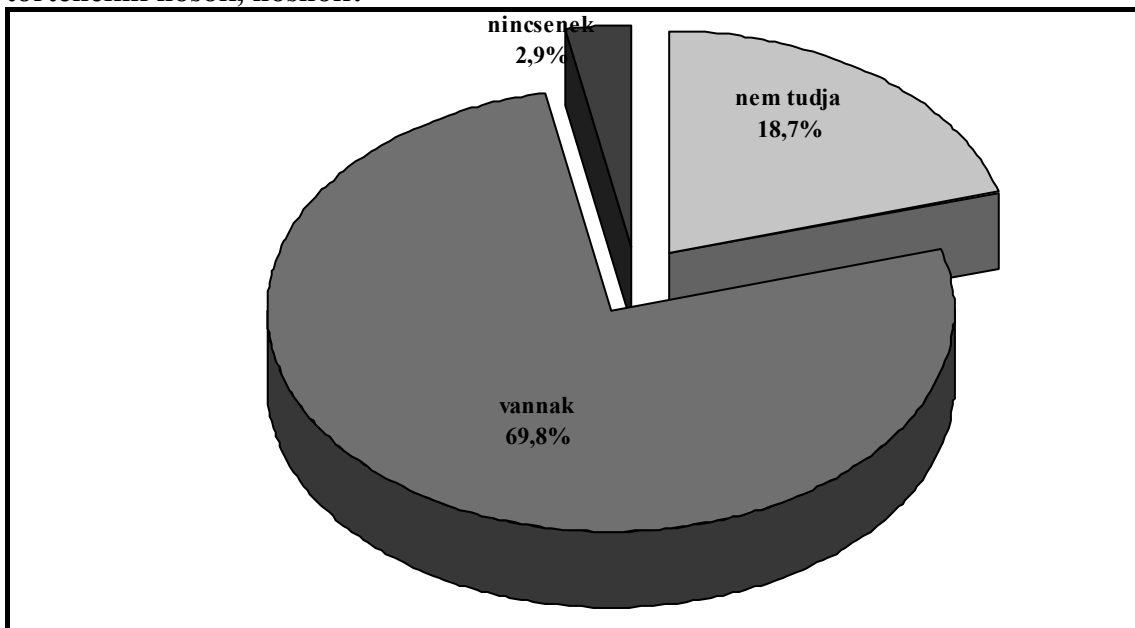
3.6. ábra: Mit tekint Ön szülőföldjének?

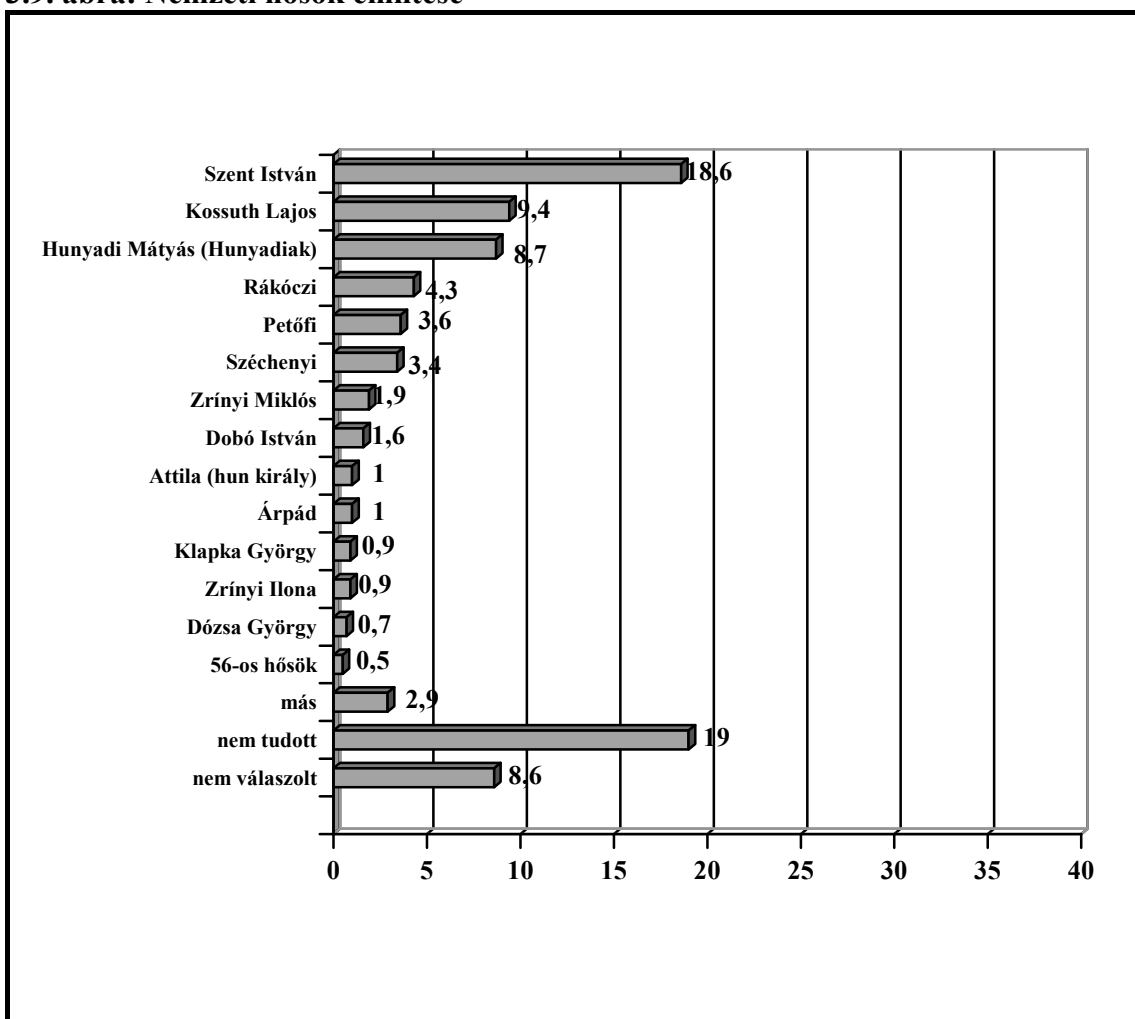
3.7. ábra: És mit tekint hazájának?

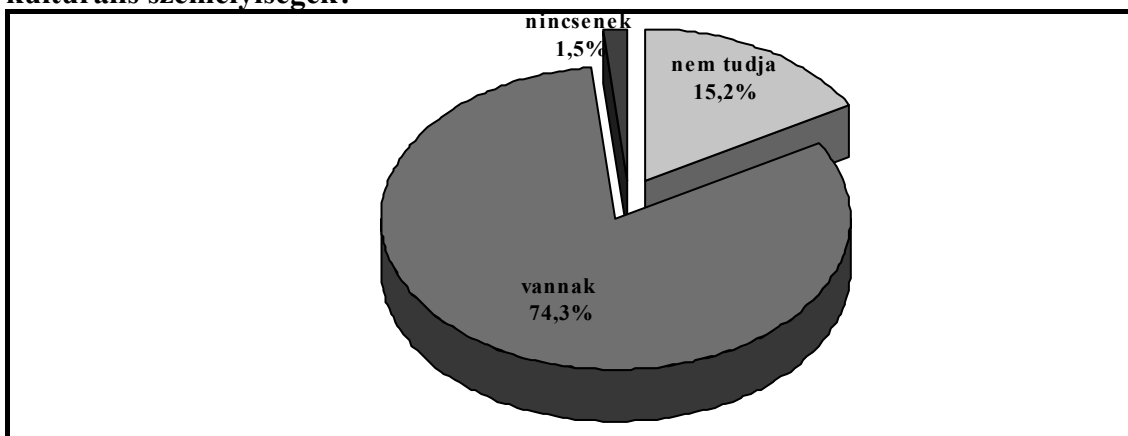
3.8. ábra: Ön szerint vannak-e a magyarságot, a magyar nemzetet megjelenítő történelmi hősök, hősnők?

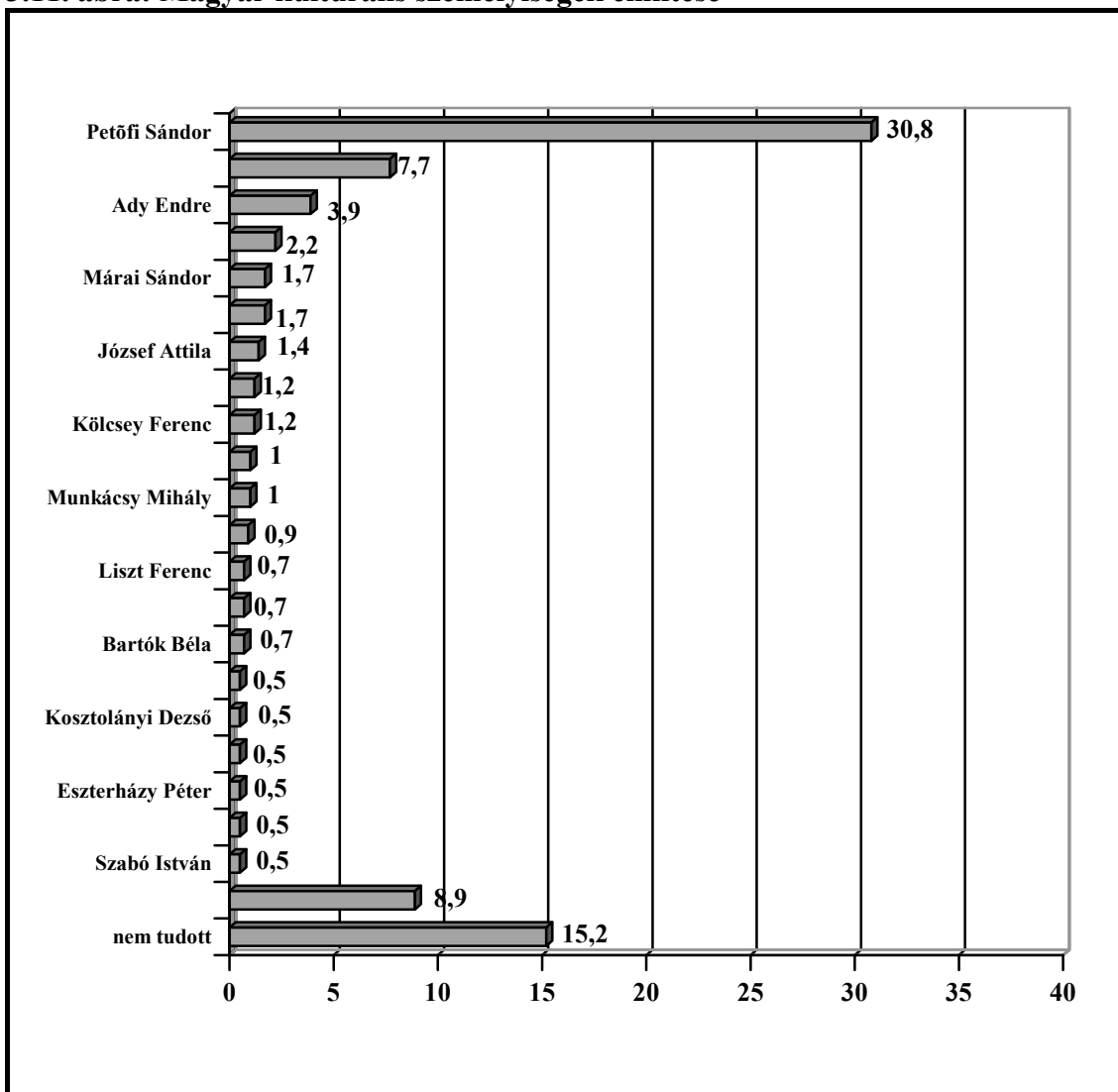
3.9. ábra: Nemzeti hősök említése

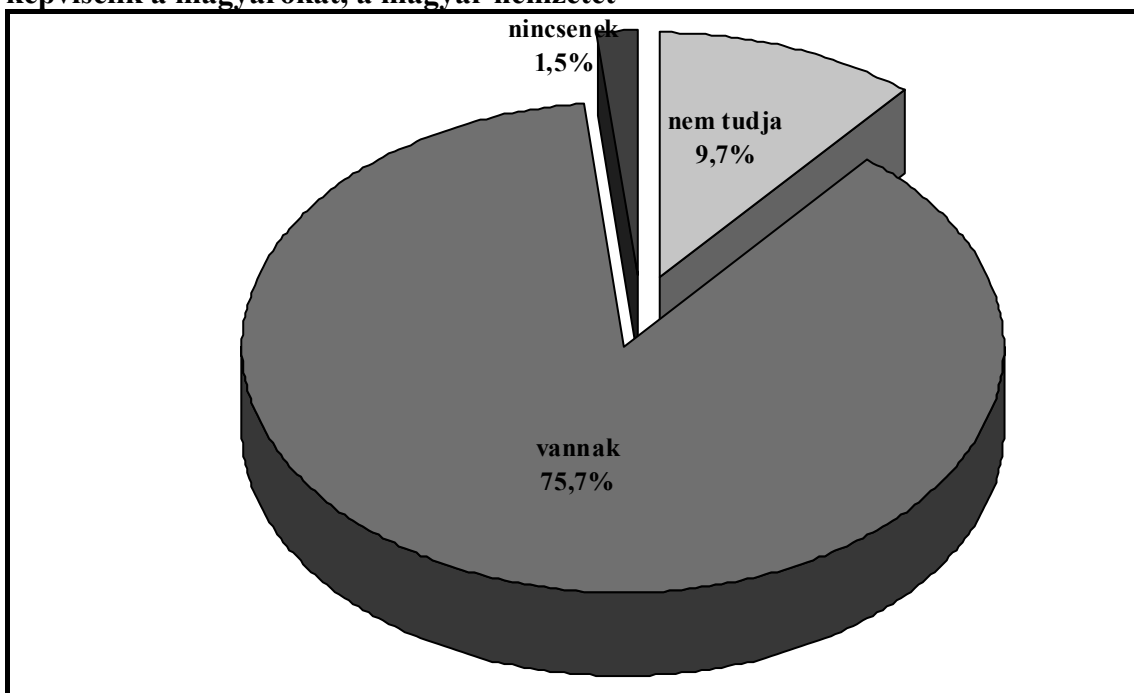
3.10. ábra: Ön szerint vannak-e a magyarságot, magyar nemzetet képviselő kulturális személyiségek?

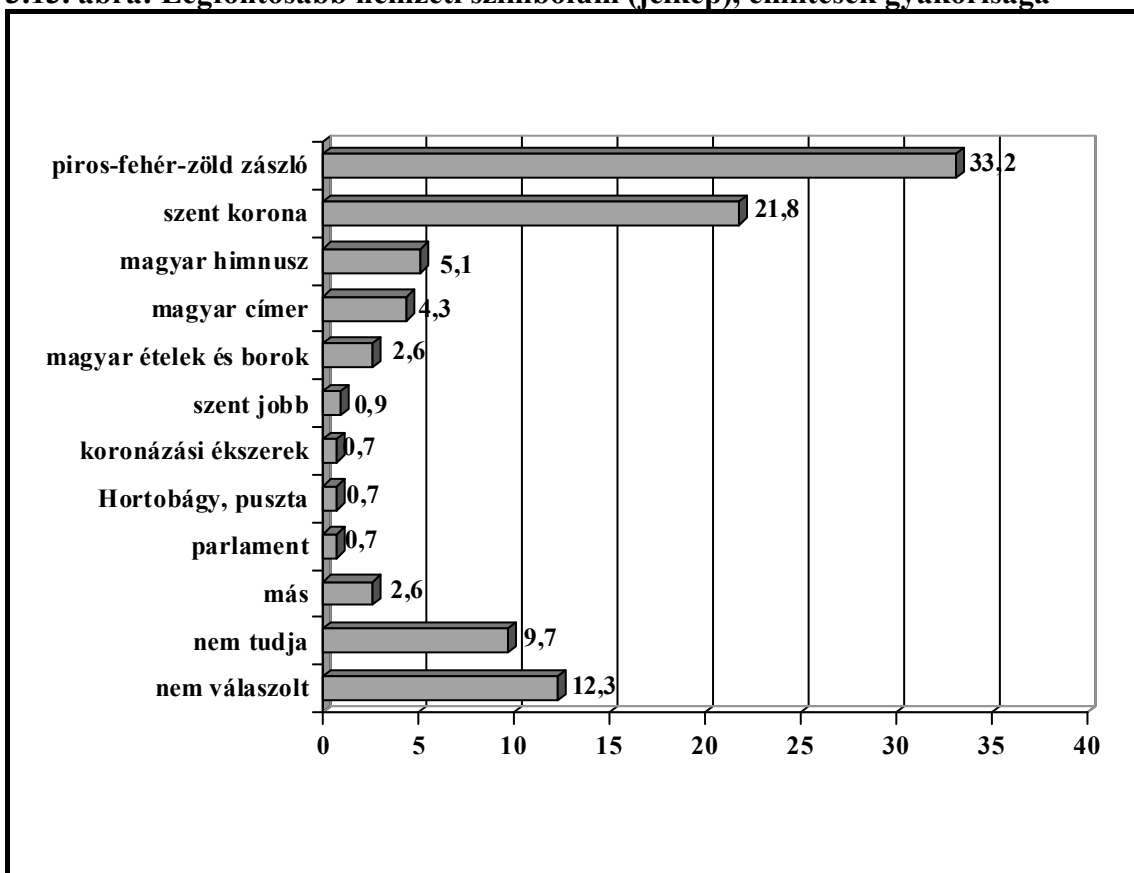
3.11. ábra: Magyar kulturális személyiségek említése

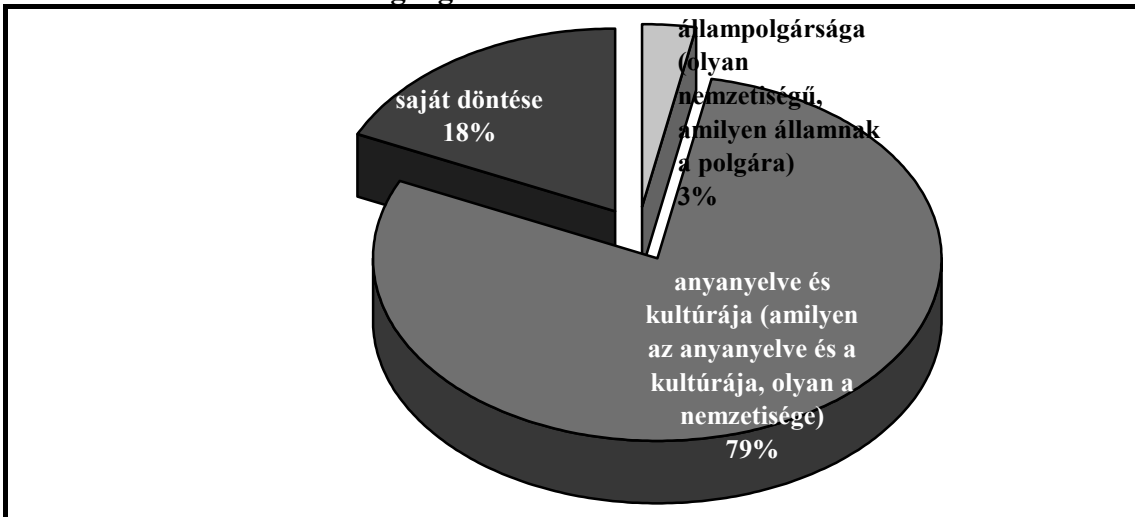
3.12. ábra: Vannak olyan szimbólumok(jelképek), melyek legjobban megjelenítik, képviselik a magyarokat, a magyar nemzetet

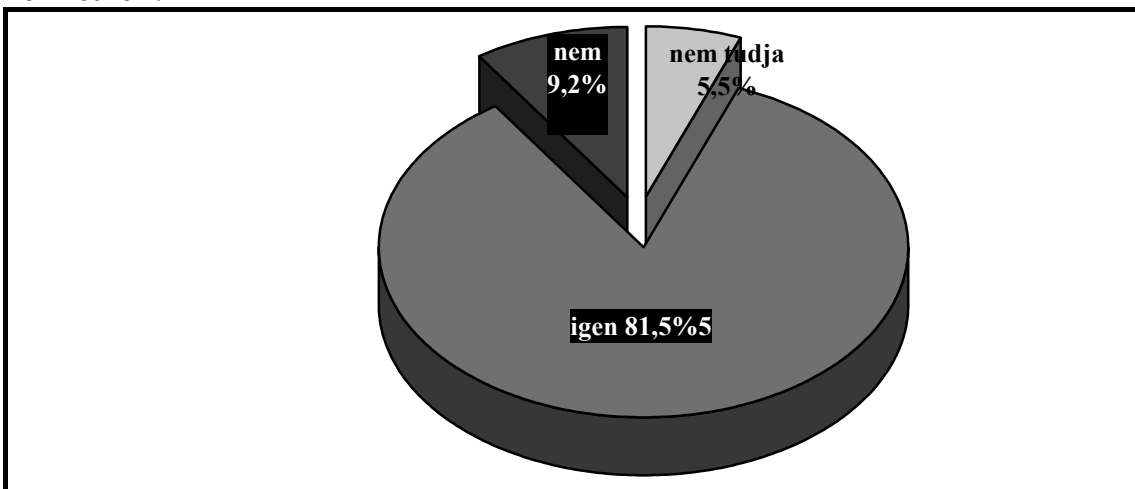
3.13. ábra: Legfontosabb nemzeti szimbólum (jelkép), említések gyakorisága

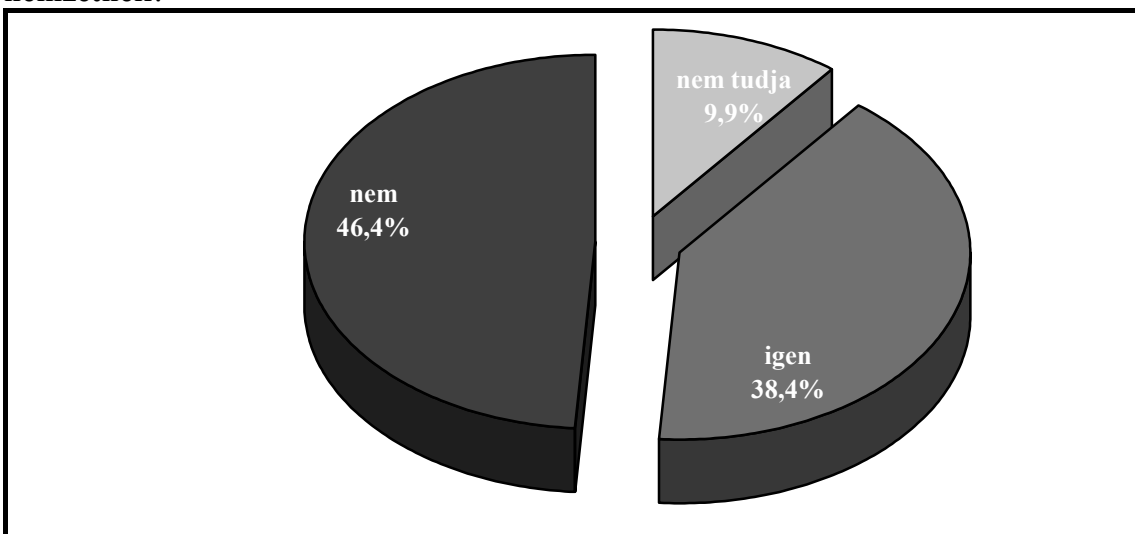
3.14. ábra: Mi határozza meg leginkább az Ön nemzeti hovatartozását?

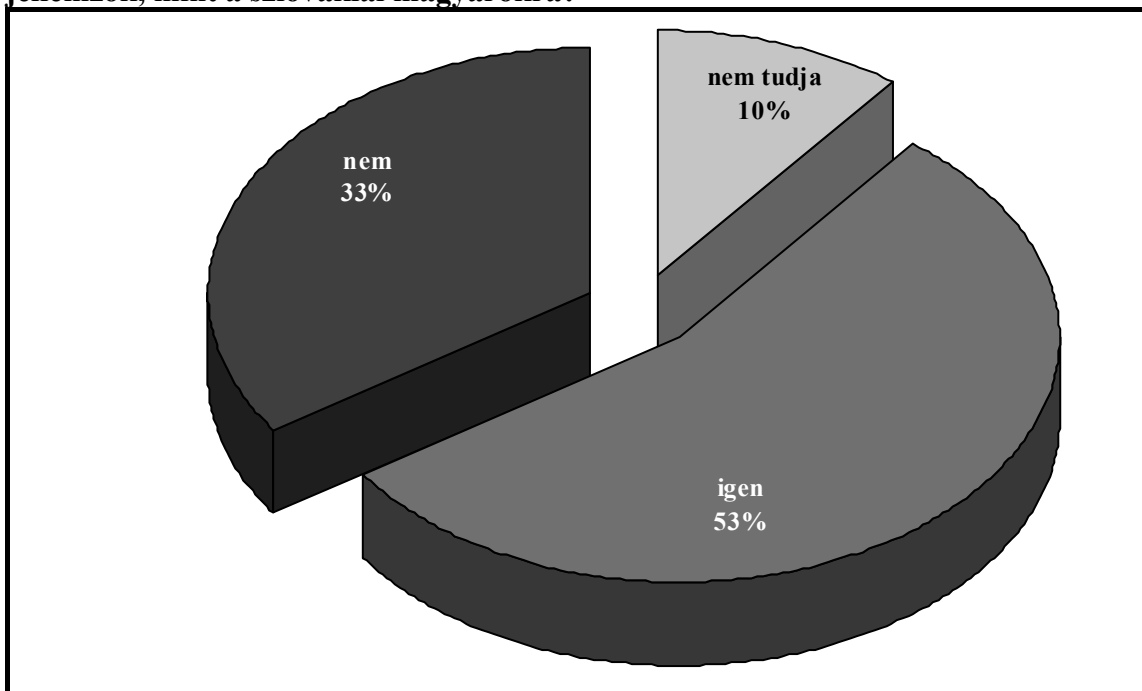
3.15. ábra: Ön szerint a szlovákiai/felvidéki magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

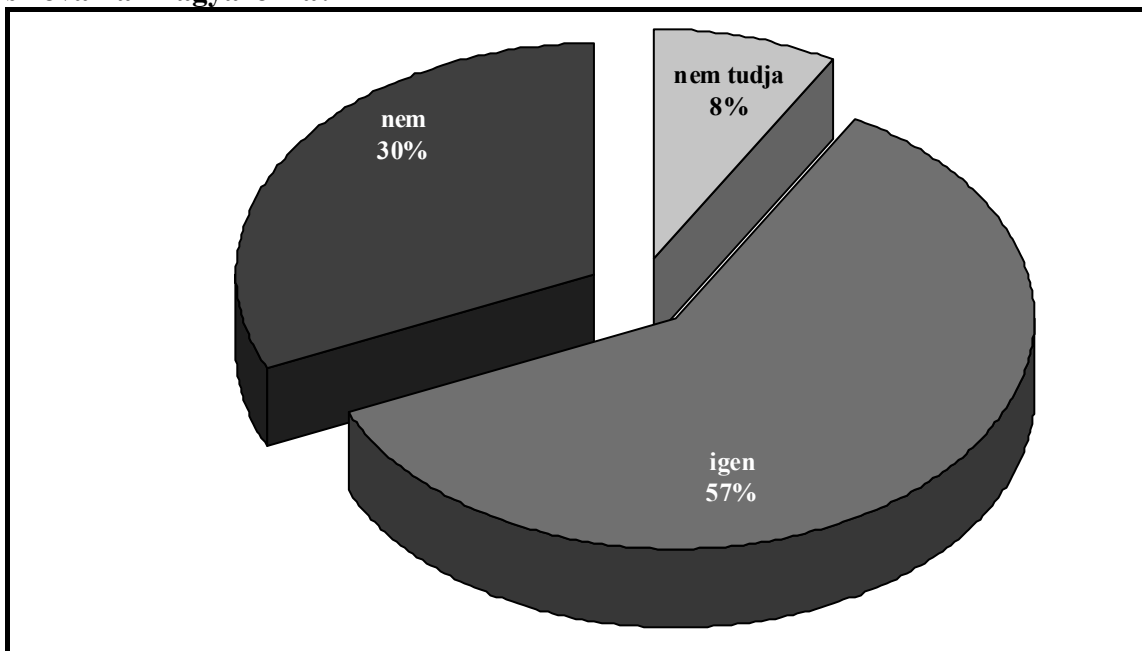
3.16. ábra: Ön szerint a szlovákiai/felvidéki magyarok részét képezik-e a szlovák nemzetnek?

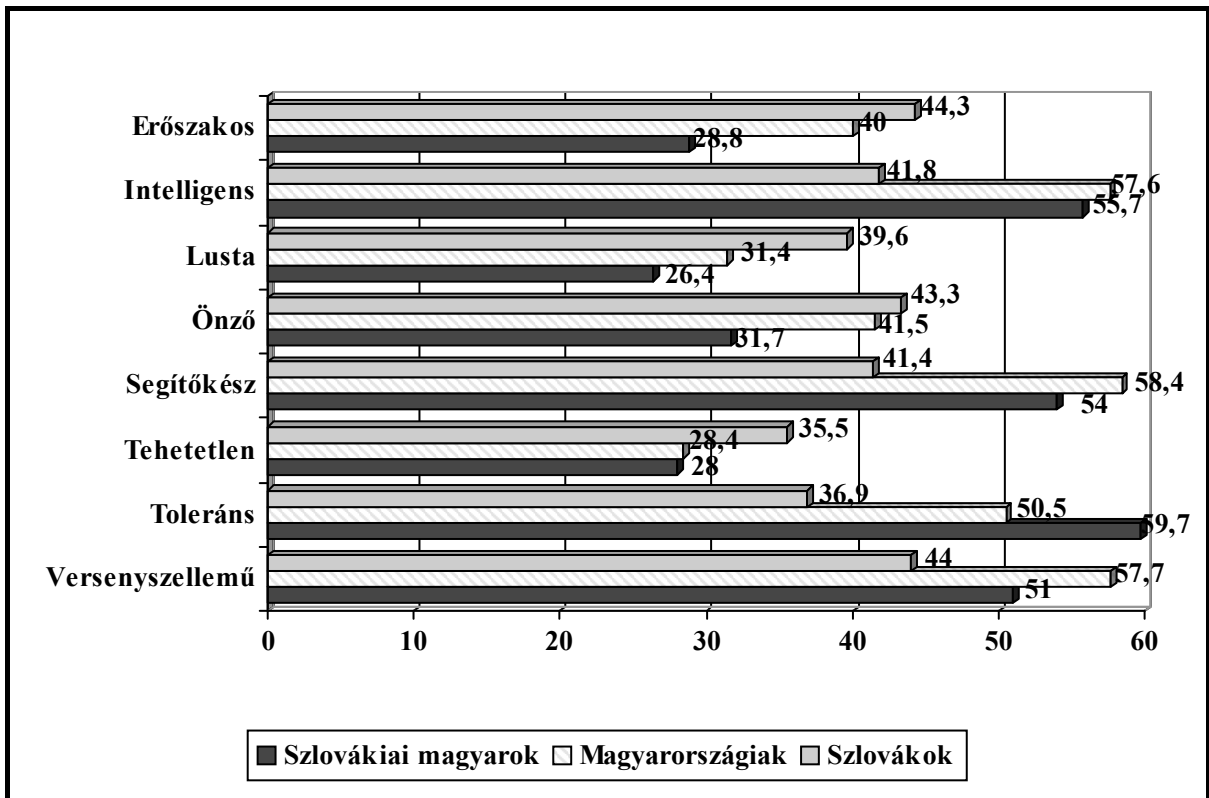
3.17. ábra: Ön szerint a magyarországi magyarokra más emberi tulajdonságok jellemzők, mint a szlovákiai magyarokra?

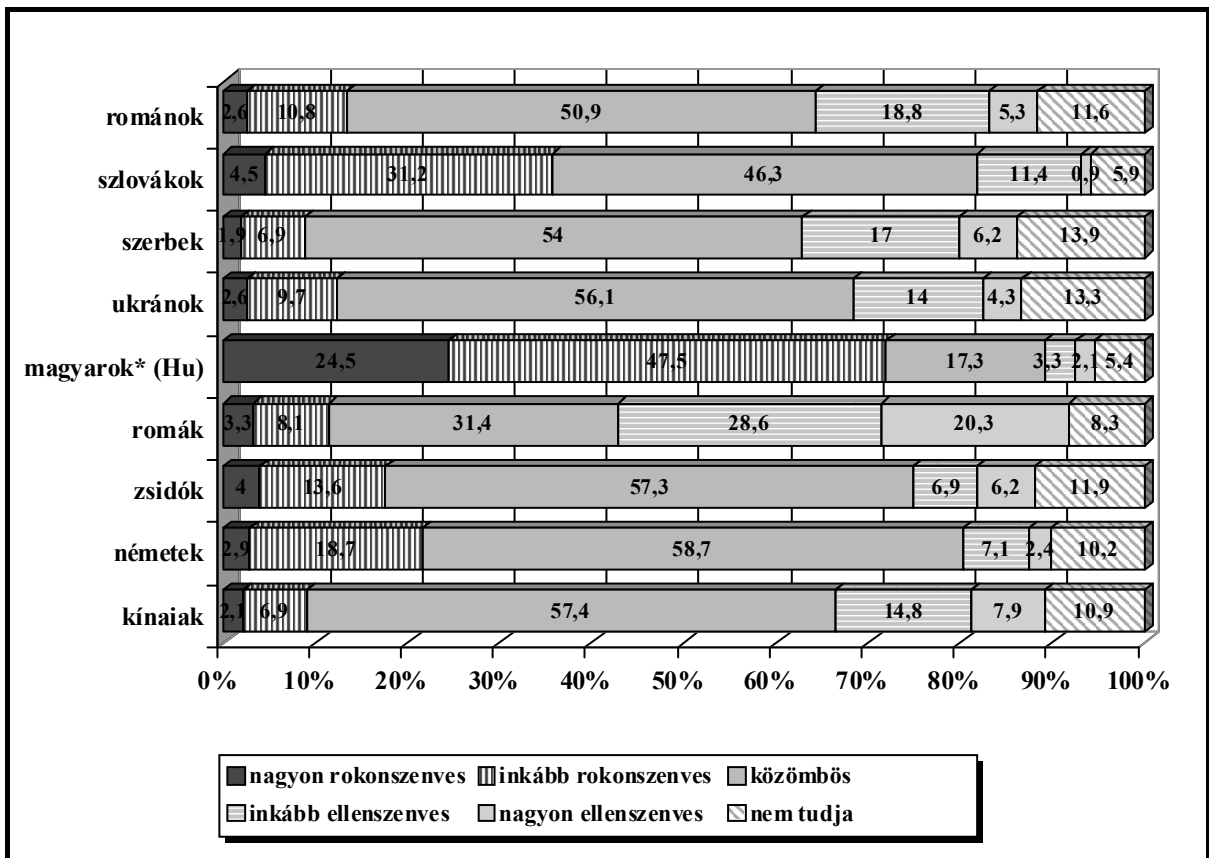
3.18. ábra: Ön szerint a szlovákokra más emberi tulajdonságok jellemzők, mint a szlovákiai magyarokra?

3.19. ábra: Ön szerint a szlovákiai magyarok, a magyarországi magyarok, illetve a szlovákok hány százaléka jellemezhető a következő tulajdonságokkal?

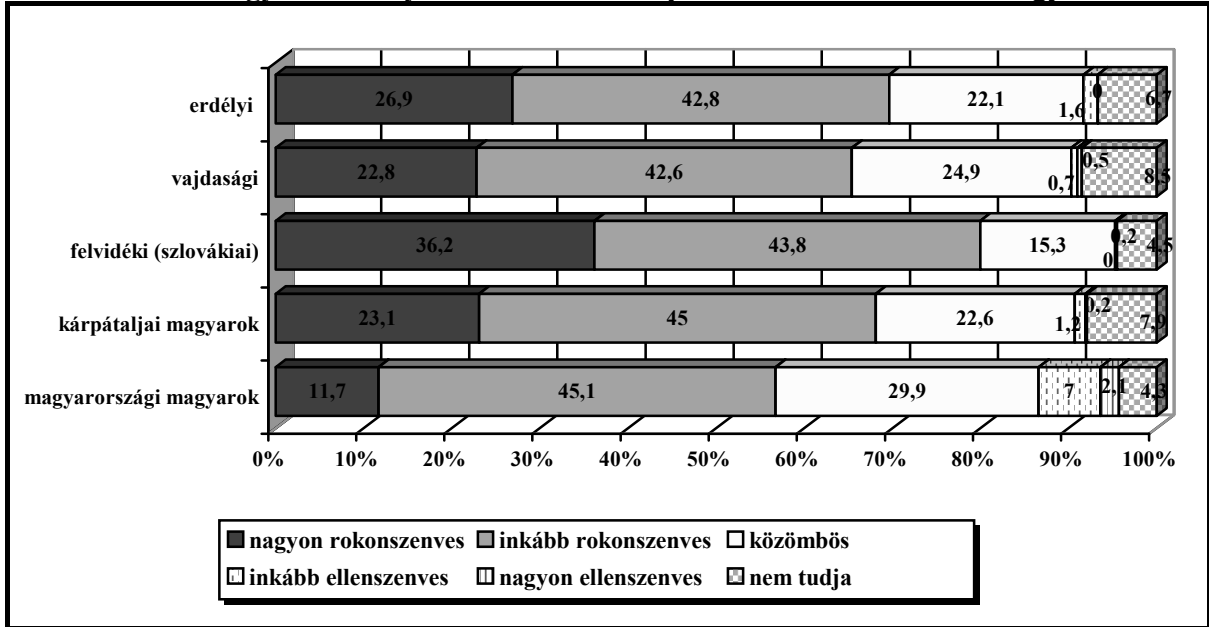

3.20. ábra: Ön hogyan viszonyul a következő csoportokhoz? Etnikumok

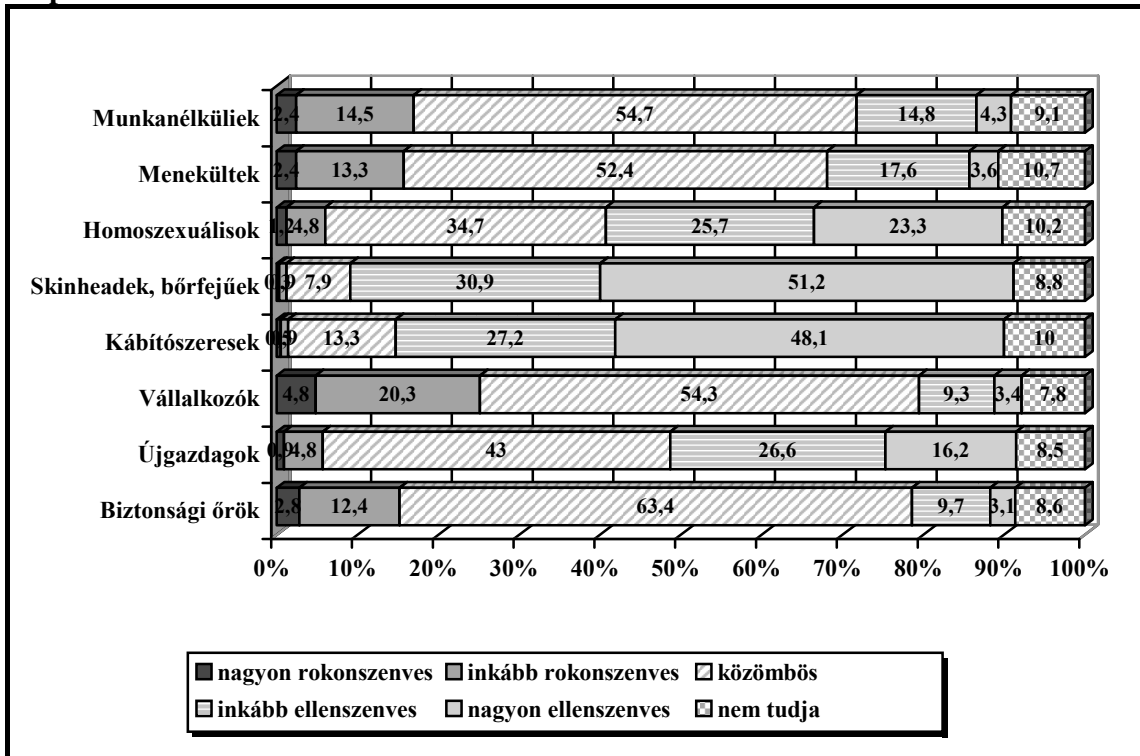

**"Magyarországi magyarok" –ként lett megkérdezve.

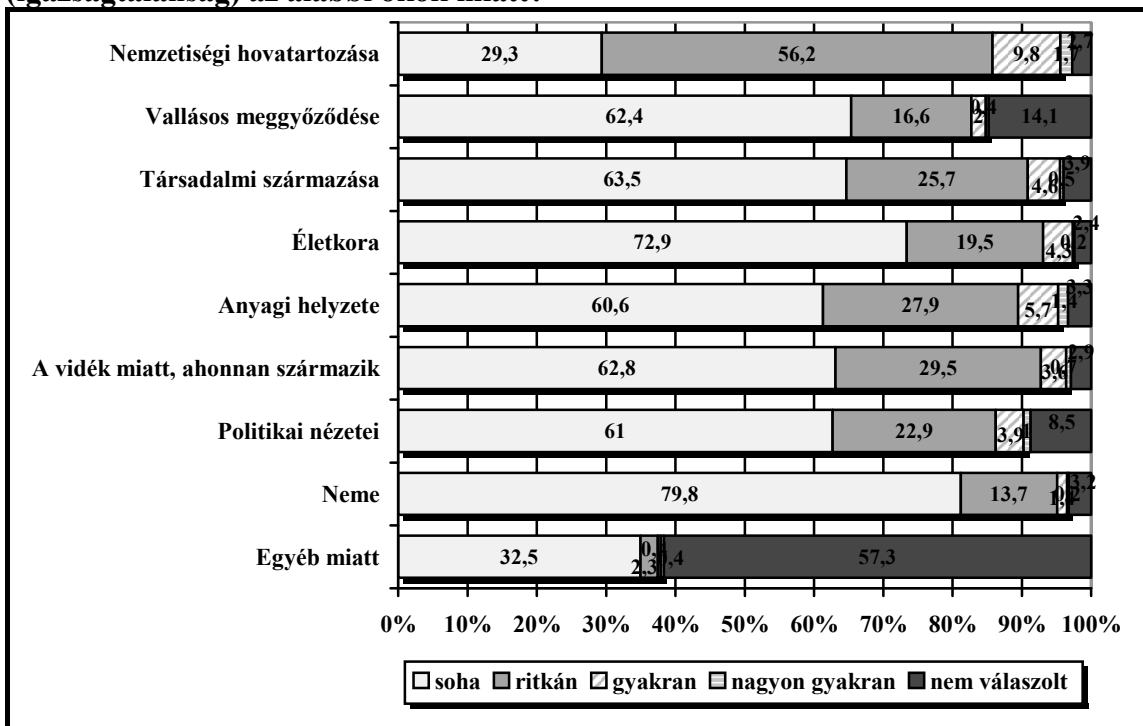
3.21. ábra: Ön hogyan viszonyul a következő csoportokhoz? Határon túli magyarok

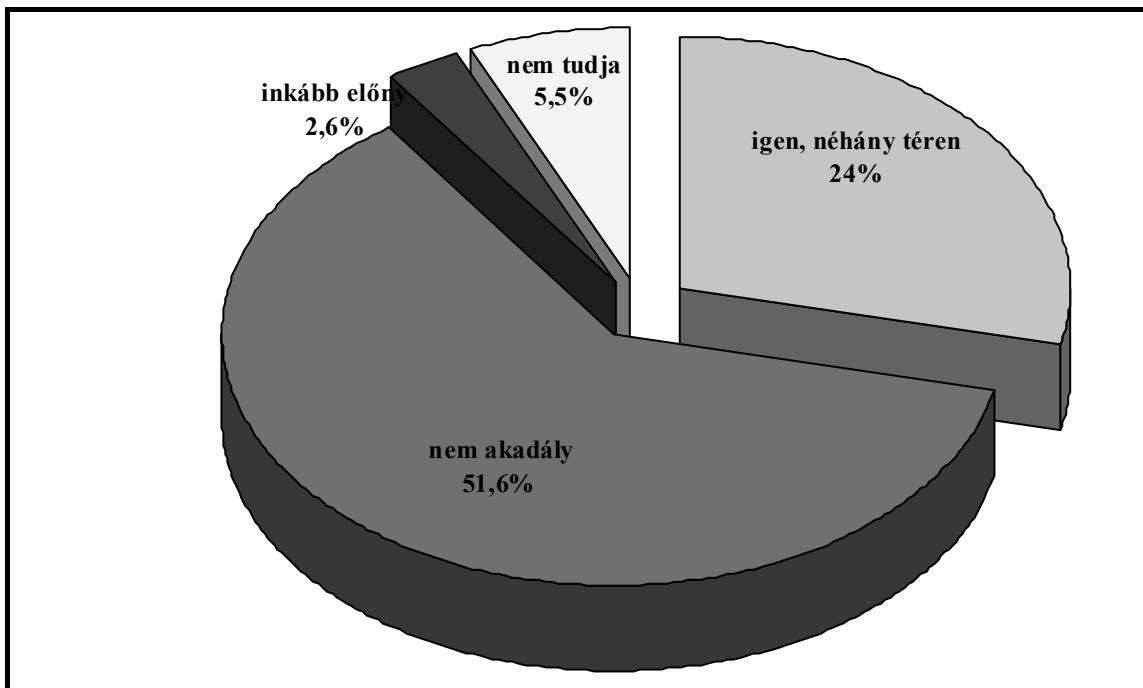
3.22. ábra: Ön hogyan viszonyul a következő csoportokhoz? Más társadalmi csoportok

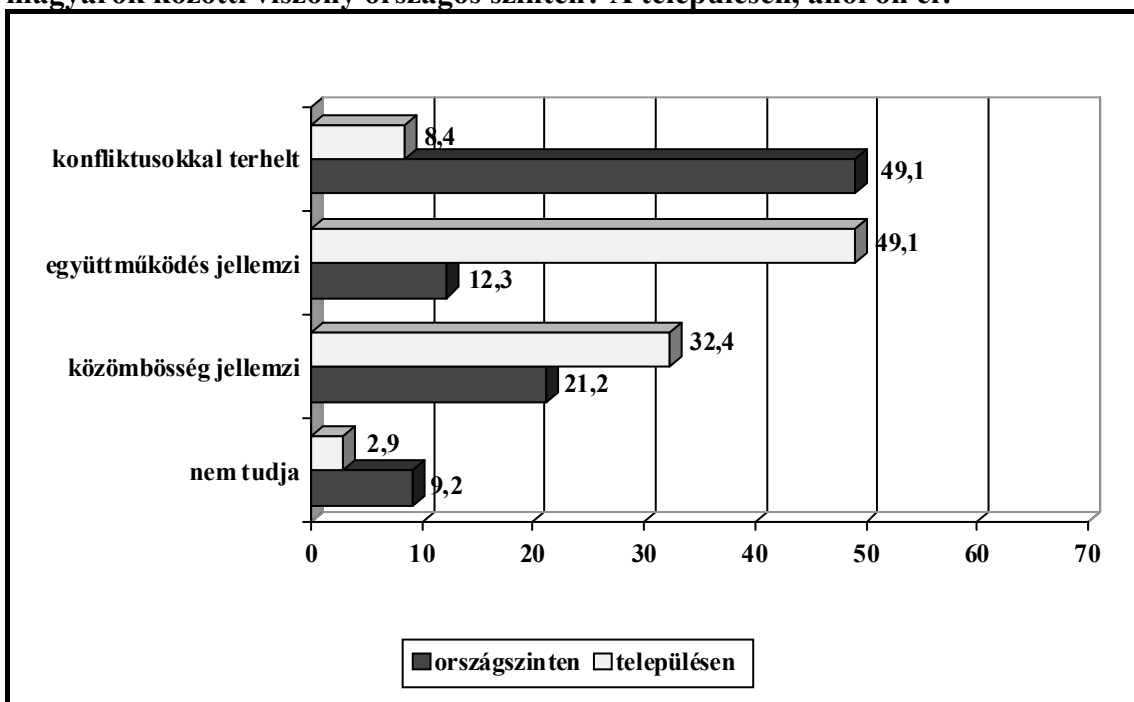
3.23. ábra: Milyen gyakran érte-e Önt hátrányos megkülönböztetés (igazságtalanság) az alábbi okok miatt?

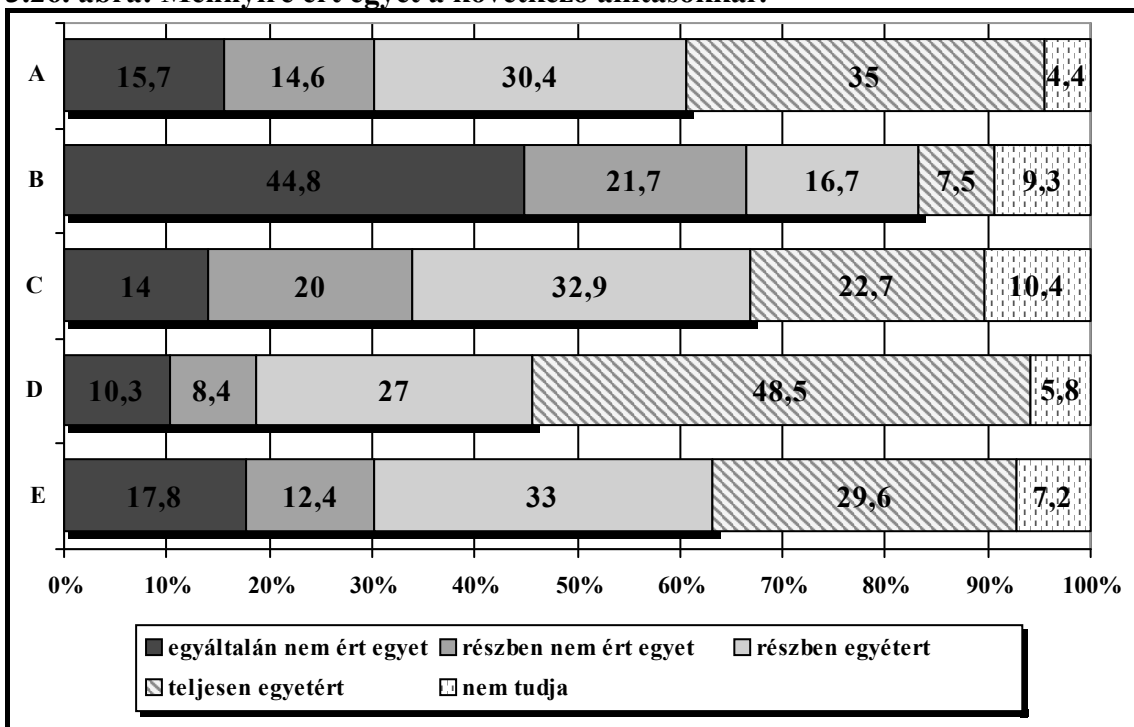
3.24. ábra: Ön szerint akadály az érvényesülésnek Szlovákiában, ha az ember magyar?

3.25. ábra: Ön szerint ma Szlovákiában hogyan jellemezhető a szlovákok és a magyarok közötti viszony országos szinten? A településen, ahol ön él?

3.26. ábra: Mennyire ért egyet a következő állításokkal?

- A. Sokkal szívesebben vagyok szlovák állampolgár, semhogy bármely más ország állampolgára legyek.
- B. Jobb lenne a világ, ha a többi ország lakosai is olyanok lennének mint a szlovákok
- C. Jobb lenne a világ, ha a többi ország lakosai is olyanok lennének mint a szlovákiai magyarok.
- D. Az embereknek akkor is támogatni kell saját hazájukat, ha vezetőik hibát követnek el.
- E. Van néhány dolog Szlovákiában, ami miatt szégyenkezniem kell, hogy ennek az országnak az állampolgára vagyok

4. Nyelvhasználat

A szlovákiai magyarok igazából két nyelvet beszélnek: az anyanyelvüket és a szlovák nyelvet. Mindemellett ezt a két nyelvet sem beszélik tökéletesen. Bár a magyar nyelv ismerete, használata közelít az anyanyelvi szinthez (5,94-es átlag), valójában anyanyelvi szintű magyar nyelvtudást a megkérdezettek csupán 93,3 százaléka jelölt be (4.1. ábra)

A szlovák nyelvtudás 4,4-es átlaga azt jelzi, hogy a többség jól beszél és ír szlovákul, illetve tud ugyan beszélni, de kisebb hibákkal. A megkérdezettek fele (51 százalék) jól beszél és ír, 29 százalékuk kisebb hibákkal beszél, 13 százalékuk pedig nehezen beszél szlovákul. A szlovákot csupán értők, de nem beszélők részaránya 1,9 százalék. A szlovákul egyáltalán nem tudók a megkérdezettek 1,2 százalékát teszik ki. Mindezt összevetve elmondható, hogy a megkérdezettek 80 százalékának nincs problémája a szlovák nyelvvel, 20 százalékuknak azonban lenne mit tökéletesíteni. Emellett 6 százalékuk csehül is tud (4.1. ábra).

Az idegen nyelvtudás alacsony szintet ér el. A leginkább ismertnek mutatkozó angol nyelv esetében is 36 százalék körül mozog a nyelvet beszélők/értők aránya, de csak minden tizedik megkérdezett tud nehézségek nélkül, jól kommunikálni. A többi nyelvet jól beszélők aránya 10 százalék alatt mozog. Németül a megkérdezettek 6 százaléka tud, a többi nyelven jól tudók aránya elenyésző.

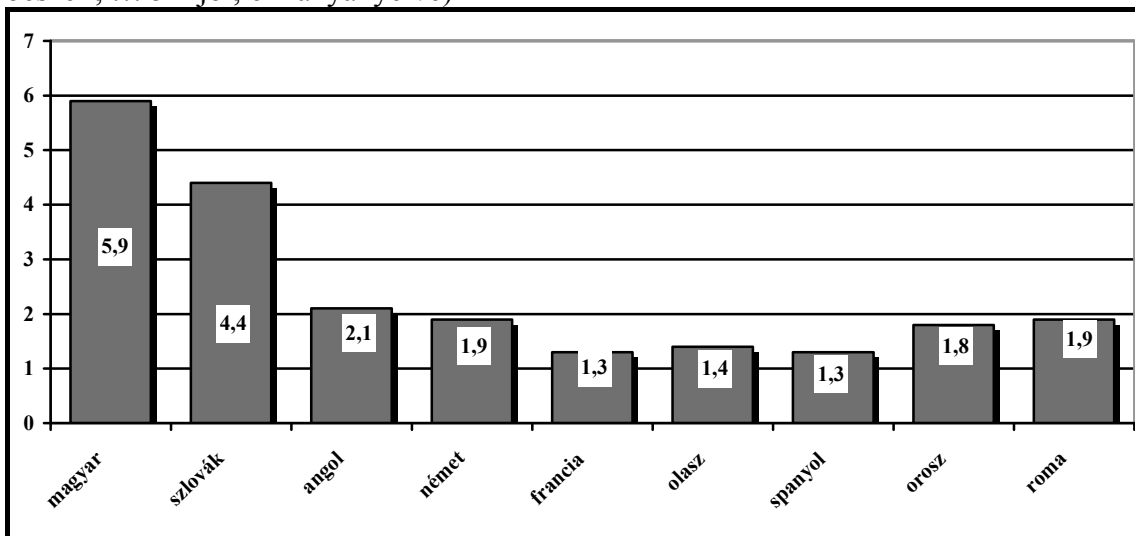
Amennyiben lenne rá lehetőségük, hogy tökéletesítsék nyelvtudásukat, nagyjából minden ötödik megkérdezett szeretne szlovákul, angolul és németül (a francia nyelv iránt kisebb az érdeklődés) legalább gördülékenyen kommunikálni. A választékos beszéd elsajátítására szlovák nyelven 52 százalékuk, angol nyelven 43 százalékuk, német nyelven 30,4 százalékuk, de még franciául is 13,5 százalékuk vágyik. Mindez arra utal, hogy a megkérdezettek tetemes része a szlovákon kívül elsősorban angolul és/vagy németül szeretne tudni (4.2. ábra)

A válaszadók gyermekkorában a magyar nyelv használata volt a legjellemzőbb – 92 százalékuk csak magyarul, 5,7 százalékuk inkább magyarul beszélt otthon a szüleivel. Családjukon belül még ma is a magyar nyelv dominál, de használata a gyermekkori nyelvhasználathoz képest minden egyes családtaggal való kommunikációban ritkább (20–22 százaléknyi eltérés). Leginkább a házastárssal való kommunikációban és a házastárs gyermekekkel való beszélgetésében érhető nyomon ez a változás. Ezek az adatok viszont torzíthatnak, mivel magas volt a nem válaszolók aránya (4.3. és 4.4. ábra).

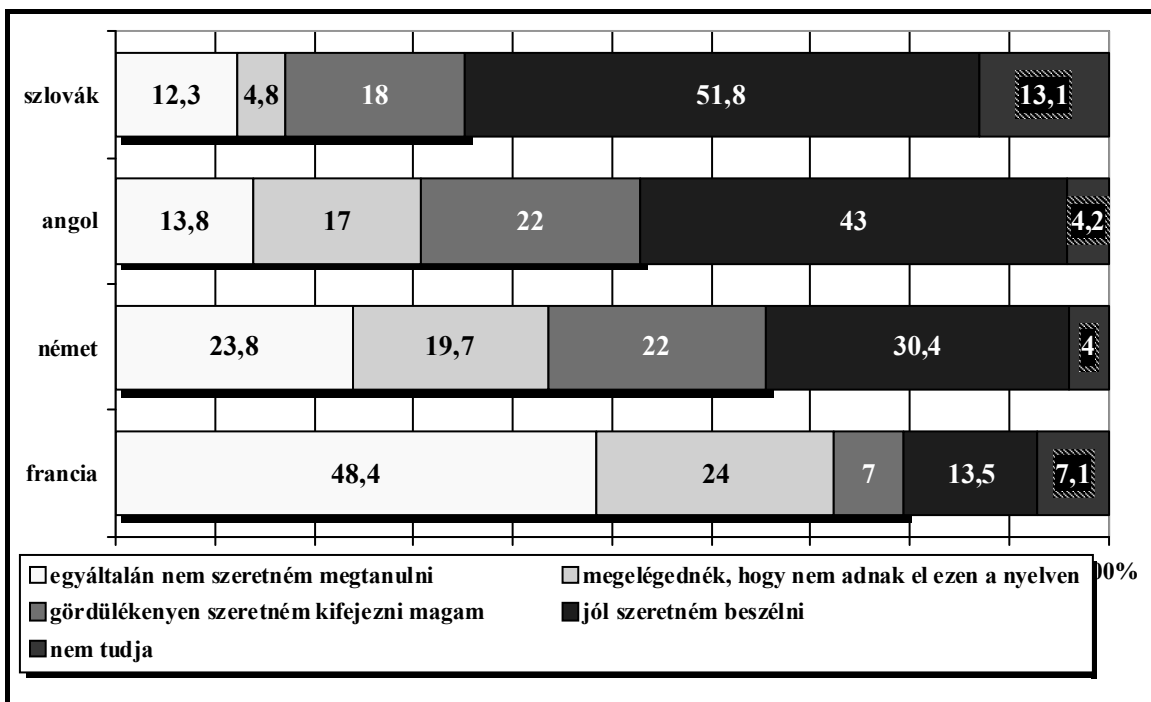
A magánjellegű kapcsolatokban – szomszédokkal, barátokkal való érintkezés – a válaszadók háromnegyede a magyar nyelvet használja, majd mindkét nyelvet, s csak utolsósorban a szlovákot. Újságolvasásnál és tévénézésnél még a magyar nyelv dominál, de már gyakoribb mindkét nyelv használata (41 illetve 39,8 százalék). A nyilvános helyeken pedig a két nyelv fokozottabb használatán kívül a szlovák nyelvhasználat is gyakoribbá válik (4.5. ábra).

A családi és az egyéb helyeken szokásos nyelvhasználatot összehasonlítva kiderül, hogy többnyire magyarul leginkább szomszédokkal és barátaikkal beszélgetnek a válaszadók. Ehhez képest családon belül ritkább a többnyire magyar nyelvhasználat. Legritkábban az orvosnál és a hivatalokban fordul elő, de azért itt sem kizárt, hiszen mindkét esetben magas a magyart és szlovákot egyaránt használók aránya (az orvosnál 42 százalék, a hivatalokban 47,3 százalék).

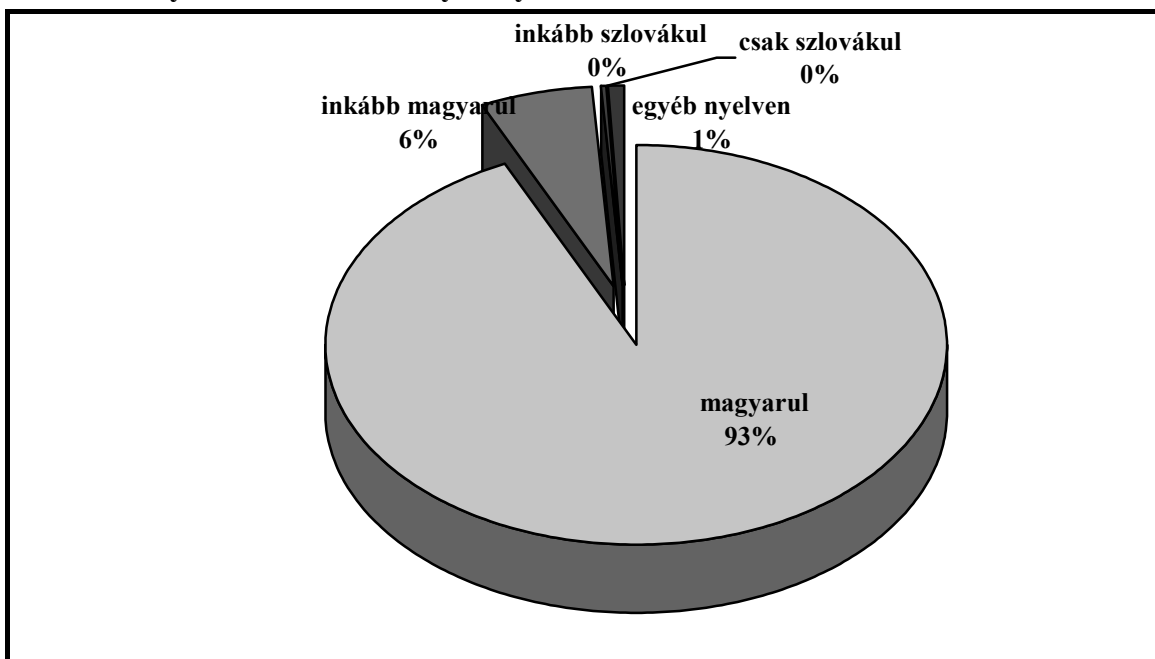
4.1. ábra: Mennyire ismeri/beszéli Ön az alábbi nyelveket? (1 – nem érti és nem is beszéli, ... 5 – jól, 6 – anyanyelve)

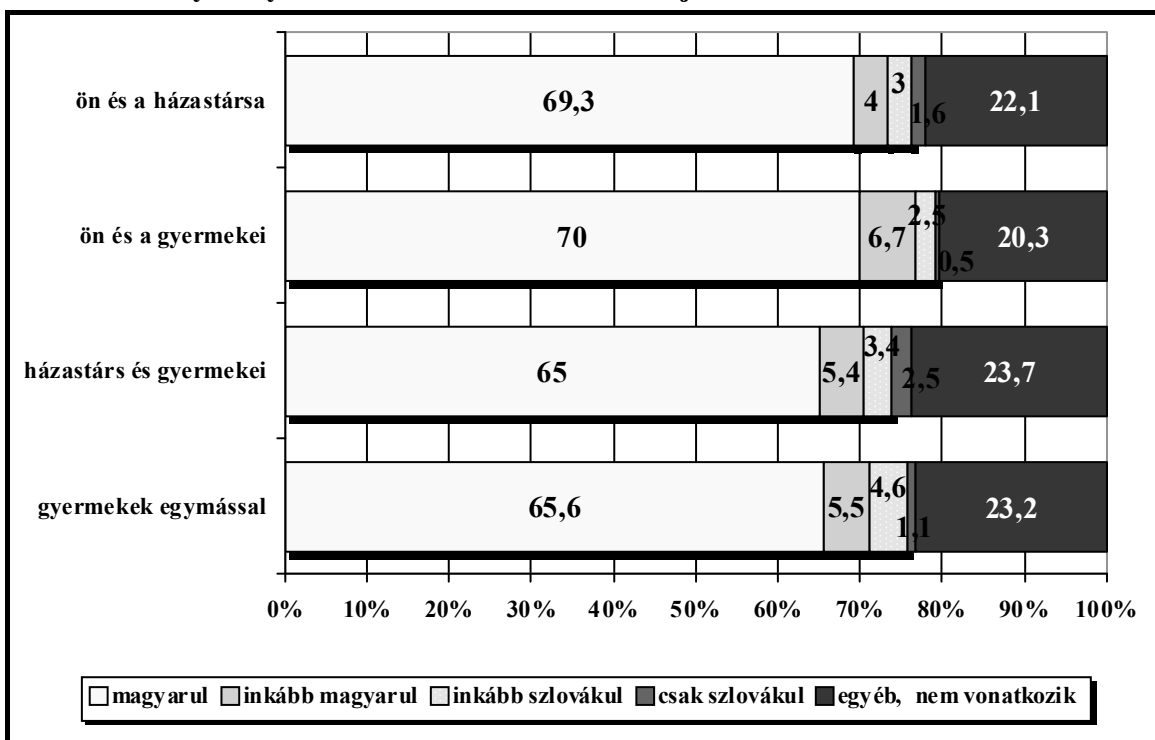
4.2. ábra: Ha minden lehetősége (pl. pénze, képessége, ideje, alkalma stb.) adott lenne, az alábbi nyelvek közül melyiket milyen szinten szeretné beszélni?

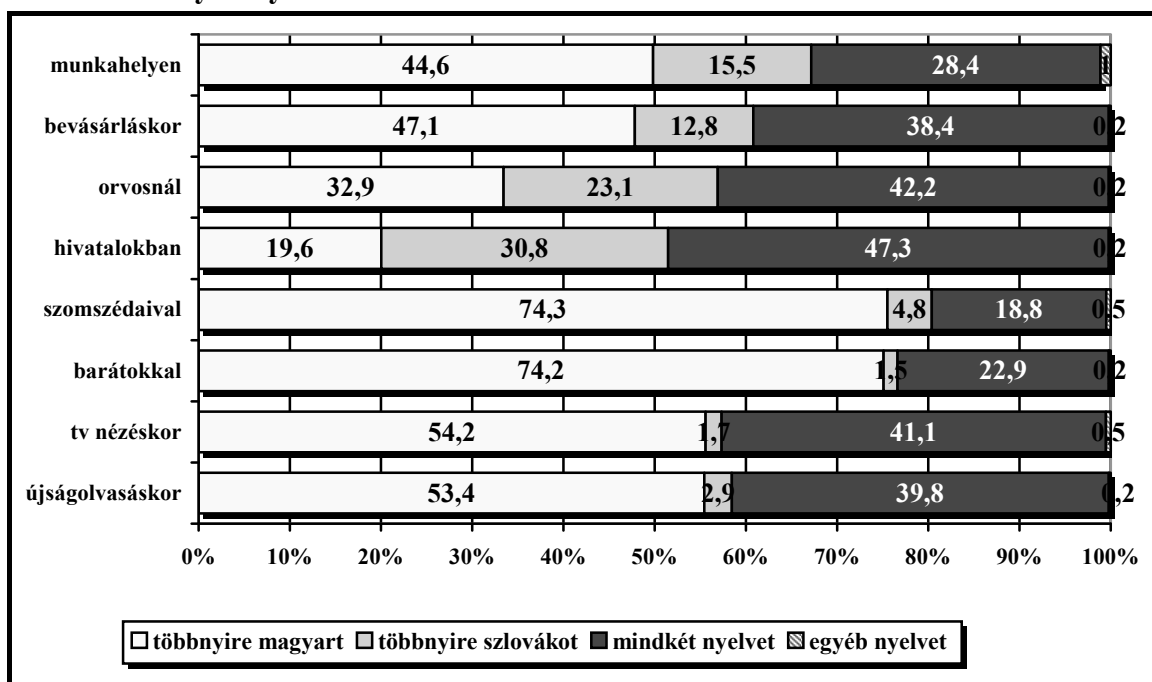
4.3. ábra: Gyermekkorában milyen nyelven beszéltek otthon a szüleivel?

4.4. ábra: Milyen nyelven beszélnek *most* a családjukban?

4.5. ábra: Milyen nyelvet használ Ön az alábbi esetekben?

5. Vallásosság, értékrend

Felsoroltunk huszonhat területet, amely általános értéknek számít, s megkértük a válaszadókat, rangsorolják őket fontosságuk szerint. A rangsor az 5.1. ábrán látható.

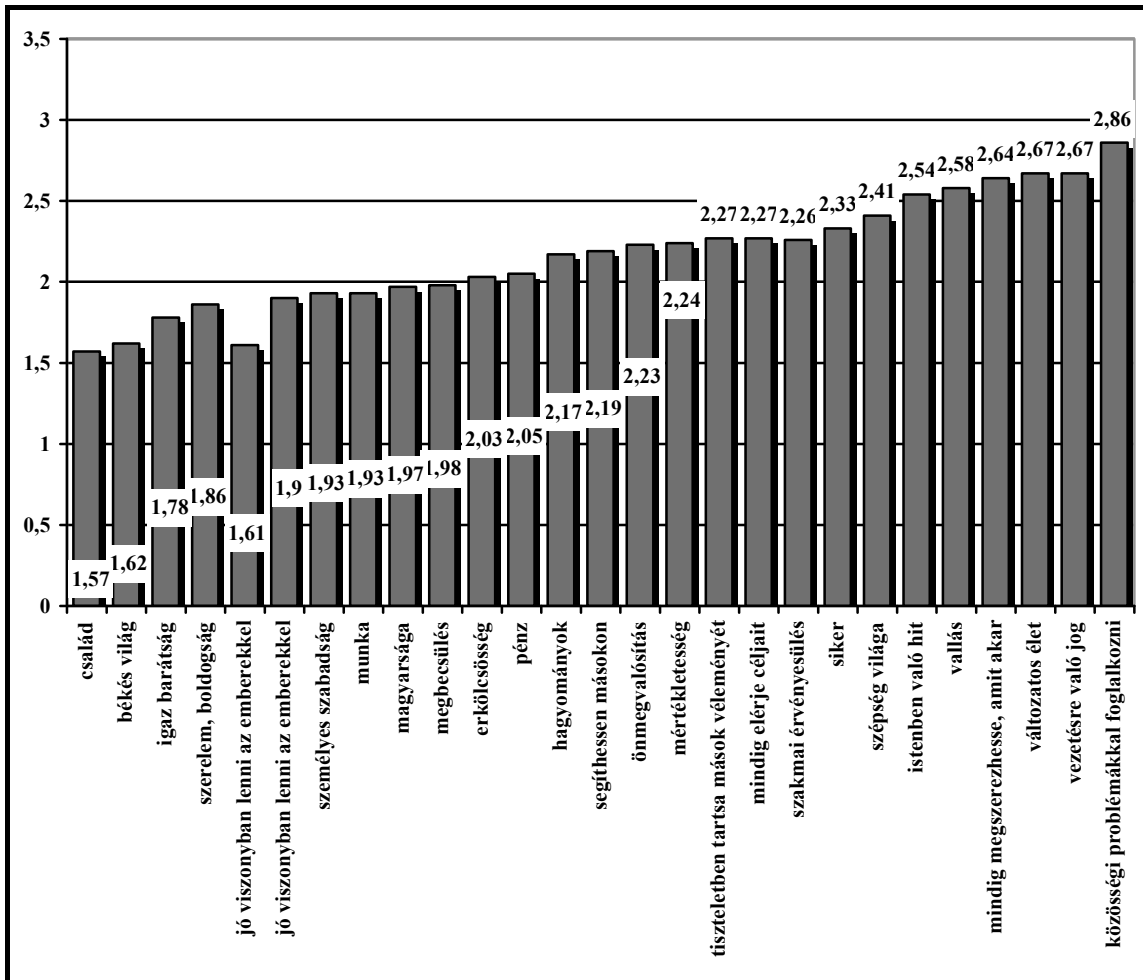
A legfontosabb érték már hagyományosan a család, a válaszadók kétharmada tartja nagyon fontosnak. Ezt követi a béke, majd az igaz érzelmeken alapuló jó emberi kapcsolatok értéksomagja (5.1. ábra). A legkevésbé fontosnak a közösségi problémákkal való foglalkozást ítélik, ezt a válaszadók 8 százaléká tartja nagyon fontosnak. Ahhoz, hogy értékrend-típusokat fedjünk fel, az adatsor másfajta feldolgozást igényel, amelyre a későbbiekben fog sor kerülni.

A vallást minden ötödik megkérdezett tartja nagyon fontosnak, az Istenben való hitet 30 százalékuk. A vallásosság néhány aspektusát is megvizsgáltuk. Ami a vallási szertartások látogatását illeti, rendszeres templomba járóknak a megkérdezettek 31 százaléka minősíthető, akik hetente egyszer vagy többször is járnak templomba (5.3. ábra). A naponta imádkozók részaránya is hasonló (5.7. ábra).

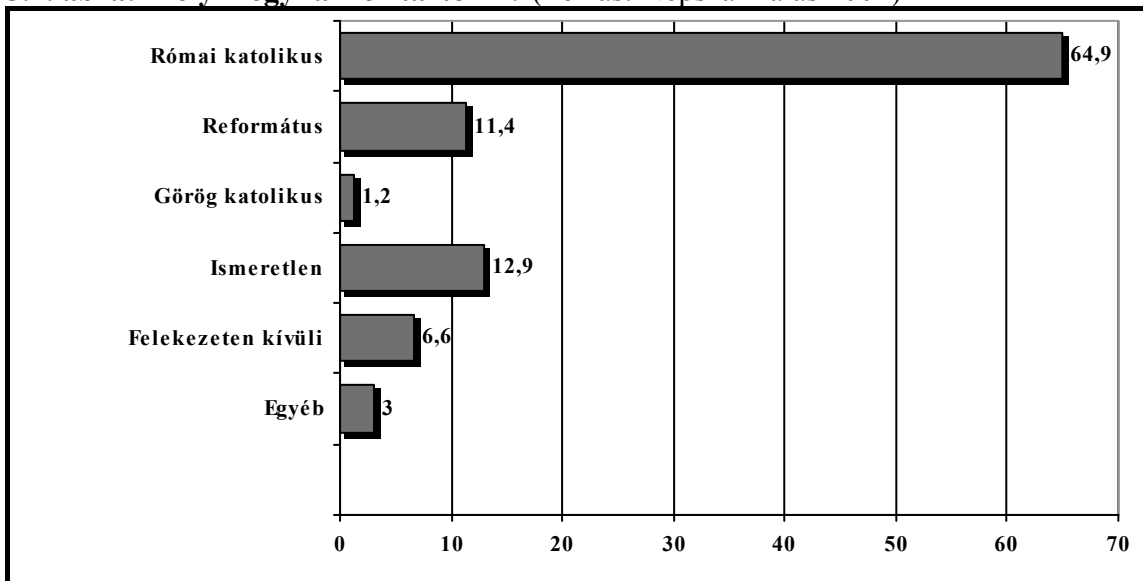
A többség nem az egyház által előírt módon gyakorolja vallását, hanem a maga módján (53 százalék). Ugyanakkor a válaszadók 29 százaléka az egyház tanítása szerint vallásosnak nevezi magát. Ebből az derül ki, hogy a nem válaszolókat leszámítva, gyakorlatilag csupán 10 százalékuk nem vallásos, s ebből is csak 1 százalék meggyőződéses ateista (5.5. ábra). Így nem okoz meglepetést, hogy nagyjából háromnegyedük fontosnak tartja az olyan meghatározó életesemények vallási megerősítését, mint a születés, esküvő és az elhalálozás (5.3. ábra).

Az Isten fontos a megkérdezettek életében (7,3-as átlag), s a korrallal egyenes arányban növekszik a fontossága (5.6. ábra).

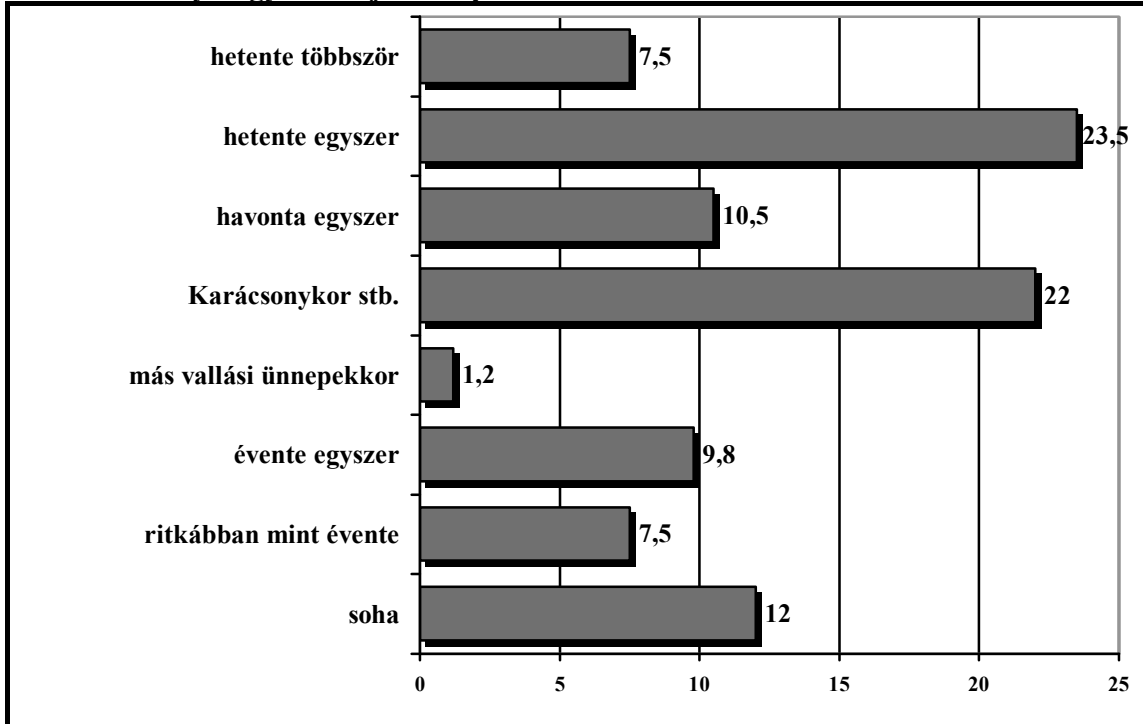
5.1. ábra: Kérem, értékelje, mennyire fontosak az Ön életében az alábbiakban felsorolt dolgok!

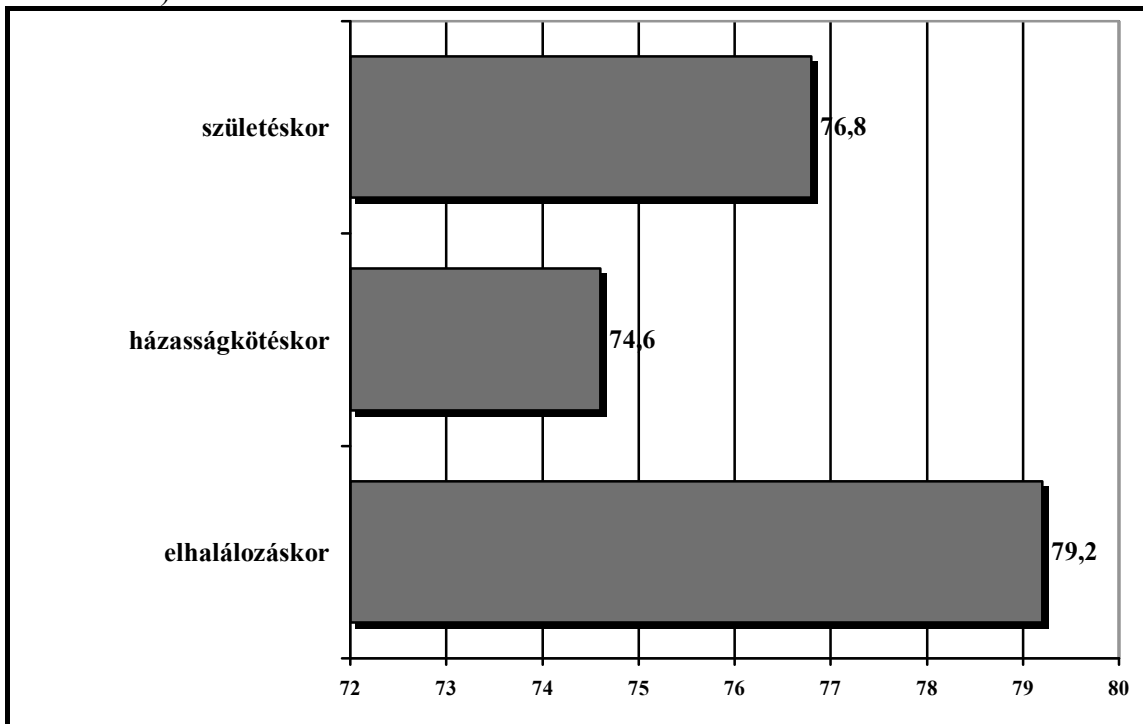
5.2. ábra: Melyik egyházhoz tartozik? (Forrás: Népszámlálás 2001)

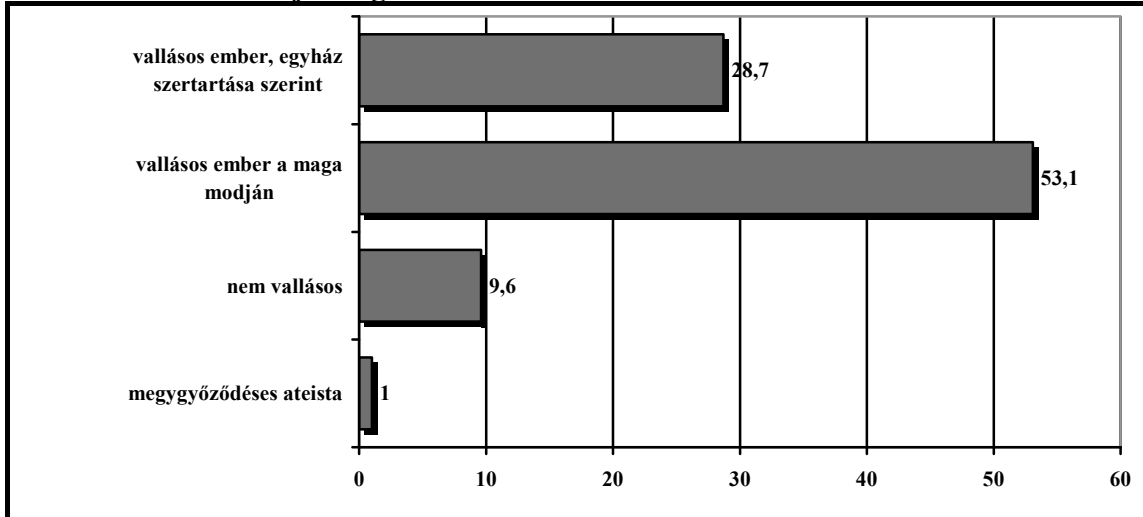
5.3. ábra: Milyen gyakran jár templomba?

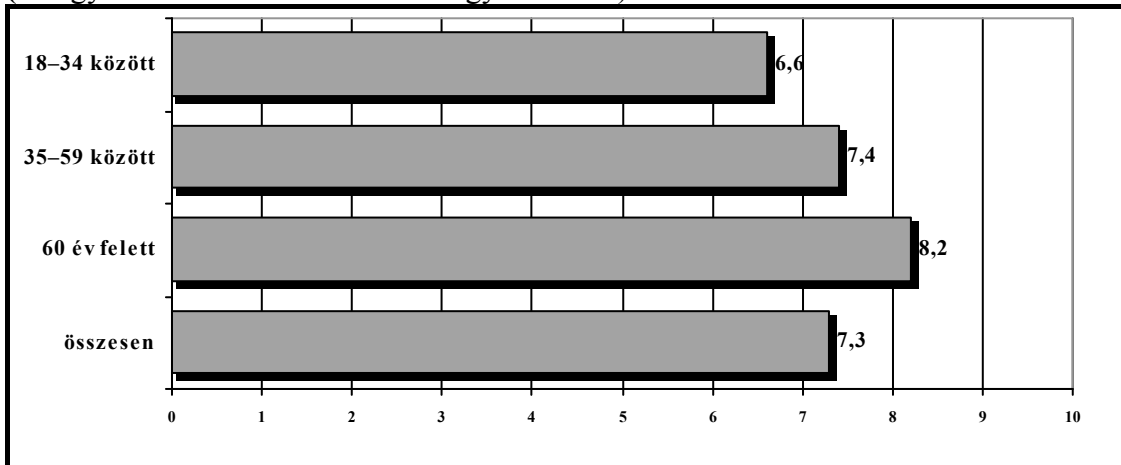
5.4. ábra: Fontos-e, hogy vallási szertartásra is sor kerüljön? (igen válaszok, százalékban)

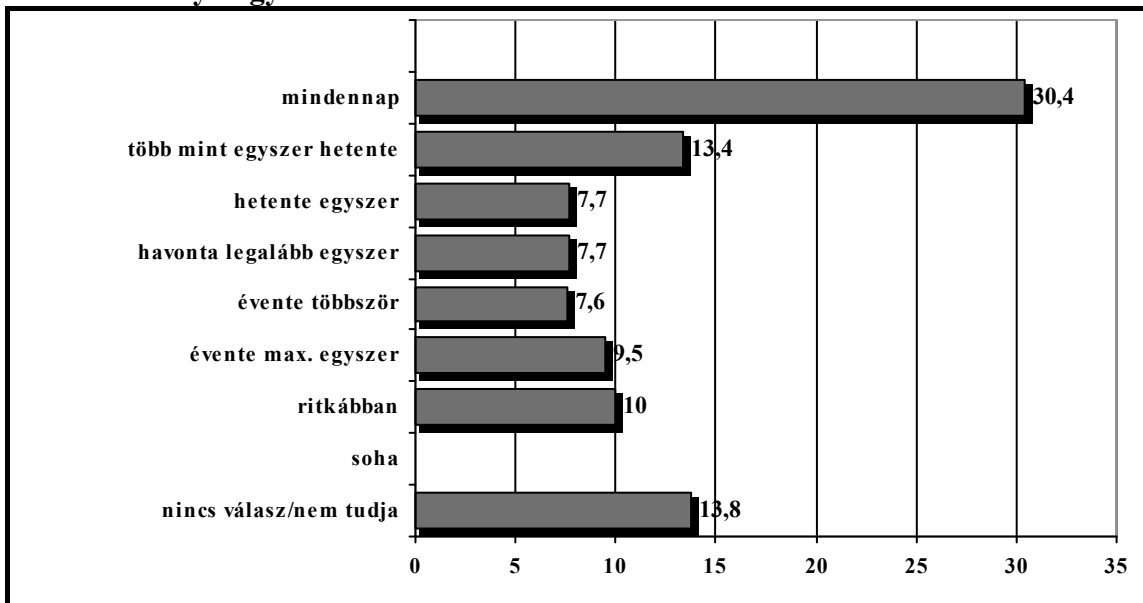
5.5. ábra: Minek tartja magát?

5.6. ábra: Mennyire fontos Isten az Ön életében? Átlagok korcsoportok szerint (1. egyáltalán nem fontos ... 10. nagyon fontos)

5.7. ábra: Milyen gyakran szokott imádkozni?

6. Oktatás, képzés

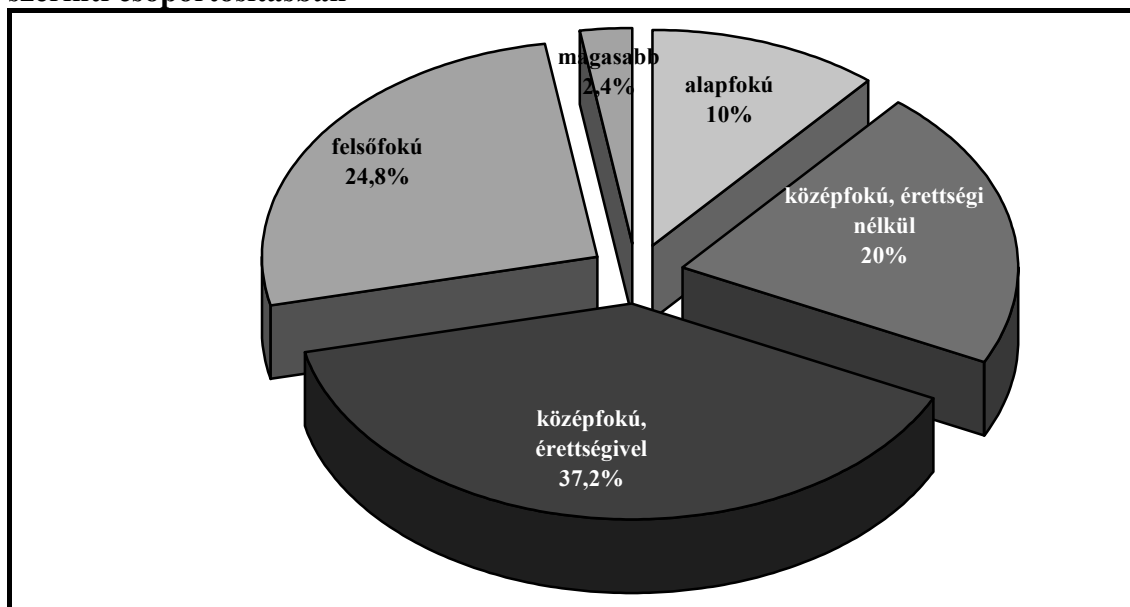
Ezzel a kérdéskörrel a válaszadók iskolázottságát mértük fel. A kutatás időpontjában mint legutolsó látogatott iskolát 10,6 százalékuk alapiskolát jelölt meg, 20 százalékuk szaktanintézetet (vagyis inasiskolát, amely nem nyújt középfokú iskolai végzettséget), 37,2 százalékuk középfokú végzettséget nyújtó iskolát (szakközépiskola, gimnázium, felépítményi iskola – ez ma már nem létezik), 24,8 százalékuk felsőfokú végzettséget nyújtó iskolát (beleértve a főiskolát és az egyetem első- és másodfokú képzését). A PhD, illetve egyéb posztgraduális képzés a válaszadók 2,4 százalékánál jelent meg (6.1. és 6.2. ábra)

Az utolsóként bejelölt iskolán folytatott tanulmányok eredményességét illetően a válaszadók 11,4 százaléka válaszolta, hogy nem tudja, hogyan zárta le tanulmányait. Hogy ez pontosan mit fed, nem tudhatjuk, de az biztos, hogy nem fejezték be az iskolát. Rajtuk kívül további 5 százalék azoknak a részaránya, akik saját bevallásuk szerint nem fejezték be az iskolát. Vagyis a megkérdezettek azon 78 százalékán kívül, akik az iskolát eredményesen befejezték, 16,4 százalék (elhallgatva vagy beismerve) nem fejezte be, 33 személy azaz 5,6 százalékuk pedig jelenleg is tanul (6.3. ábra). A továbbtanulók közül hárman középfokú tanulmányaikat végzik, ketten doktoranduszok, a többiek pedig egyetemre járnak.

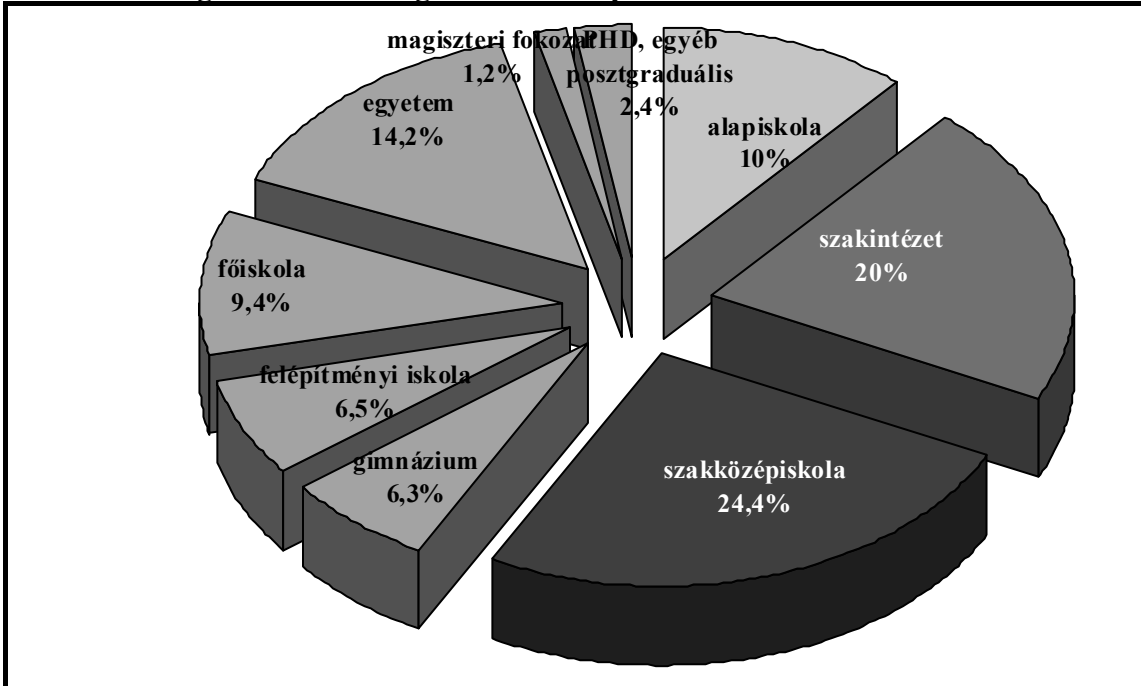
Az utolsóként bejelölt iskolában a válaszadók 52 százaléka magyarul, 45 százalékuk szlovákul tanult. A többiek más nyelveken tanultak. Az angolul és németül tanulók aránya elenyésző, valamivel többen vannak az egyéb nyelven tanulók. Esetükben valószínűleg a cseh nyelvről van szó (6.4. ábra).

Az oktatás nyelve iskolatípusonként eltérő arányokat mutat. Alapiskolai, szakközépiskolai és gimnáziumi tanulmányait a többség magyarul végezte. A szaktanintézetekben tanulóknál már enyhe többséget alkotnak a szlovákul tanulók, a többi iskolatípust végzőknél pedig a szlovák nyelv dominál (6.5. ábra).

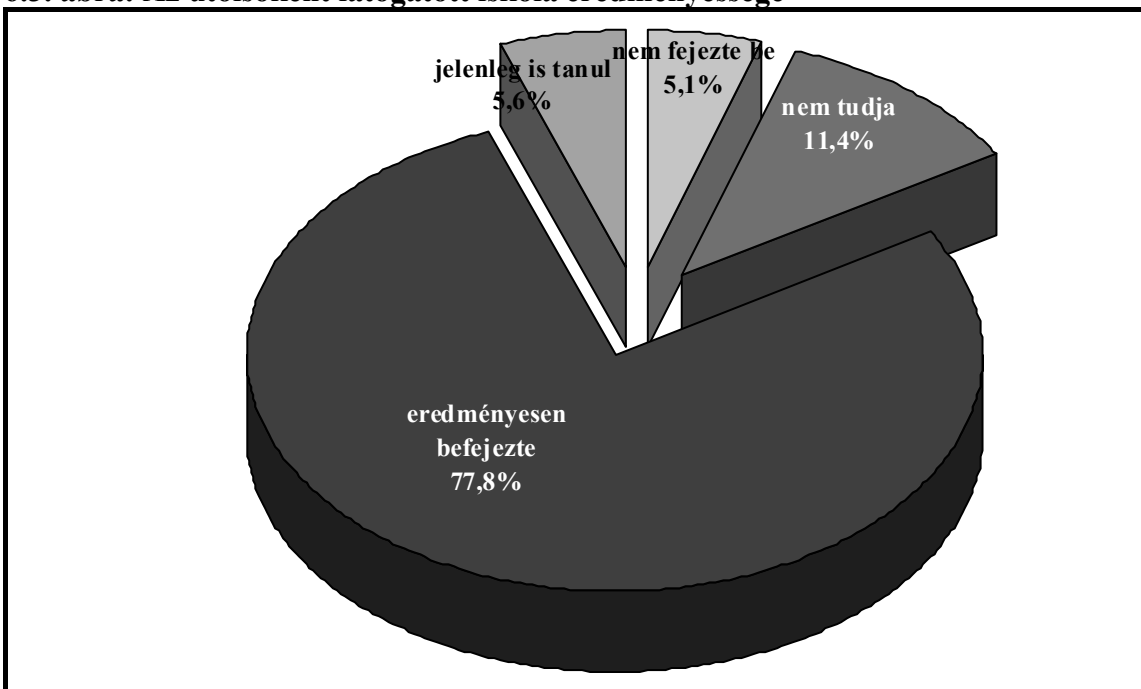
6.1. ábra: A legutolsóként látogatott iskola az általa nyújtott végzettség szerinti csoportosításban

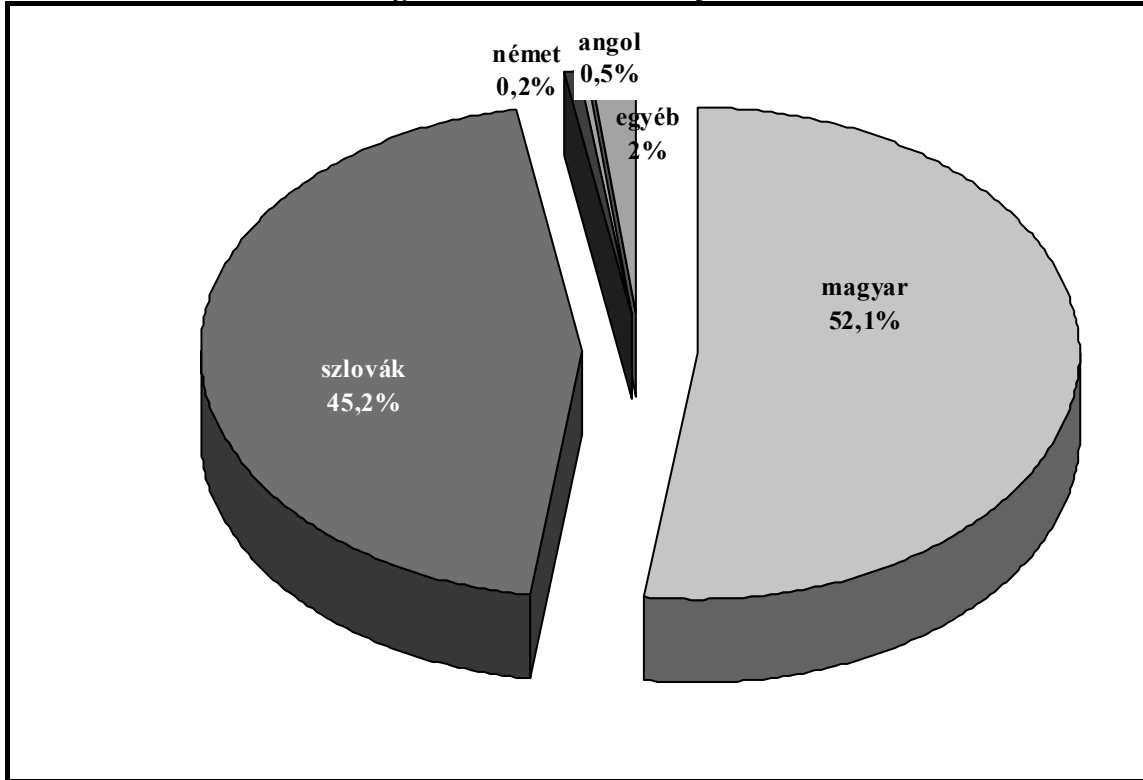
6.2. ábra: A legutolsóként látogatott iskola típusa

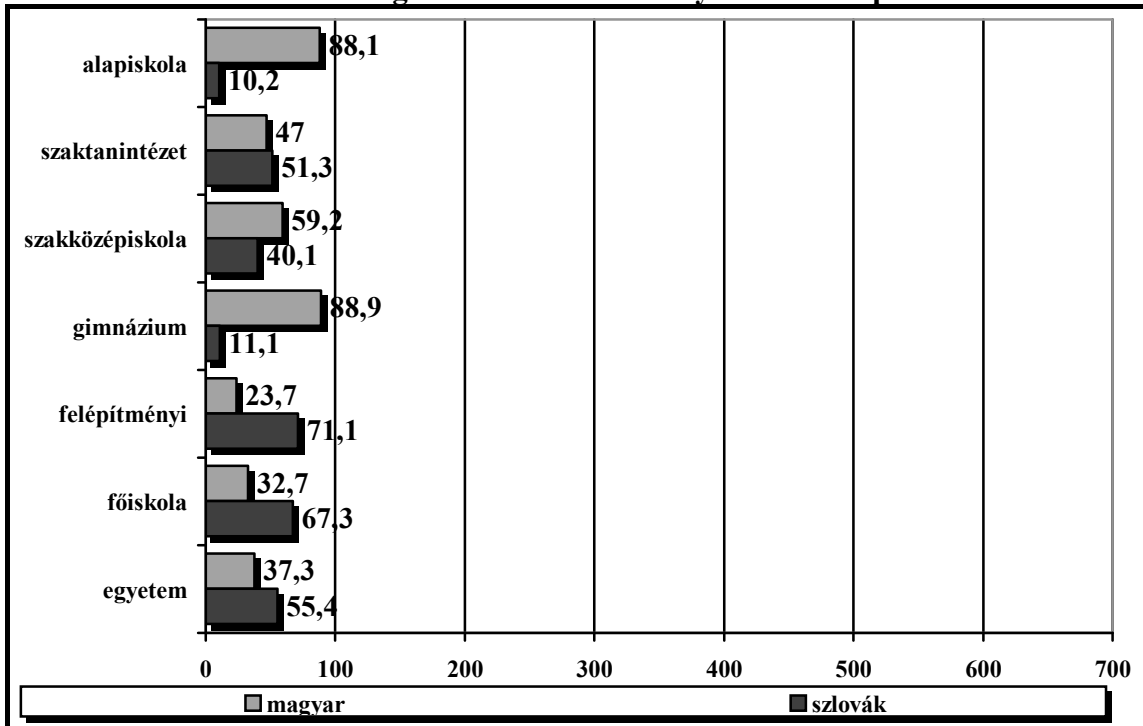
6.3. ábra: Az utolsóként látogatott iskola eredményessége

6.4. ábra: Az utolsóként látogatott iskola tanítási nyelve

6.5. ábra: Az utolsóként látogatott iskola tanítási nyelve iskolatípusonként

7. Médiahasználat

Ahogy azt már korábbi felmérésekből is tudjuk, a szlovákiai magyarok médiafogyasztásában az elektronikus média vezet, domináns szerepe pedig a televíziónak van. Emellett a rendszeresen újságot olvasók részaránya 70 százalékot tesz ki (7.1. ábra).

A tévénézés napi átlagos időtartama 112 perc, rádiót átlagosan naponta 124 percet hallgatnak. A tévét maximum egy órát a válaszadók 36 százaléka, két órát 32 százaléka, ennél többet 27 százaléka nézi, a rádiót maximum egy órát 46 százaléka, két órát 16 százaléka, több mint két órát 27 százaléka hallgatja (7.2. ábra).

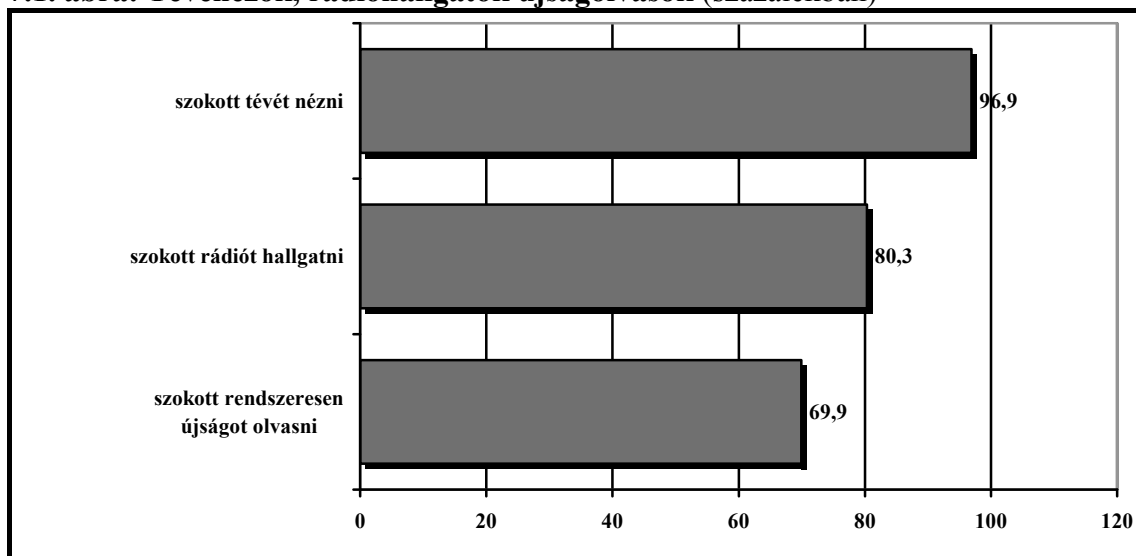
Az első három legnézettebb tévécsatorna az RTL Klub, TV2 és az m1 (7.3. ábra). A leggyakrabban hallgatott rádióadók a Sláger Rádió, Kossuth, Danubius és a szlovák rádió magyar adása, amely az utóbbi évek során sosem ért el ilyen magas hallgatottságot (7.4. ábra).

A legolvasottabb napilap az Új Szó, amelyet minden harmadik válaszadó olvas. Ezt követi a Sme és a Nový Čas című szlovák napilapok. A legolvasottabb hetilap a Vasárnap. Az egyéb lapok magas olvasottságát az adja, hogy a megkérdezettek rengeteg újságot, folyóiratot és magazint soroltak fel, azonban mindegyiket csak egy-két ember olvasta (7.5. ábra).

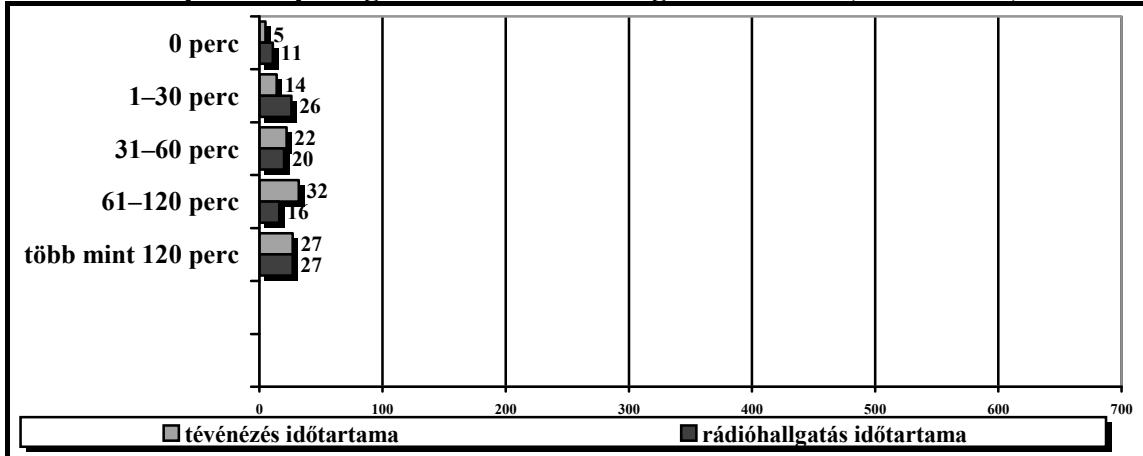
A következőkben a számítógép-használattal kapcsolatos aktivitásokat tekintjük át. A válaszadók 54 százaléka szokott számítógépet használni, 46 százaléka nem (7.6. ábra). Internetezni kétharmaduk szokott (7.7. ábra). Otthoni internet-csatlakozása 53 százaléka van, a többségé szélessávú csatlakozás (7.8. és 7.9. ábrák). Csaknem kétharmaduk naponta használja az internetet (7.10. ábra).

Az internetet leggyakrabban hivatalos információk szerzésére (85,7 százalék) és elektronikus levelezésre használják (85,3 százalék), legkevésbé rádiózásra (29,3 százalék), a többi tevékenység gyakoriságát a 7.11. ábra szemlélteti. Az internetet legtöbben otthon és munkahelyükön használják (7.12. ábra).

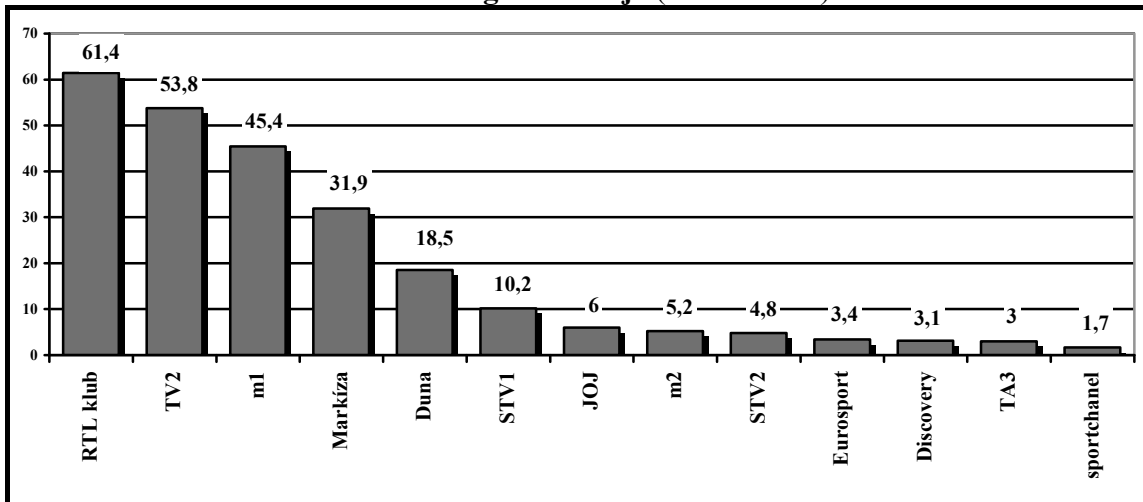
7.1. ábra: Tévénézők, rádióhallgatók újságolvasók (százalékban)

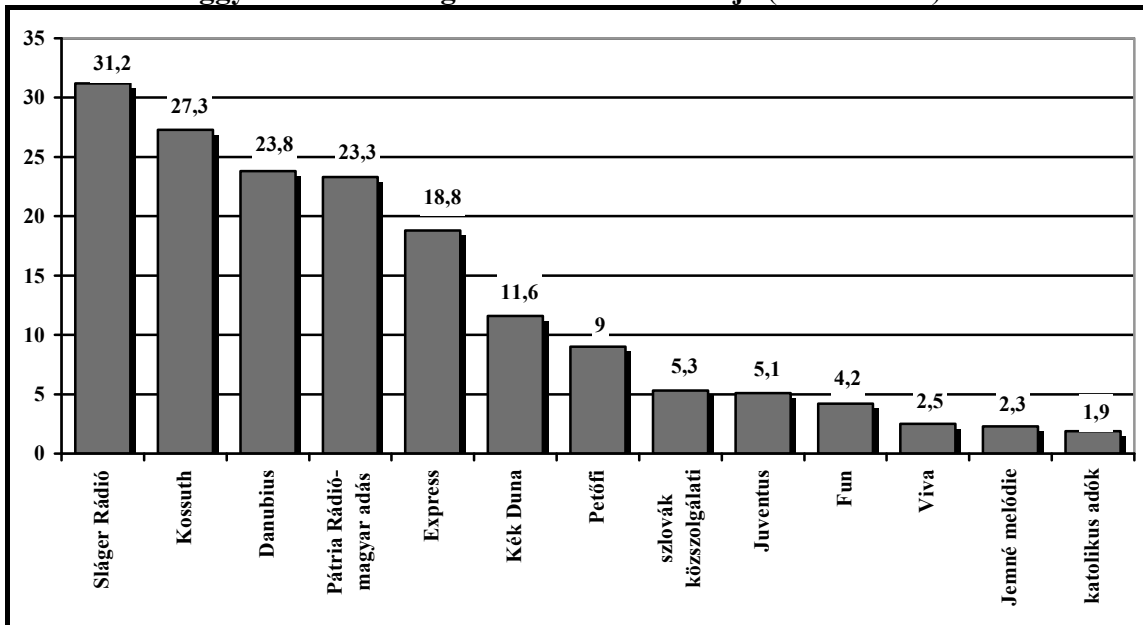
7.2. ábra: Naponta x percig néznek tévét és hallgatnak rádiót (százalékban)

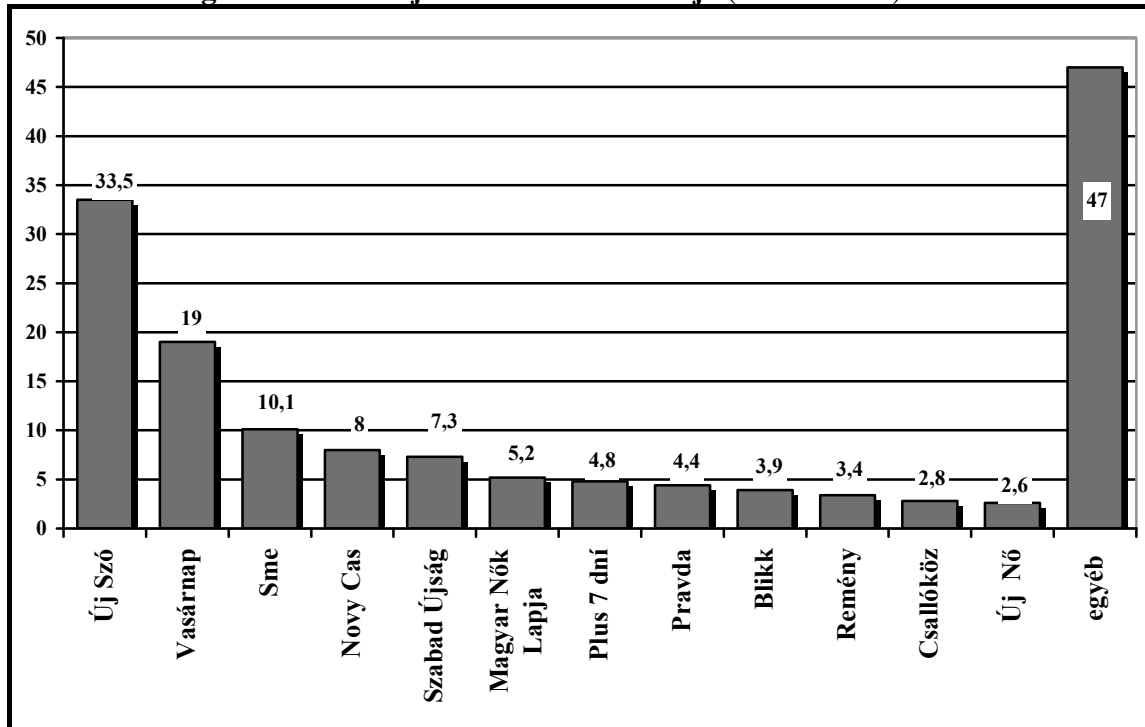
7.3. ábra: A tévécsatornák nézettségi sorrendje (százalékban)

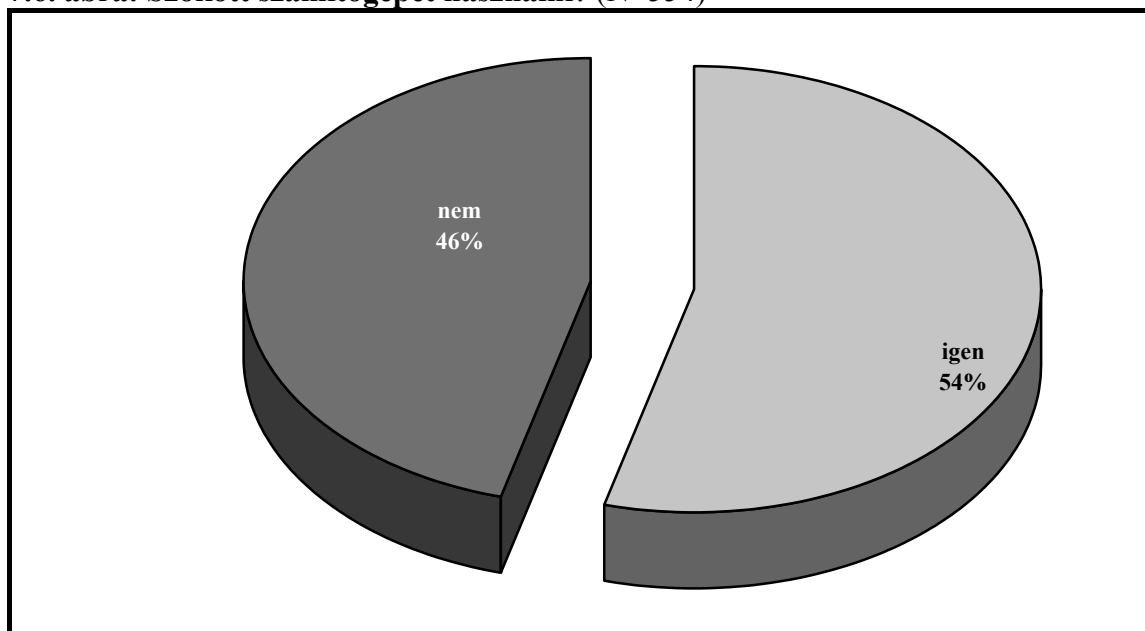
7.4. ábra: A leggyakrabban hallgatott rádiók sorrendje (százalékban)

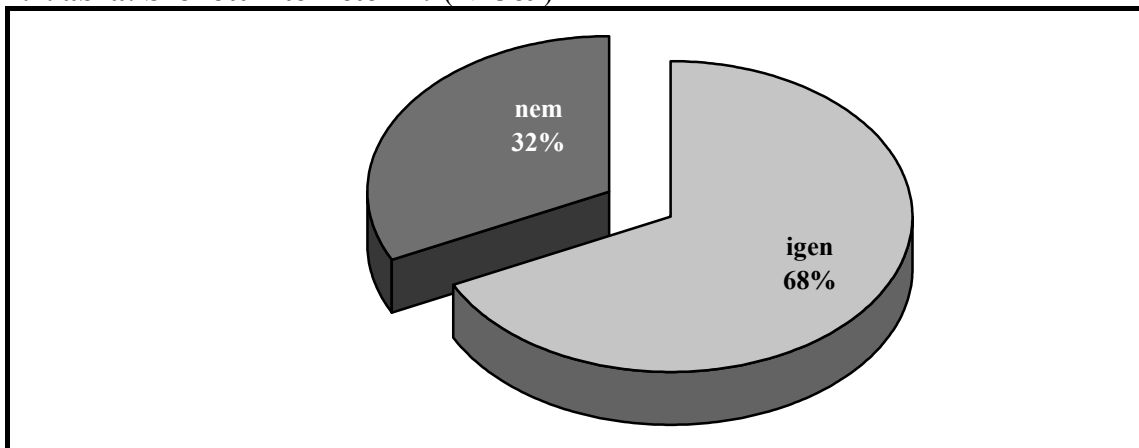
7.5. ábra: A legolvasottabb sajtótermékek sorrendje (százalékban)

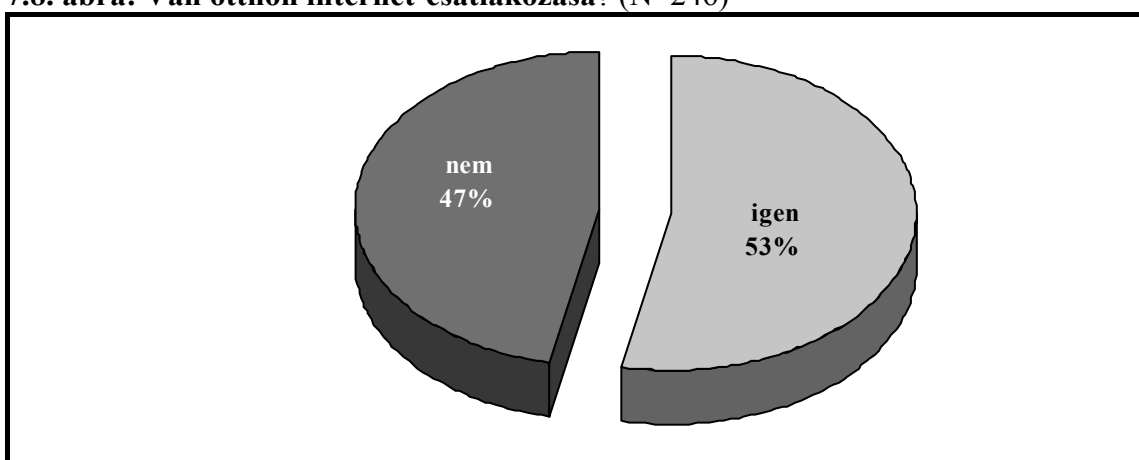
7.6. ábra: Szokott számítógépet használni? (N=554)

7.7. ábra: Szokott internetezni? (N=389)

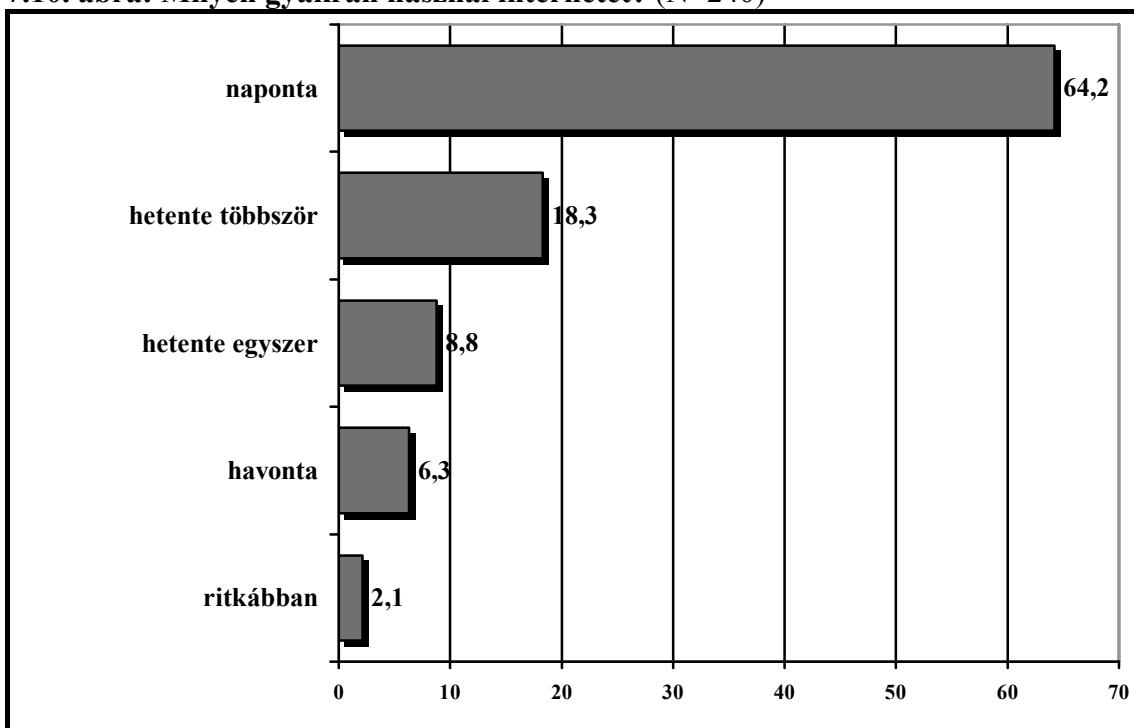
7.8. ábra: Van otthon internet-csatlakozása? (N=246)

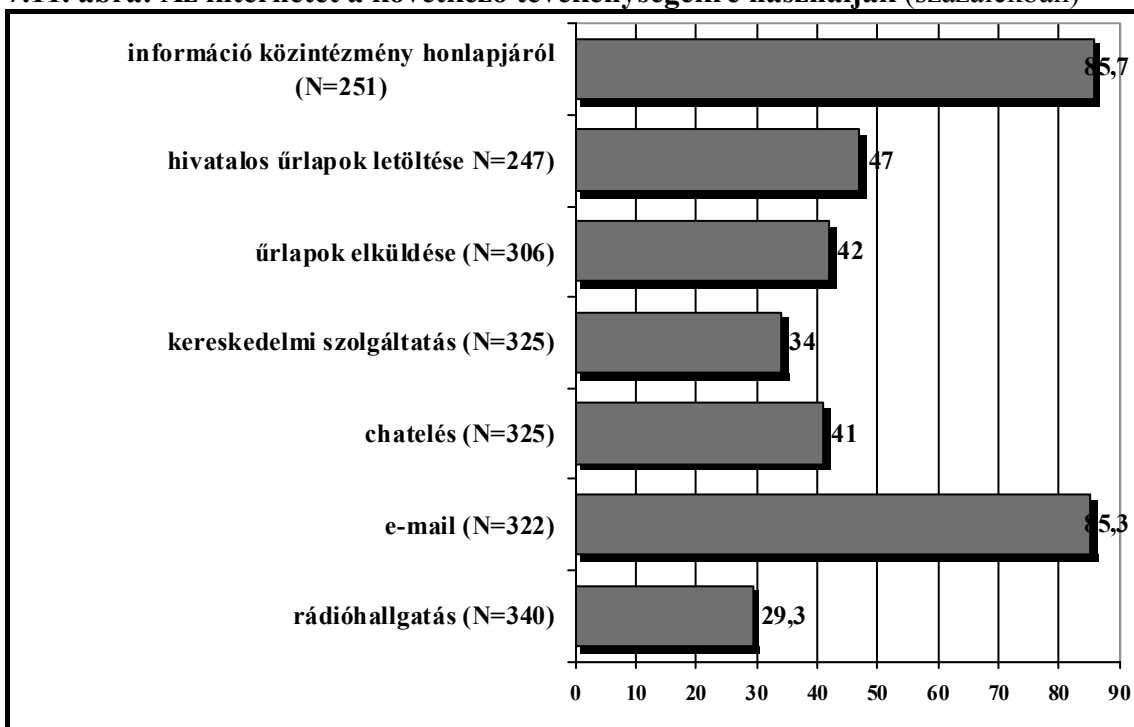
7.9. ábra: Milyen típusú internet-csatlakozása van? (N=182)

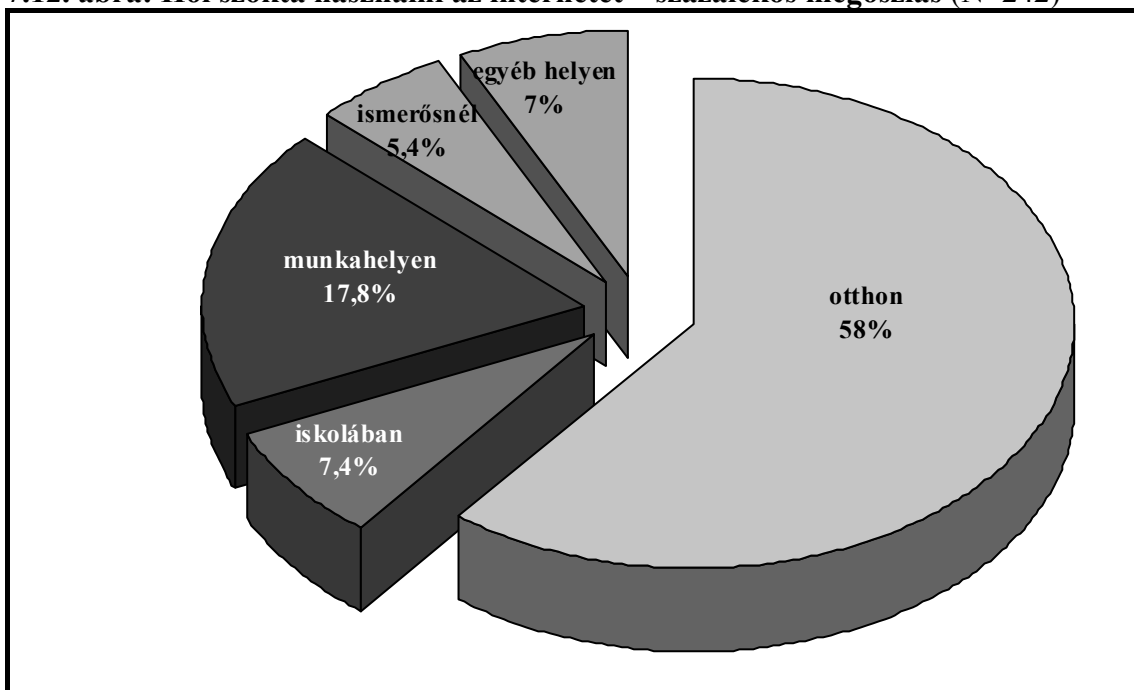
7.10. ábra: Milyen gyakran használ internetet? (N=240)

7.11. ábra: Az internetet a következő tevékenységekre használják (százalékban)

7.12. ábra: Hol szokta használni az internetet – százalékos megoszlás (N=242)

8. Anyagi helyzet, lakáshelyzet

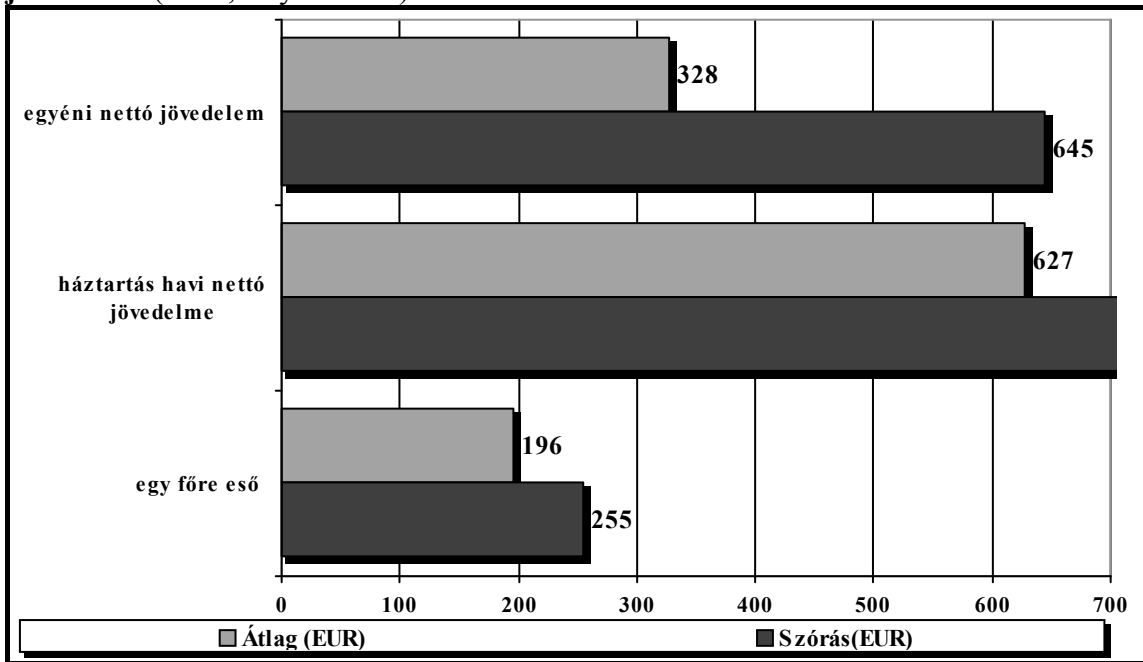
A válaszadók egyéni havi teljes nettó jövedelme átlagosan 328 euro. A háztartások átlagos havi nettó bevétele 627 euro, egy főre 196 euro esik (8.1. ábra)

Felsoroltunk tizenegy olyan kiadási tételt, amelyek egy háztartás havi kiadásait képezhetik. Ezekre a tételekre a válaszadók családi költségvetésükből az elmúlt hónapban átlagosan 509 eurót költöttek, ami annyit jelent, hogy 118 eurót megtspóroltak. A legnagyobb kiadást a havi rezsi (átlagosan 150 euro), az élelmiszerek (137 euro) és az utazási költségek (52 euro) jelentik, amelyek elviszik a családi költségvetés kétharmadát (8.2. ábra).

A megkérdezettek 85,5 százaléka saját tulajdonú házban/lakásban él (8.3. ábra). A lakás átlagosan 3,8 szobából áll és átlagos területe 92,7 m². A legtöbben három- és négyszobás lakásokban élnek (a válaszadók összesen 58,5 százaléka), nagyjából minden hetedik kétszobás- vagy ötszobás lakásban. A háztartásban lakó személyek számát illetően a két-, három- és négyszemélyes háztartások nagyjából azonos részarányt tesznek ki (8.4.–8.6. ábrák).

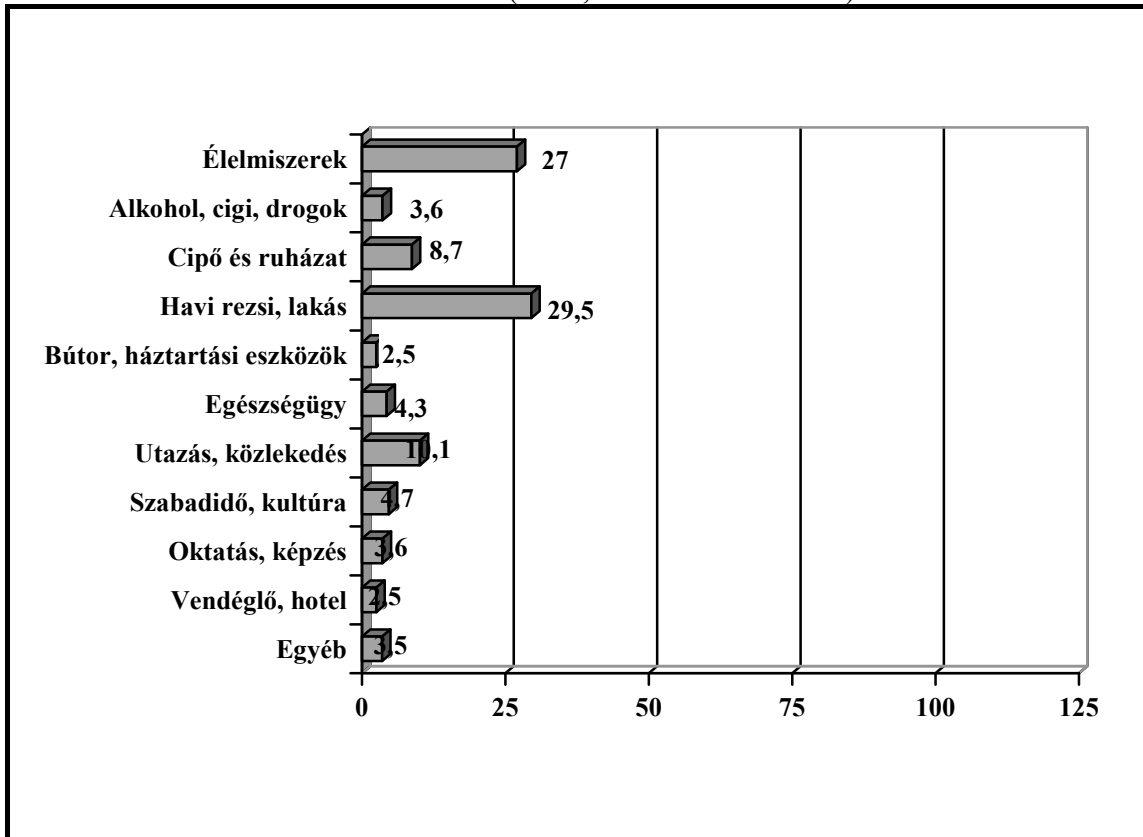
Az utolsó kérdés az életszínvonal anyagi dimenziójára vonatkozott (8.7. ábra). Az adatok a szlovákiai magyarok magas életszínvonaláról tanúskodnak, hiszen többségüknek van lakása, a mindennapi életvitelt megkönnyítő háztartási eszközei, de autója, mobilja és szórakoztató elektronikája is. Számítógéppel azonban csak minden második rendelkezik.

8.1. ábra: A egyéni és a háztartás havi nettó jövedelme, egy főre jutó havi nettó jövedelem (EUR, folyó érték*)

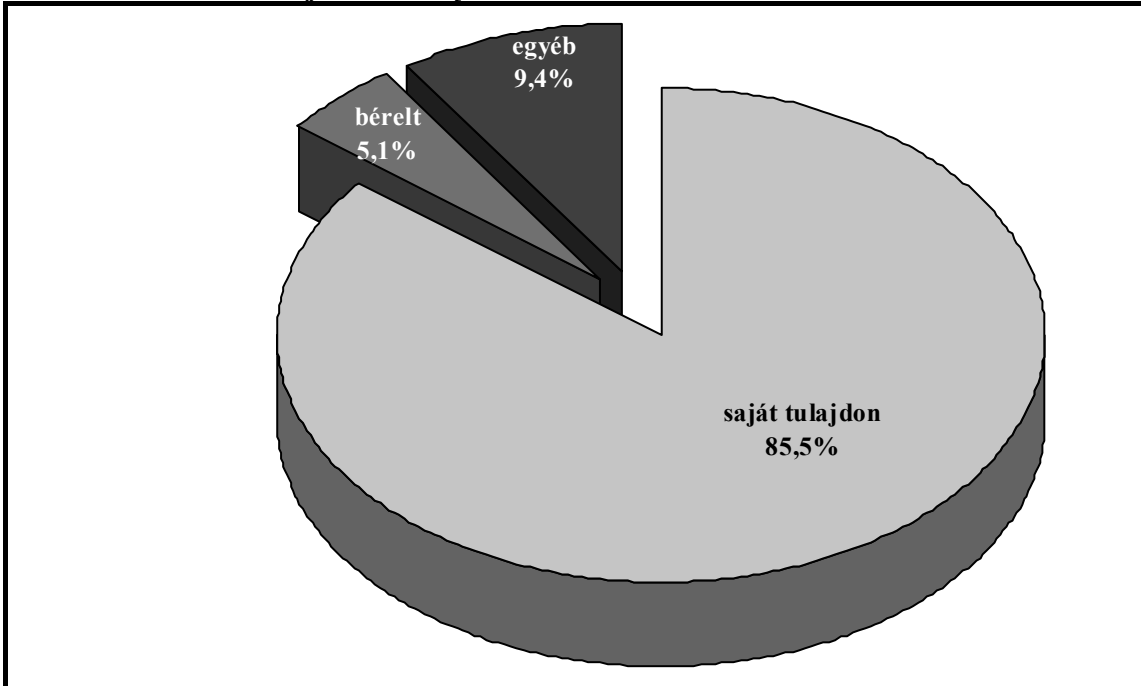

*Az átszámításnál 1 euro=35 SKK árfolyamot vettem alapul

8.2. ábra: Az elmúlt egy hónapban a családi költségvetés körülbelül hány százalékát fordították az alábbiakra (EUR, Összesen 509 EUR)

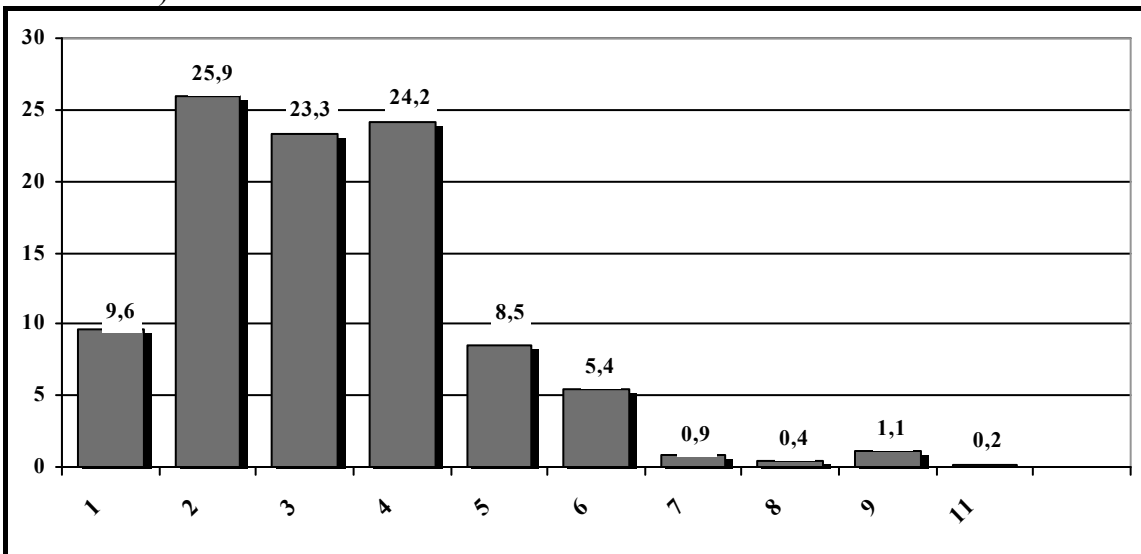
8.3. ábra: A lakás tulajdonviszonya

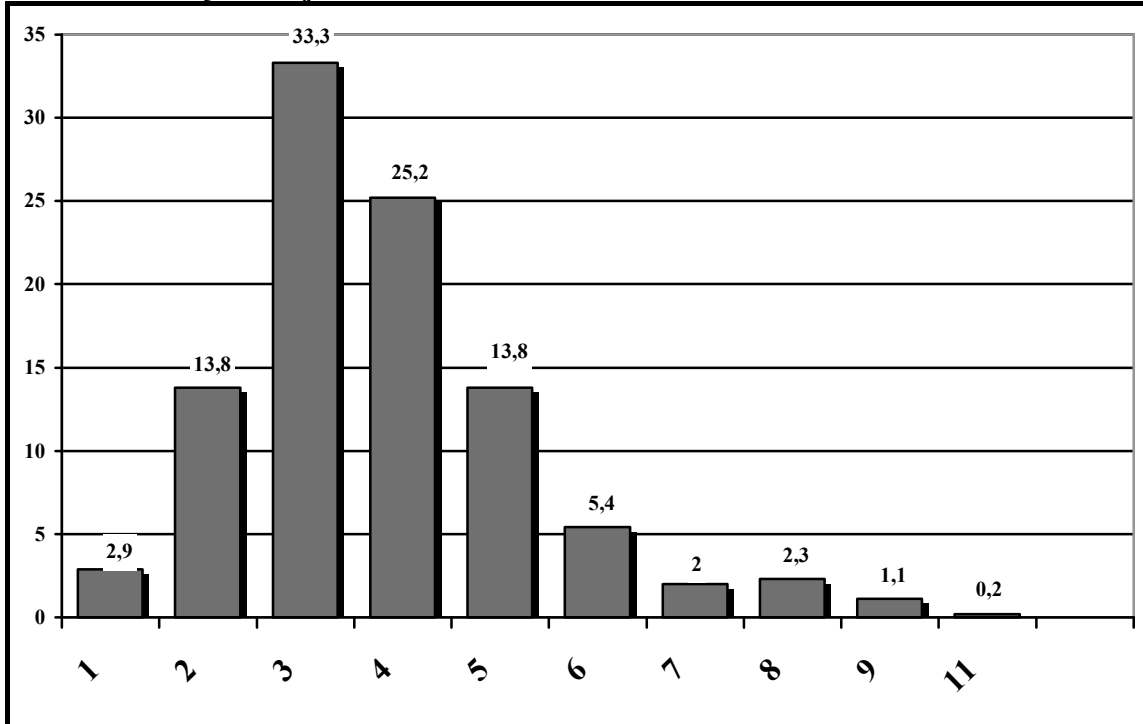
8.4. ábra: Lakásviszonyok átlagosan

	Hányan laknak a háztartásban?	Szobák száma	Lakás területe (m ²)
Átlag	3,2	3,8	92,2
Szórás	1,6	1,5	51,9

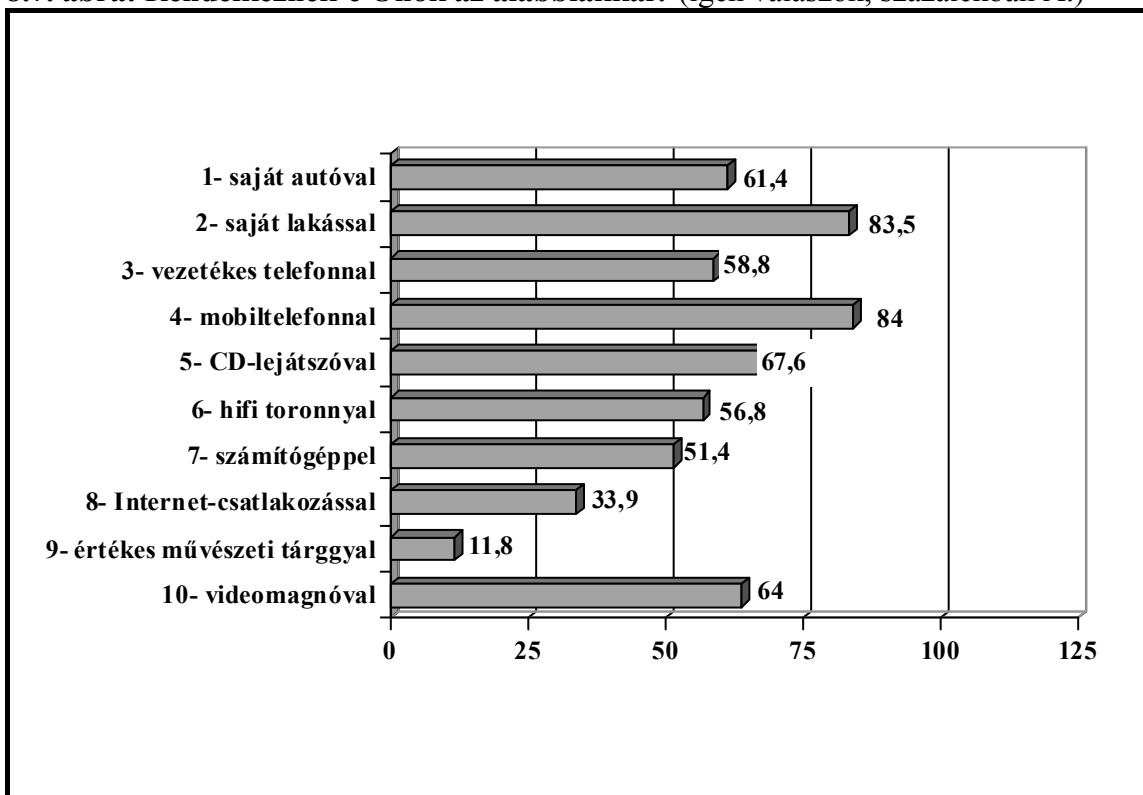
8.5. ábra: Hányan laknak Önök ebben a háztartásban? (Válaszok eloszlása százalékban)

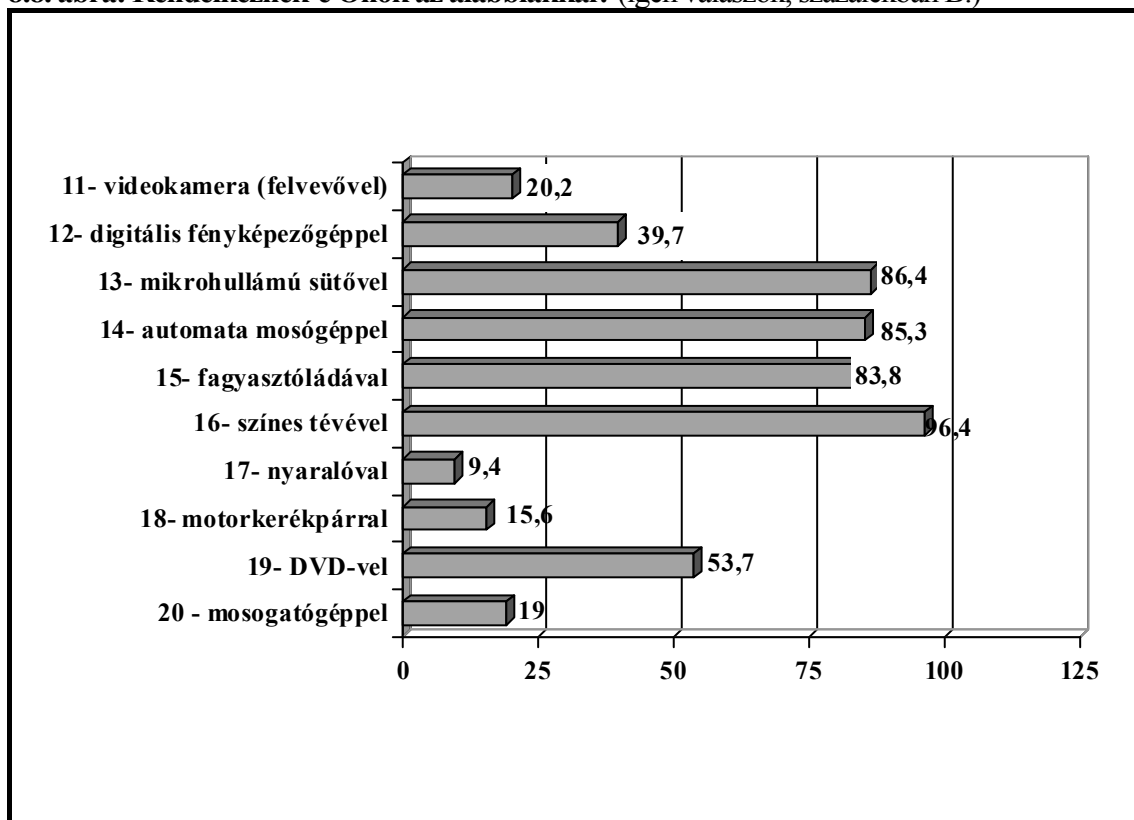
8.6. ábra: Hány szobájuk van a lakásban?

8.7. ábra: Rendelkeznek-e Önök az alábbiakkal? (igen válaszok, százalékban A.)

8.8. ábra: Rendelkeznek-e Önök az alábbiakkal? (igen válaszok, százalékban B.)

9. Munka, életút

A szlovákiai magyarok kétharmada gazdaságilag aktív, 21 százalékuk inaktív. Ez azt jelenti, hogy gazdasági aktivitásban felülmúlják, a munkanélküliek részarányában nem érik el az országos átlagot. Az utóbbi kissé elgondolkodtató, ugyanis a közép- és kelet-szlovákiai magyarlakta járásokban a munkanélküliség aránya magasan az országos átlag felett mozog. Ebből az adatból tehát arra következtethetünk, hogy ezekben a járásokban nem a magyarok teszik ki a munkanélküliek nagy részét.

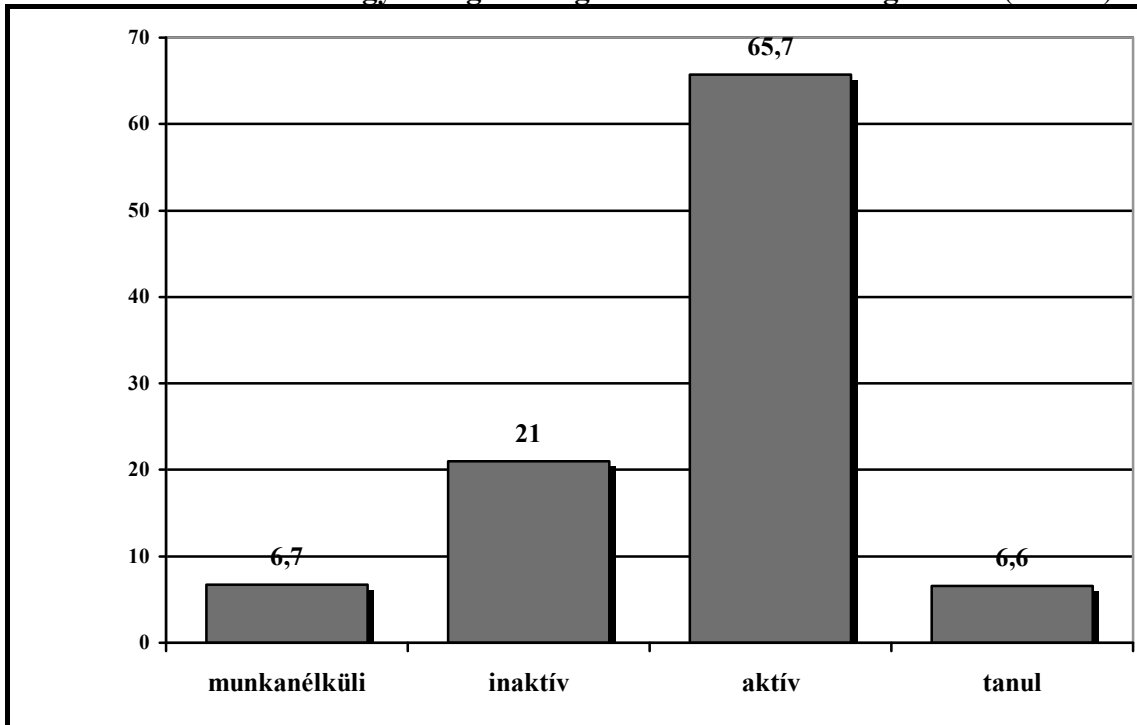
A munkanélküliek és a tanulók részaránya megközelíti a 7 százalékot (9.1. ábra).

Az aktív keresők 52 százaléka alkalmazottként dolgozik, 11 százalékuk vállalkozik. A többi kategória csupán elenyészően fordul elő (9.2. ábra).

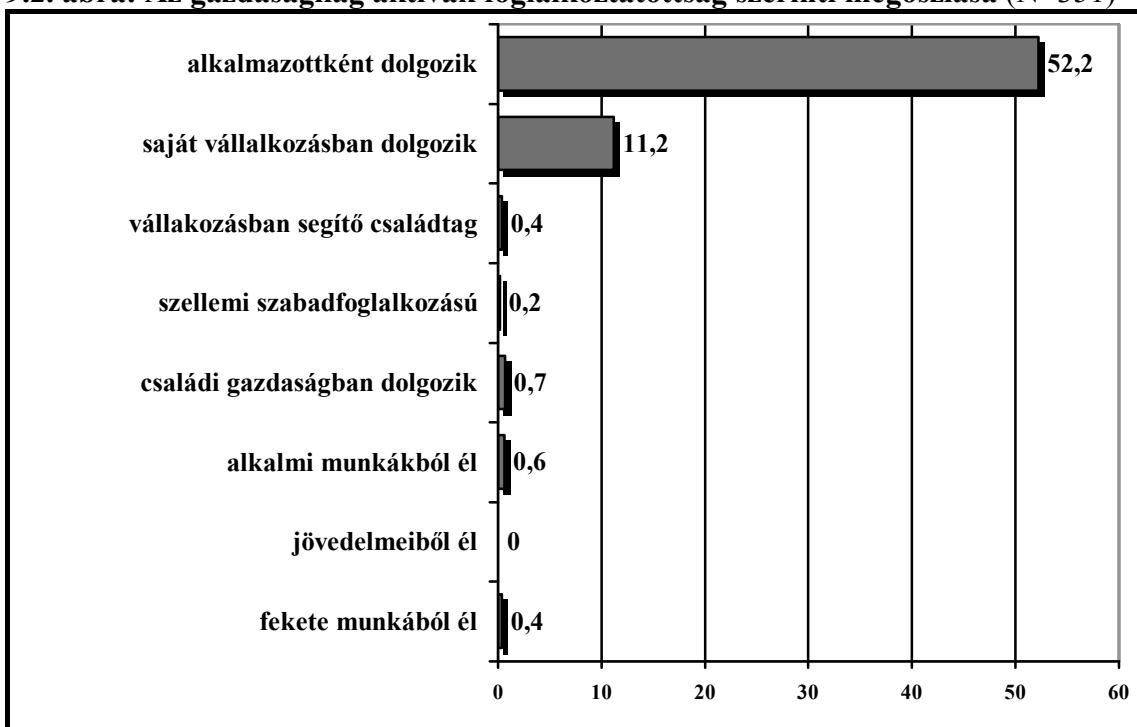
Az inaktívok közül minden tizedik öregségi nyugdíjas. Rajtuk kívül a rokkantnyugdíjasok, a gyermekgondozási segélyen levők és a szociális segélyezettek alkotnak egy százaléknál nagyobb részarányt kitevő csoportot (9.3. ábra). A munkanélküliek felét a segélyezettek alkotják.

Az utolsó munkahely ágazati hovatartozása szerint a válaszadók egyötöde az egészségügyben dolgozott, 17,4 százalékuk az ipari szférában, nagyjából 10–10 százalékuk pedig a mezőgazdaságban és a kereskedelemben.

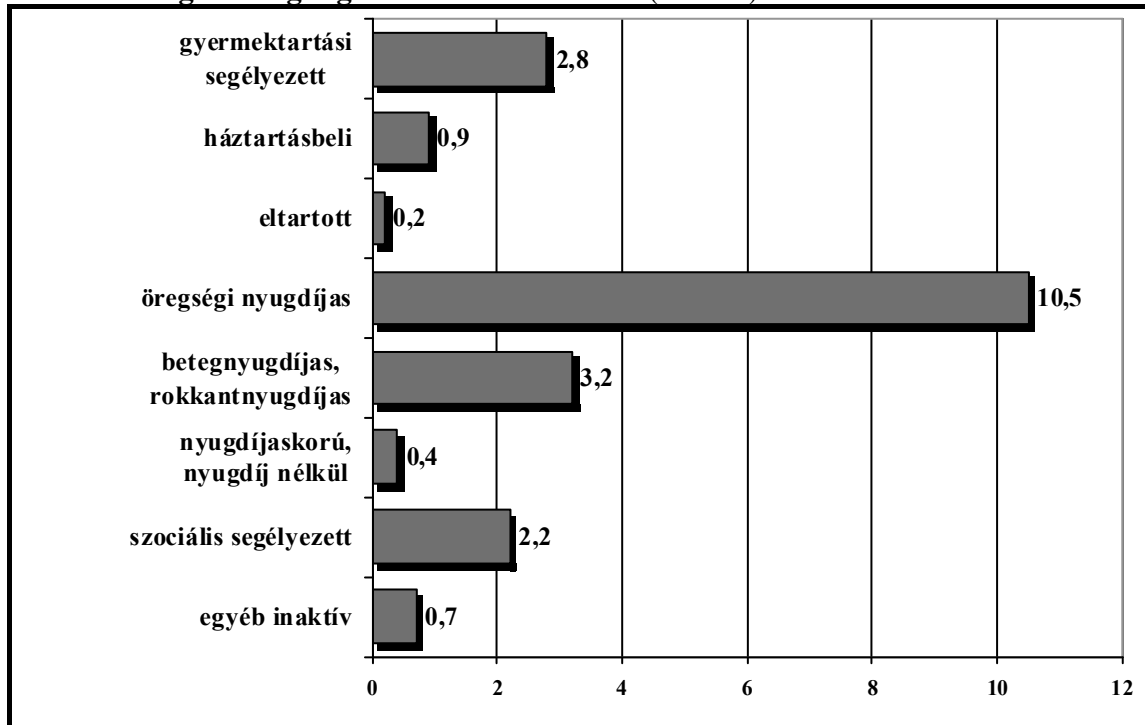
9.1. ábra: A szlovákiai magyarok gazdasági aktivitás szerinti megoszlása (N=534)

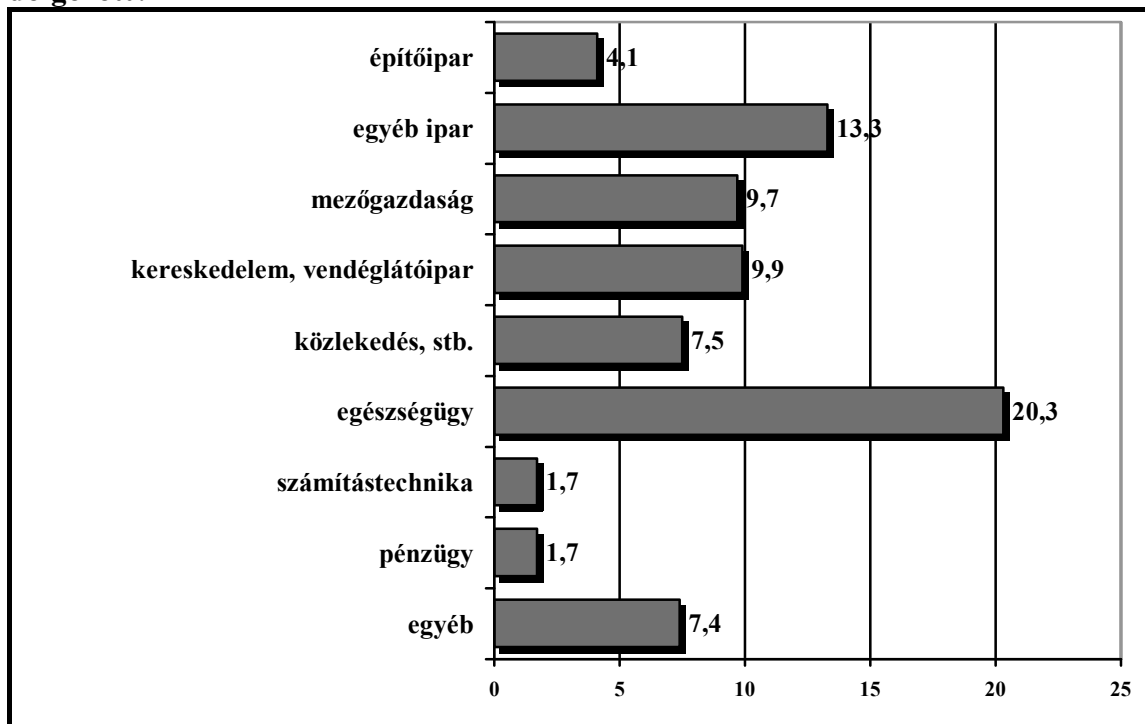
9.2. ábra: Az gazdaságilag aktívak foglalkoztatottság szerinti megoszlása (N=351)

9.3. ábra: A gazdaságilag inaktívak összetétele (N=112)

9.4. ábra: Milyen ágazatba tartozik/tartozott az intézmény, ahol dolgozik/utoljára dolgozott?

10. Társadalmi közérzet, egészségügyi helyzet

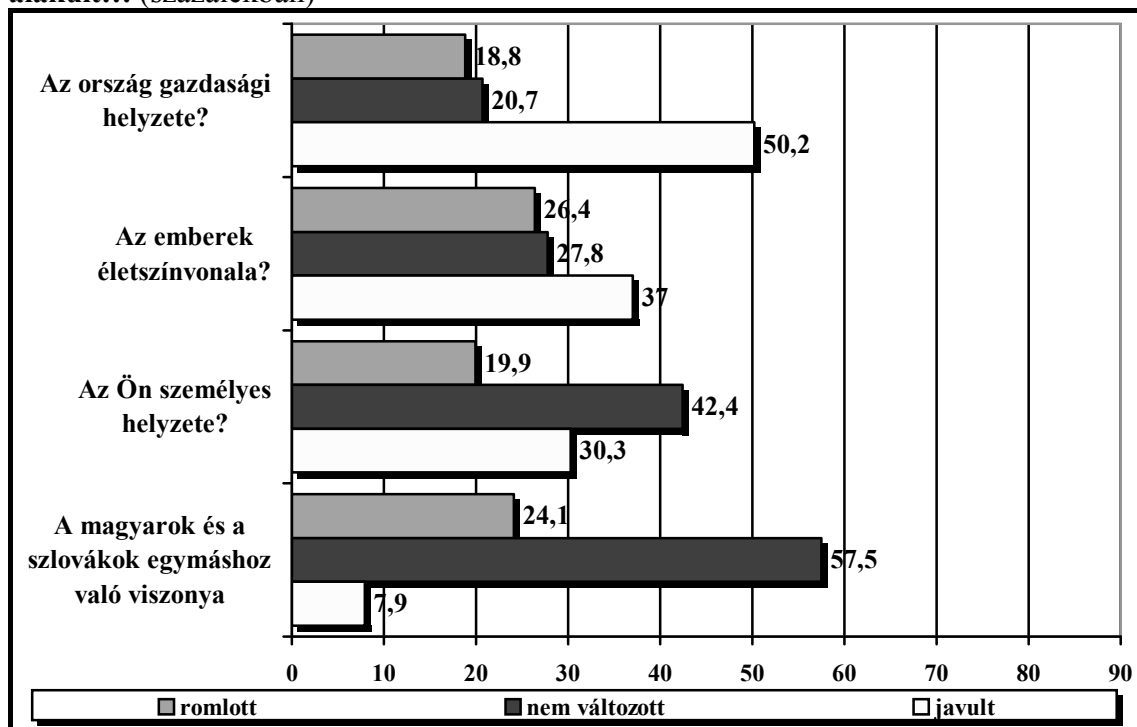
Az elmúlt tíz évet értékelve a válaszadók leginkább az ország gazdasági helyzetében (50,2 százalék) és az emberek életszínvonalában látnak javulást (37 százalék). Személyes helyzetét, valamint a szlovákok és magyarok közti viszonyt tekintve a többség nem lát változást. Ugyanakkor nem elhanyagolandó azok aránya sem, akik rosszabbodást észlelnek az egyes területeken. Ez a konkrét területtől függően az emberek nagyjából egyötödét–egynegyedét érinti (10.1. ábra).

A jövőt illetően leginkább újfent az ország gazdasági helyzetének javulásában (49,6 százalék) és az életszínvonal emelkedésében bíznak (44,8 százalék). Személyes helyzetük alakulását ehhez képest mintha óvatosabban ítélnék meg, hiszen csak minden harmadik feltételez javulást, a többiek vagy úgy gondolják, hogy e téren semmi sem fog változni (37,9 százalék), vagy pedig hanyatlástól tartanak (10,5 százalék). Ebben az az érdekes, hogy korábban inkább saját életük, jövőbeli kilátásaik tekintetében voltak optimisták az emberek, a társadalmi-gazdasági feltételeket sokkal borúlátóbban ítélték meg. Most viszont mintha fordult volna a kocka (10.2. ábra).

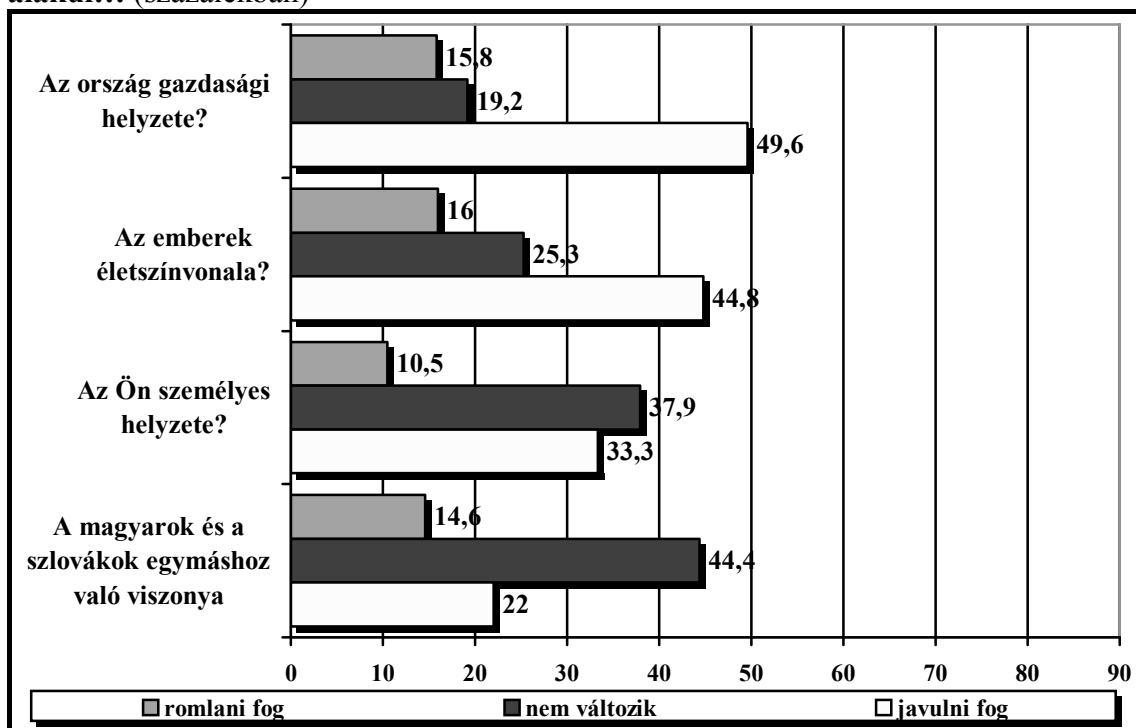
A demokrácia működésével Szlovákiában inkább elégedetlenek a válaszadók, sőt minél fiatalabbak, annál elégedetlenebbek (10.3. ábra).

Saját egészségügyi állapotát 60 százalékuk tartja jónak, ebből 10 százalékuk nagyon jónak. Minden harmadik közepesnek ítéli meg az egészségi állapotát, egyértelműen rossznak pedig 7 százalékuk tartja (10.4. ábra). A vázolt kép alapján a szlovákiai magyarok aránylag egészséges populációnak tűnnek, ugyanakkor tudjuk, hogy a szlovákokhoz viszonyítva évek óta magasabb körökben a civilizációs betegségekben elhunytak aránya.

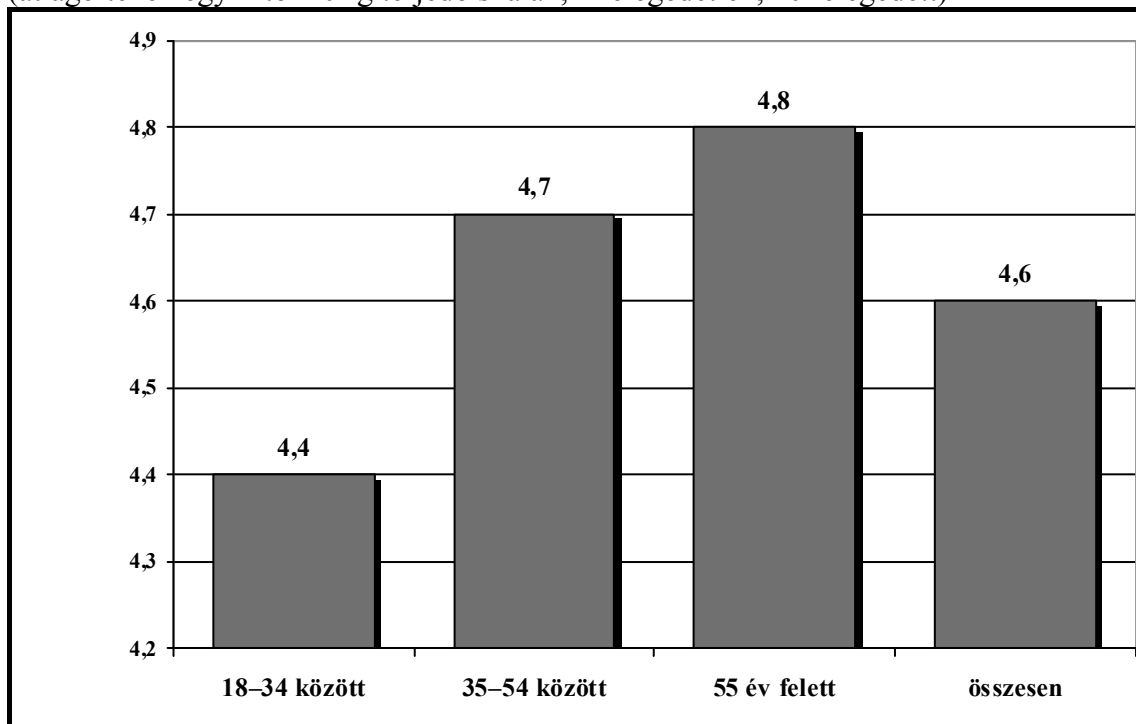
10.1. ábra: Mindent számításba véve, véleménye szerint az elmúlt 10 évben hogyan alakult... (százalékban)

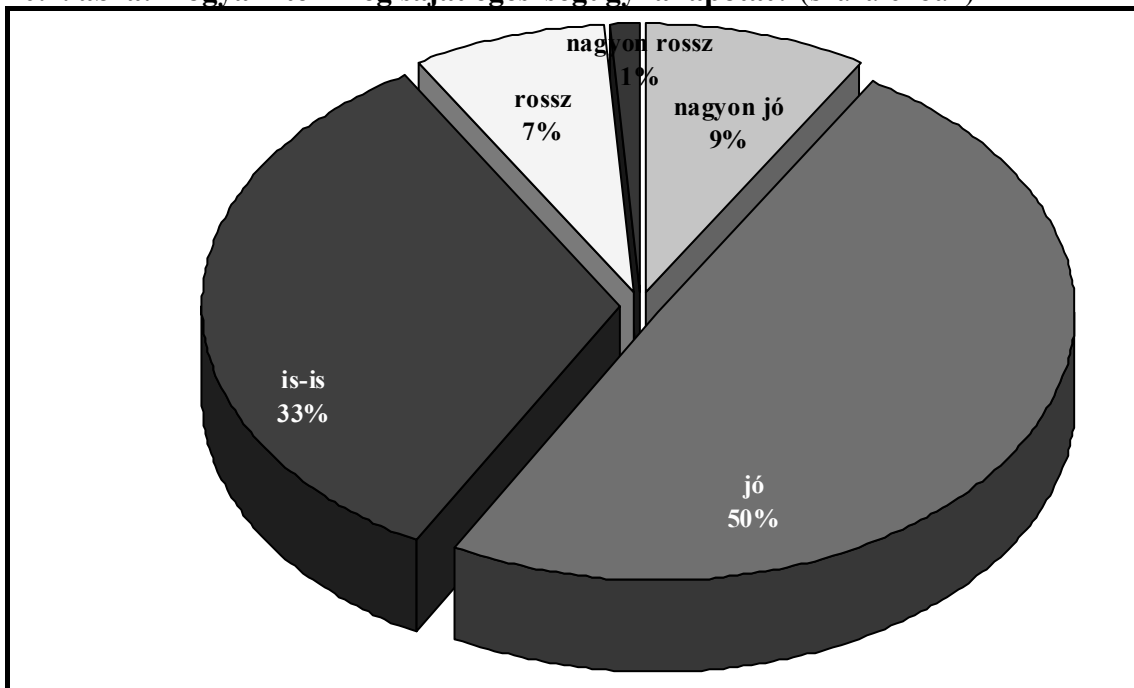
10.2. ábra: Ha a jövőre gondol, mit tart valószínűnek, a következő években hogyan alakul... (százalékban)

10.3. ábra: A szlovákiai demokráciával való elégedettség, korcsoportok szerint (átlagértékek egy 1-től 10-ig terjedő skálán, 1=elégedetlen, 10=elégedett)

10.4. ábra: Hogyan ítéli meg saját egészségügyi állapotát? (százalékban)

11. Migráció

A szlovákiai magyarok 95 százaléka járt már életében külföldön, 83 százalékuk az elmúlt öt évben is. Azok közül, akik az elmúlt öt évben is voltak külföldön, a többség turizmus (87,9 százalék) és családlátogatás céljából (44,8 százalék) utazott el, a többi lehetőség jóval ritkábban fordult elő (11.1. ábra). Turistaként Magyarországon kívül szinte az összes európai országban jártak, általában több helyen is. A családlátogatások helyszínei közül Magyarország és Csehország dominál, de előfordultak nyugat-európai országok is (Németország, Anglia) és egy esetben az USA. Tanulás céljából 11,8 százalékuk volt külföldön, nagyjából minden második Magyarországon, a többiek Angliát, Olaszországot és Csehországot említették. Csaknem minden hatodik dolgozott külföldön, leggyakrabban Magyarországon, Angliában, Csehországban és Ausztriában. Szakmai konferencián minden ötödik vett részt, a legtöbben Magyarországon, Csehországban és Németországban. Egyéb célból minden hetedik utazott külföldre, itt általában bevásárlásról, szórakozásról, barátlátogatásról és valamilyen versenyről van szó, s a legtöbben újfent Magyarországon jártak. A külföldre utazás elsődleges célországa tehát Magyarország volt, függetlenül attól, hogy milyen célból mentek oda, ezt követően a leggyakrabban említett országok Csehország, Németország és Anglia.

Úgy tűnik, továbbra is érvényes a szlovákiai magyarok körében eddig tapasztalt alacsony migrációs szándék. Túlnyomó többségük – a migráció célterületétől függően 60–84 százalék – még akkor sem akarna elköltözni, ha ezzel javulnának az életkörülményei (11.2. ábra). Ez különösen érvényes a belső migrációra, ugyanis Magyarországra, más európai országba és majdhogynem tengerentúlra is szívesebben költöznének, mint Szlovákia bármely más területére, amely lakhelyükön kívül esik.

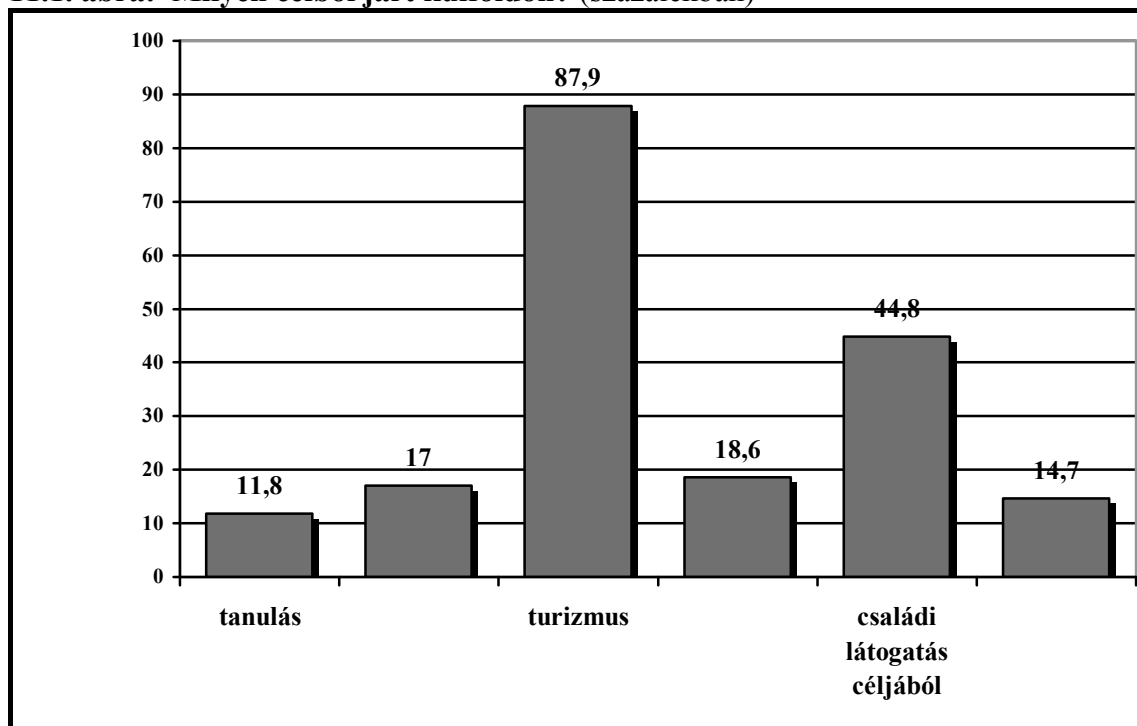
Azok közül, akik mennének, a legjellemzőbb a szomszédos városrészbe/faluba, Magyarországra és nyugat-európai országba való migrációs hajlandóság, amely a megkérdezettek nagyjából egy negyedét érinti, ami viszont a múlthoz hasonlítva mindenképpen magasabb költözési kedvről árulkodik.

A tartós külföldi letelepedés gondolatát a megkérdezettek kétharmada elutasítja, ugyanakkor egyharmaduk foglalkozik vele, még ha nem is minden esetben vannak konkrét elképzelései (11.3. ábra). Az okok közül a jobb megélhetés dominál (11.4.A. és 11.4. B. ábrák). Egyharmaduk nem tudja, hol telepedne le legszívesebben, a többiek elsősorban Magyarországot (34,8 százalék) választanák. Nyugat-Európába minden negyedik költözne, tengeren túlra 7 százalékuk (11.5. ábra). A nyugat-európai országok közül a legtöbben (4,4 százalék) Angliát választanák, az Európán kívüliek közül pedig az USA-t és Kanadát (1,1 százalék és 0,9 százalék).

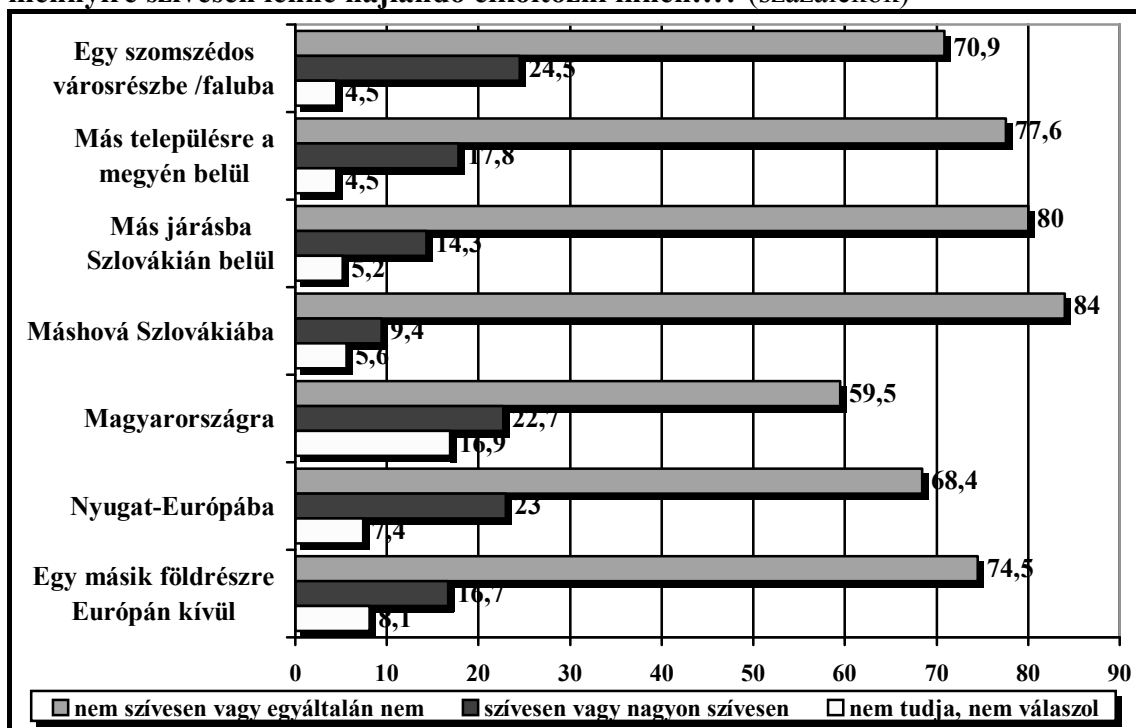
Az elkövetkező két évben a válaszadók 12,8 százaléka tervez ideiglenes külföldi utat tanulás vagy munkavégzés céljából (11.6. ábra). Háromnegyedük dolgozni akar, egynegyedük tanulni. A célországok ez esetben is Csehország, Ausztria, Magyarország és Németország.

A családtagok külföldön tartózkodása sem igazán jellemző: 8 százalékuk gyermeke és 6 százalékuk testvére tartózkodik kinn munkavégzés vagy tanulás céljából.

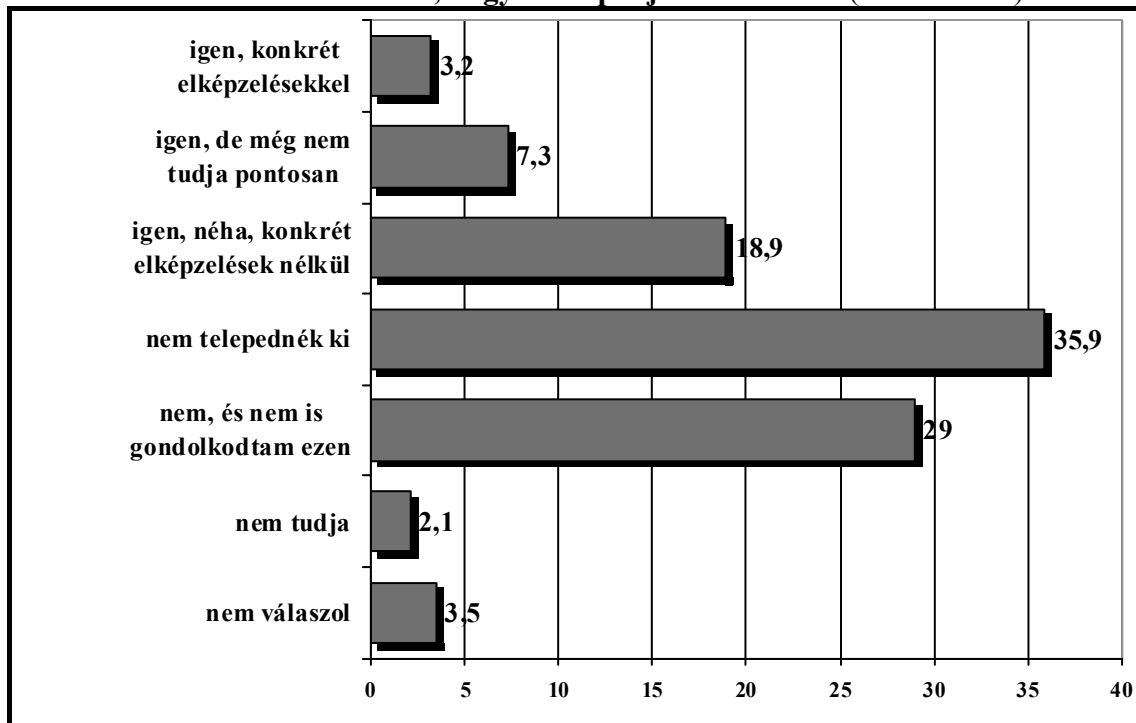
11.1. ábra: Milyen célból járt külföldön? (százalékban)

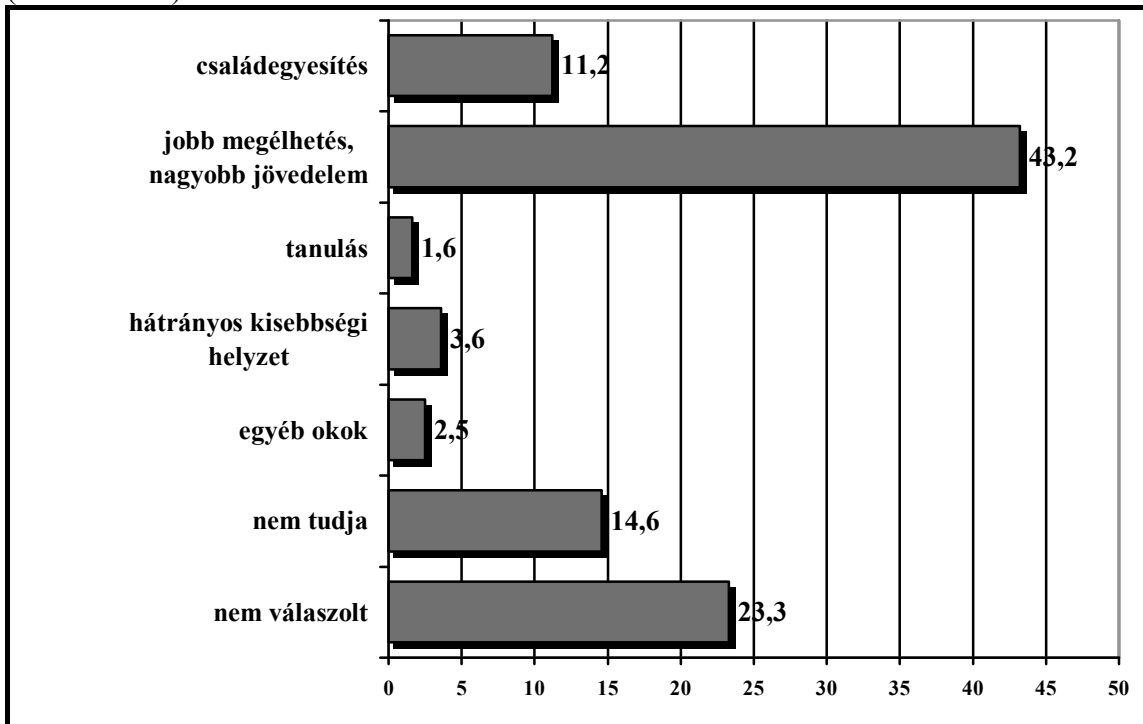
11.2. ábra: Gondolja el, ha elköltözés által javíthatná élet- és munkakörülményeit, mennyire szívesen lenne hajlandó elköltözni innen...? (százalékok)

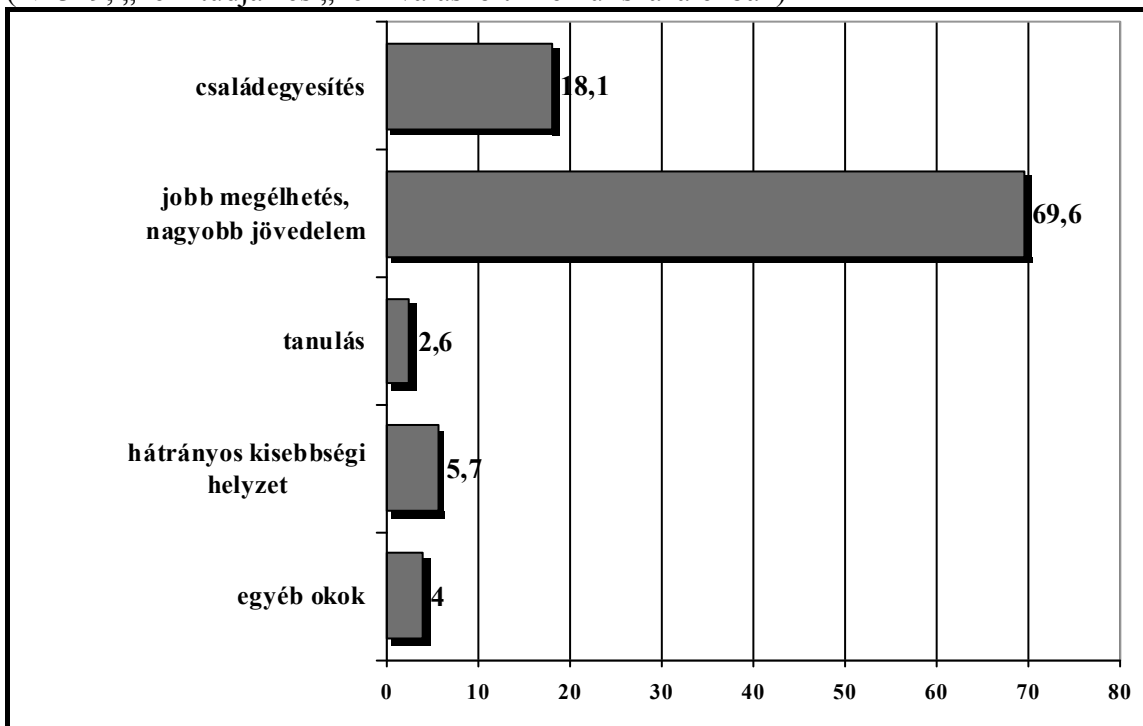
11.3. ábra: Gondolt-e már arra, hogy kitepedjen külföldre? (százalékban)

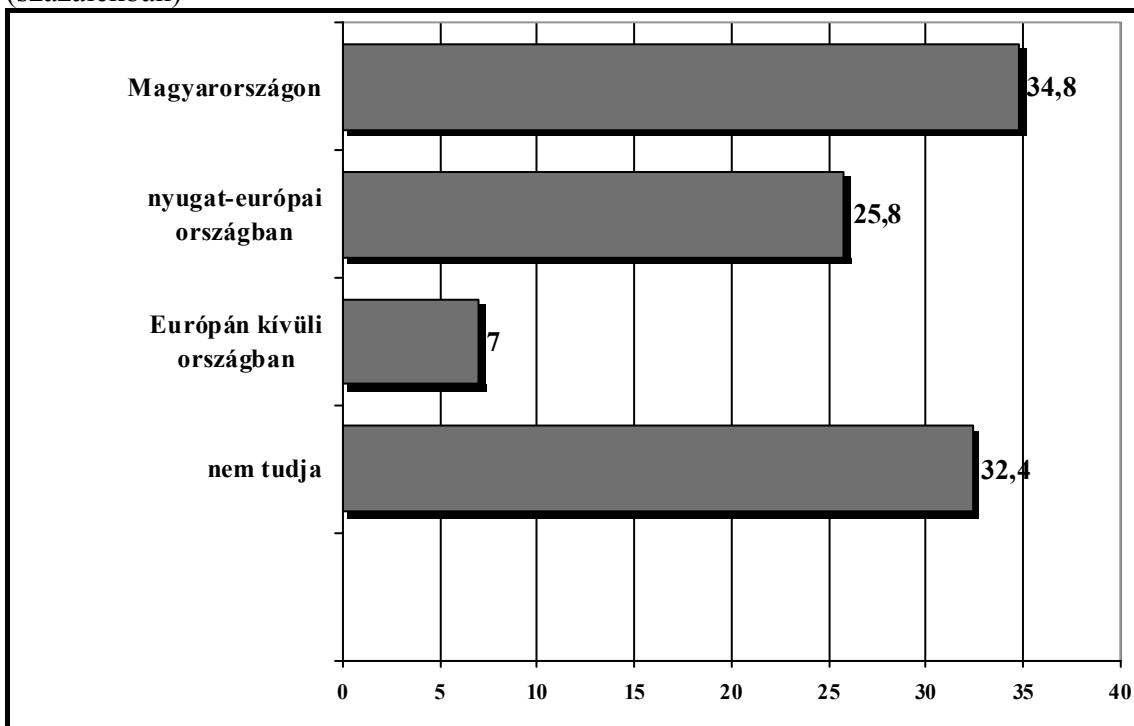
11.4.A. ábra: Ha úgy döntene, hogy elköltözne, milyen okból hagyná el Szlovákiát? (százalékban)

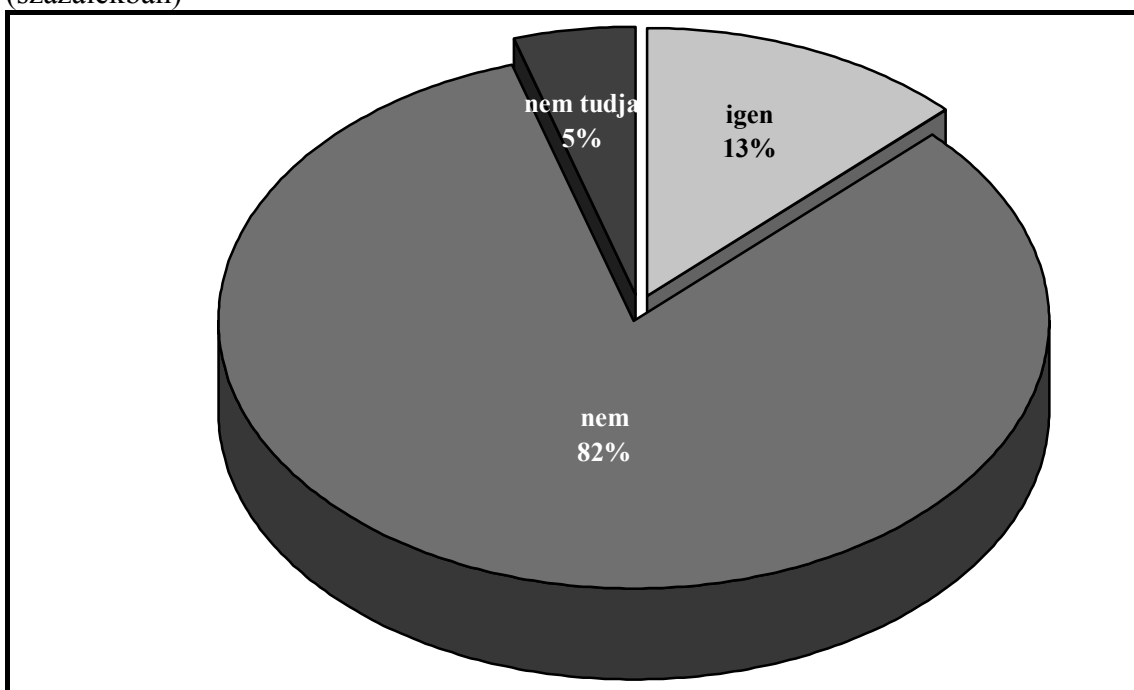
11.4.B. ábra: Ha úgy döntene, hogy elköltözne, milyen okból hagyná el Szlovákiát? (N=349, „nem tudja” és „nem válaszolt” nélkül százalékban)

11.5. ábra: Amennyiben végleg kivándorolna, hol telepedne le legszívesebben?
(N=414)
(százalékban)

11.6. ábra: Az elkövetkező két évben tervezi-e, hogy (ideiglenesen) külföldre megy tanulás (min. 2 hét) vagy munkavégzés céljából (min. 1 hónap)? (N=516)
(százalékban)

12. Európai Unió és politikai aktivitás

Első kérdésünk Ukrajna és Szerbia csatlakozásának évére vonatkozott. A válaszadók 56 százaléka nem tudott felelni erre a kérdésre, 10 százalékuk pedig nem válaszolt. A megkérdezettek fennmaradó egy harmada közül 6 százaléknyan úgy gondolják, hogy ez a két ország sosem lesz uniós tagállam. A többiek különböző évszámokat soroltak fel 2001-től egészen 2100-ig, ami újfent jelzi, hogy azokon kívül, akik azt hiszik, hogy Szerbia és Ukrajna már beléptek az Unióba, a többség egyelőre nem tartja valószínűnek a két ország csatlakozását (12.1. ábra).

A megkérdezettek 44,8 százaléka jónak tartja Szlovákia EU-s csatlakozását, ugyanakkor a csatlakozást se jónak, se rossznak minősítők tábora is 38,8 százalékot tesz ki. A többség szerint (64 százalék) Szlovákiának előnyére vált az uniós csatlakozás, 8 százalék viszont ennek ellenkezőjét gondolja. A megkérdezettek több mint egy negyede (28 százalék) az utóbbi kérdésre nem tudott válaszolni (12.3. ábra).

Az általános vélemény az EU-ról (12.4. ábra) inkább pozitívba hajló (pozitív 18,2 százalék, inkább pozitív 35,8 százalék), illetve semleges (29,8 százalék). A többség (56 százalék) véleménye szerint az uniós csatlakozás elősegítette a kárpát-medencei magyarok összetartozását és kapcsolattartását. 16 százaléknyan nem gondolják ezt. Ennél a kérdésnél újfent 28 százaléknyi a nem válaszolók aránya. Azzal, hogy a határok átjárhatósága segíti a magyar nemzetiségűek kapcsolattartását Magyarországgal, 71 százalék ért egyet (12.5. és 12.6. ábra).

A kérdőív további részében felsoroltunk 14 fogalmat, amelyeket a válaszadók az Európai Unióhoz való kötődésük alapján rangsoroltak. A grafikonon legfontosabbnak ítélt fogalmak fontossága alapján kialakult sorrend látható, amely tükrözi, hogy az EU leginkább a békét, a migrációt és az európai politikai közösséget asszociálja (12.7. ábra).

Az EU-val kapcsolatos ismeretek szintjét a 12.8.-as táblázat szemlélteti. Olaszországról a válaszadók csaknem fele tudta, hogy uniós tagállam (48,4 százalék).

Az EU a megkérdezettek számára leginkább a szabad utazást (átlag 4,27, teljes mértékben egyetért 54 százalék), a jobb jövő lehetőségét a fiatalok számára (átlag 3,97, teljes mértékben egyetért 35 százalék) és az új munkalehetőségeket (átlag 3,88, teljes mértékben egyetért 31 százalék) jelenti (12.10. ábra).

Az EU polgárának lenni (12.11. ábra) leginkább a tagállamok közötti szabad átjárhatóságot (75,8 százalék), a bármelyik tagállamban történő szabad munkavállalás jogát (73,9 százalék) és a határok nélküli tanulási lehetőséget (67,7 százalék) jelenti.

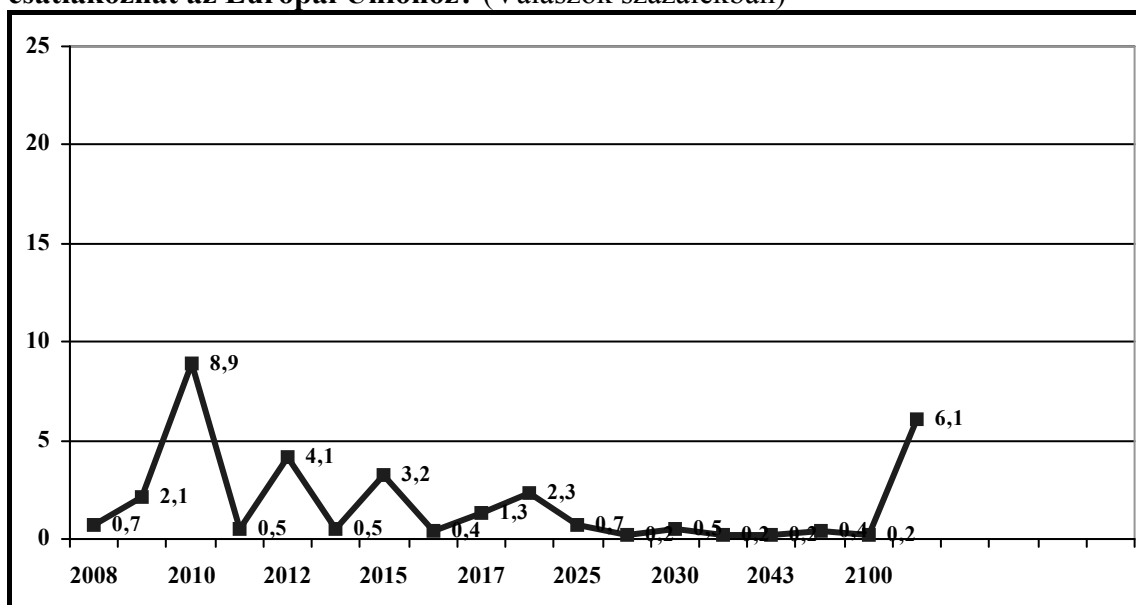
A kérdésre, hogy milyen irányba fognak változni a szlovák társadalom egyes területei, a változások két lehetséges irányát (növekszik-e vagy csökken), továbbá azt vizsgáltuk, miben nem várható véleményük szerint változás. A megkérdezettek legkevésbé az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása, a közszolgáltatások minősége és a magyarság jogainak érvényesítése terén várnak változásokat. Emellett úgy gondolják, hogy a külföldre utazás és a külföldi munkavállalás lehetősége fog leginkább növekedni. Kétharmaduk a munkanélküliség és az oktatáshoz való hozzáférhetőség növekedésével is számol (12.12. ábra).

A továbbiakban felsoroltunk kilenc kontroverz témát (12.13. ábra). A megkérdezettek többsége kettővel értett egyet, a pedofilok orvosi kezelésre való kötelezésével (69,3 százalék) és az AIDS-tesztek kötelezővé tételével (53,2 százalék). Valamivel több, mint egy harmaduk helyesli a halálbüntetést (39,4 százalék) és az eutanáziát (36,8 százalék), valamivel több mint egy negyedük pedig az alacsony jövedelmű személyek megakadályozását több gyermek vállalásában (27,9 százalék).

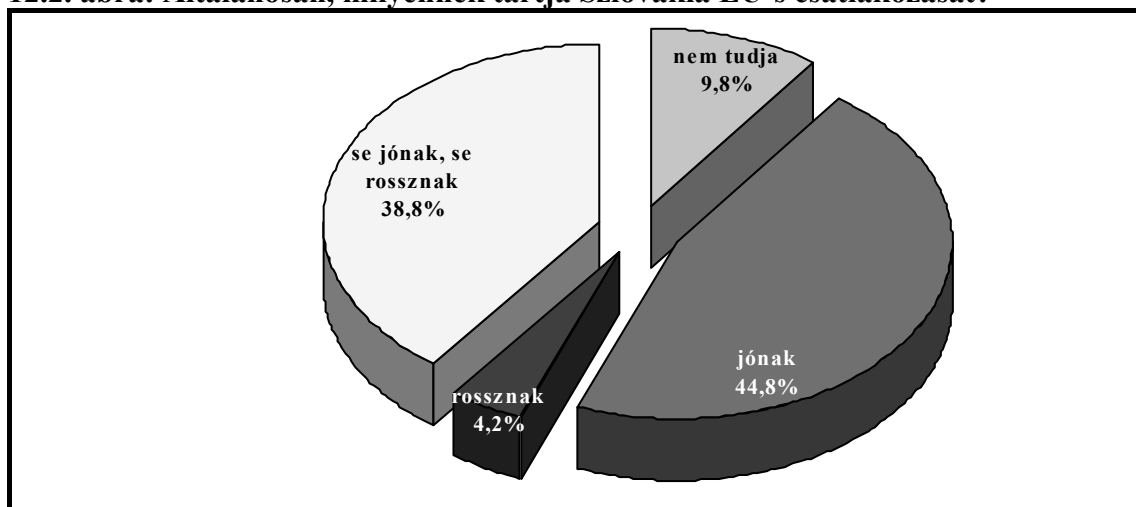
A válaszadók politika iránti érdeklődését (12.14. ábra) illetően röviden annyit szögezhető le, hogy nem egészen egy ötödüket nagyon érdekli a politika (17 százalék), egyharmadukat közepesen érdekli (32 százalék), a többiek pedig nem mutatnak iránta túl nagy érdeklődést (43,7 százalék).

Amennyiben most vasárnap lennének a parlamenti választások, a megkérdezettek 62,2 százaléka járulna urnához (12.15. ábra). Azok közül, akik elmennének szavazni, 70 százalék választaná a Magyar Koalíció Pártját, 20 százalékuk nem árulta el, kire szavazna, a többiek pedig vagy szlovák pártokat részesítenének előnyben, vagy nem tudják, kinek adnák szavazatukat (12. 16. ábra).

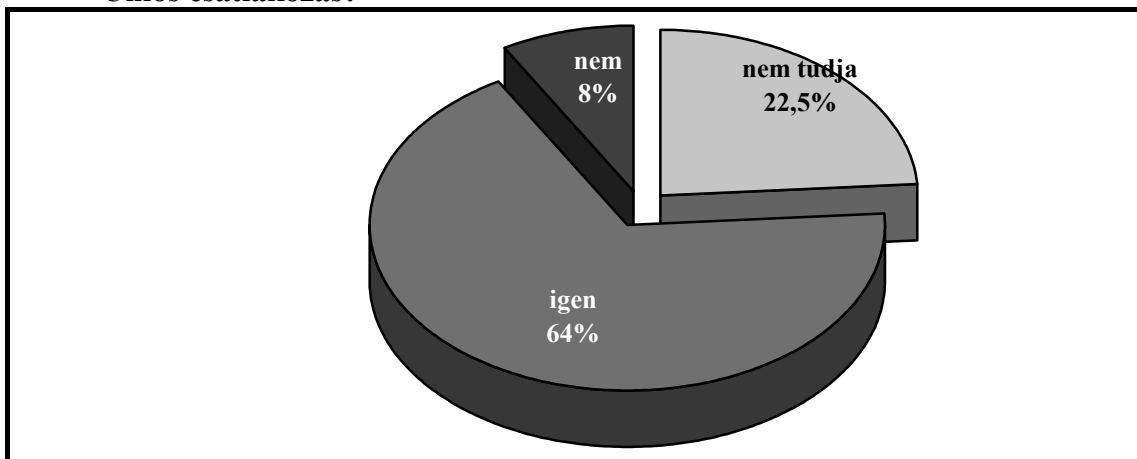
12.1. ábra: Véleménye szerint Ukrajna és Szerbia mikor, melyik évben csatlakozhat az Európai Unióhoz? (Válaszok százalékban)

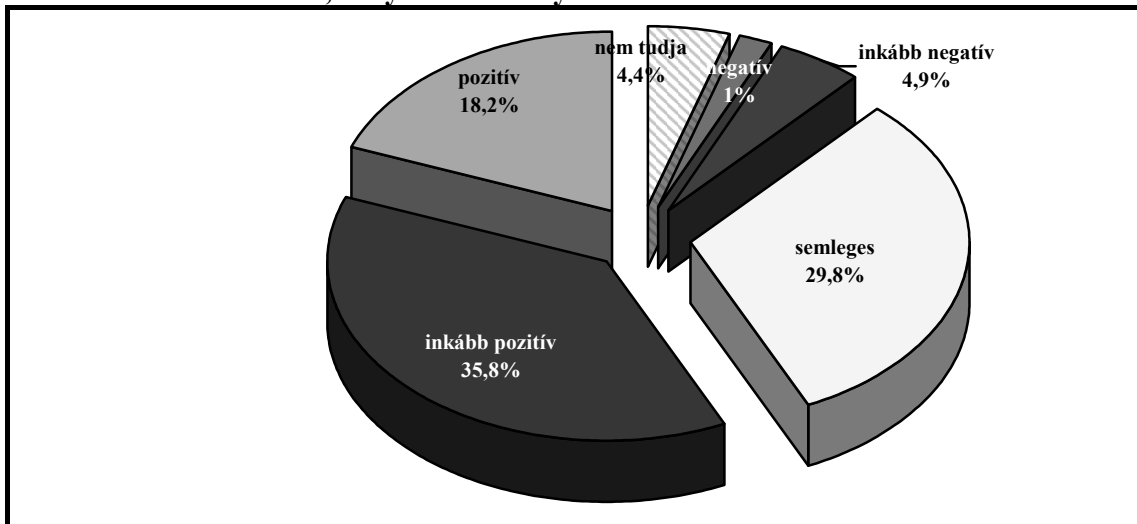
12.2. ábra: Általánosan, milyennek tartja Szlovákia EU-s csatlakozását?

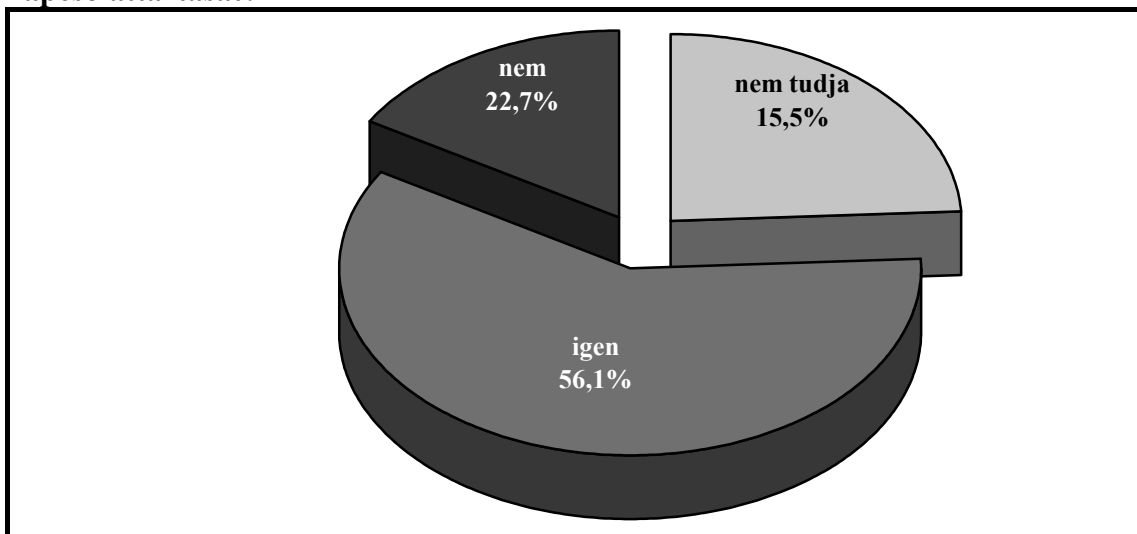
12.3. ábra: Összességében mit gondol, Szlovákiának előnyére válik az Európai Unió csatlakozás?

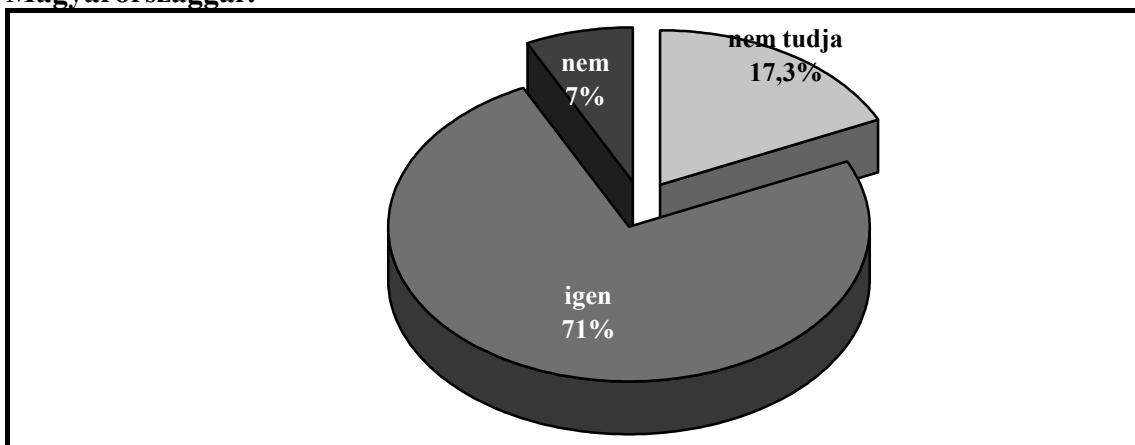
12.4. ábra: Általánosan, milyen véleménye van az EU-ról ?

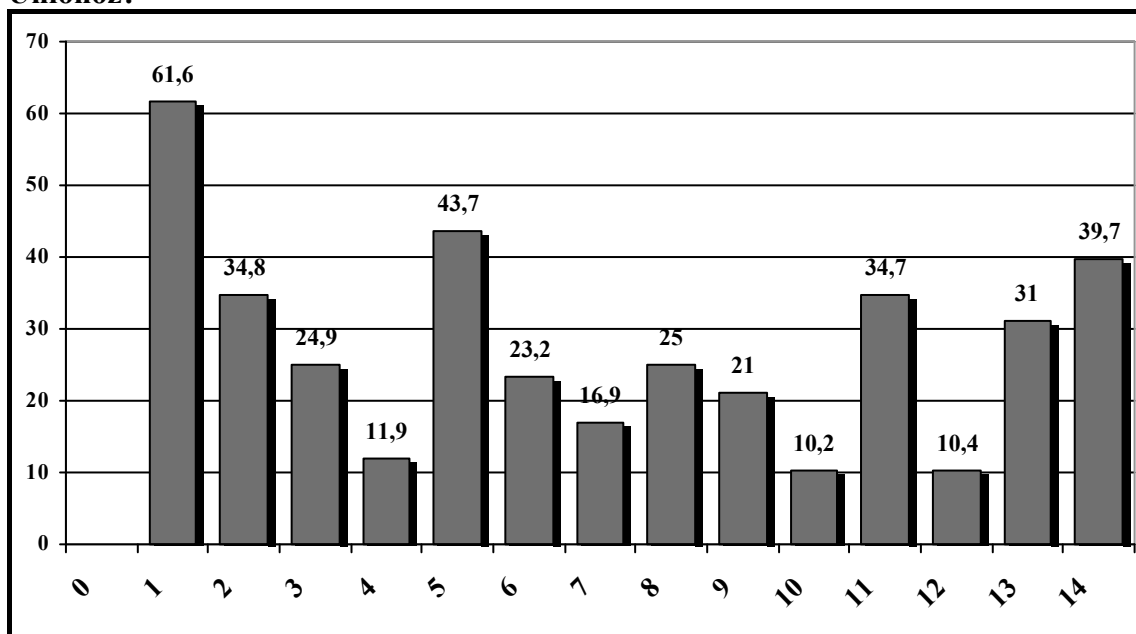
12.5. ábra: Mit gondol, a Kárpát-medence országainak (HU, RO, SK, SL, A) Európai Unió csatlakozása elősegítette a magyar nemzetiségűek összetartozását, kapcsolattartását?

12.6. ábra: Mit gondol, az európai uniós tagországok (HU, RO, SK, SL, A) közötti határok átjárhatósága elősegíti a magyar nemzetiségűek kapcsolattartását Magyarországgal?

12.7. ábra: Milyen fogalmakat társít első, másod és harmad sorban az Európai Unióhoz?

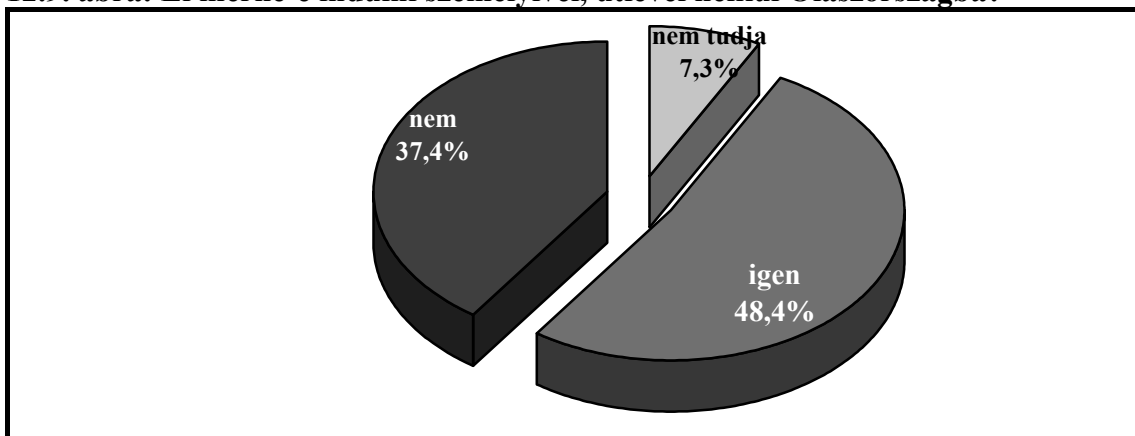

1. Béke
2. Gazdasági jólét
3. Demokrácia
4. Szociális biztonság
5. Szabad utazás, tanulás és munka bárhol az EU területén.
6. Kulturális változatosság
7. Euró – egységes pénznem
8. Munkanélküliség
9. Bürokrácia
10. Kulturális identitásunk elvesztése
11. Magasabb bűnözés
12. Nem kielégítő ellenőrzés a külső határoknál
13. Utazási lehetőségek kibővülése
14. Európai politikai közösség
0. nem tudja

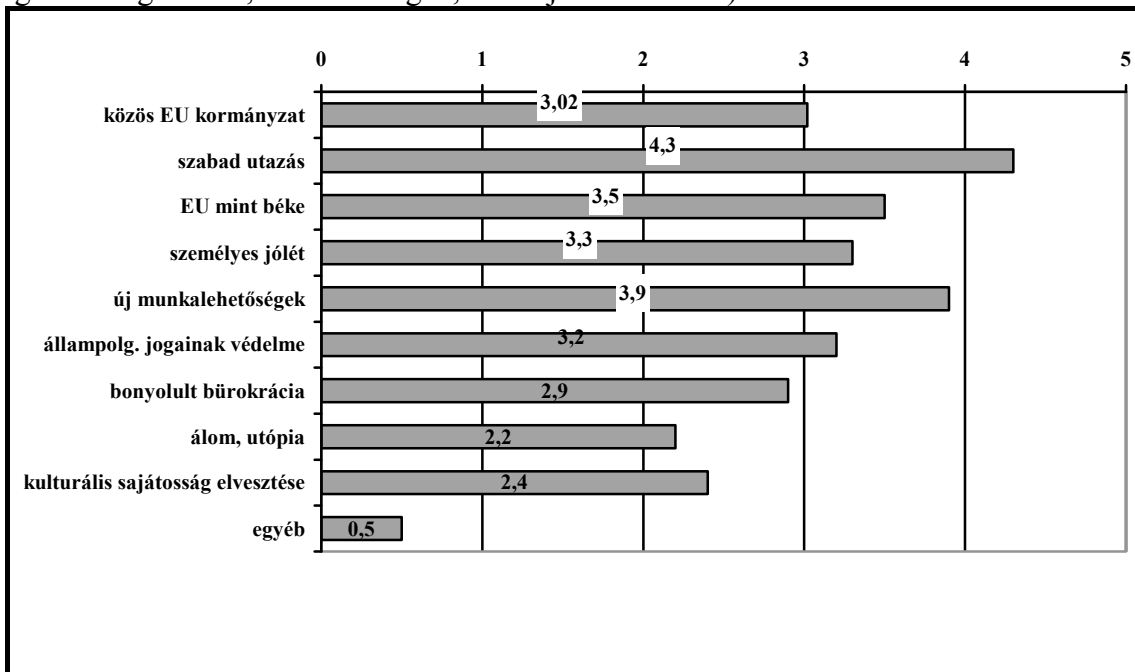
12.8. ábra: AZ EU-val kapcsolatos ismeret-kérdések

Feltett kérdés	Helyes válaszok aránya
1. Hány évre tervez az EU jelenlegi költségvetése?	21,3
2. Hogy hívják azt az országos alapidokumentumot, ami alapján a tagországok elosztják az EU-s forrásokat?	9,0
3. Szlovákia mióta tagja az EU-nak?	68,9
4. Finnország tagja-e az EU-nak?	58,1
5. Svájc tagja-e az EU-nak?	59,6
6. Mire vonatkozik a Sapard program?	22,8
7. Mit jelent az, hogy Interreg?	11,6
8. Románia mióta tagja az Európai Uniónak?	13,0

12.9. ábra: El merne-e indulni személyivel, útlevél nélkül Olaszországba?

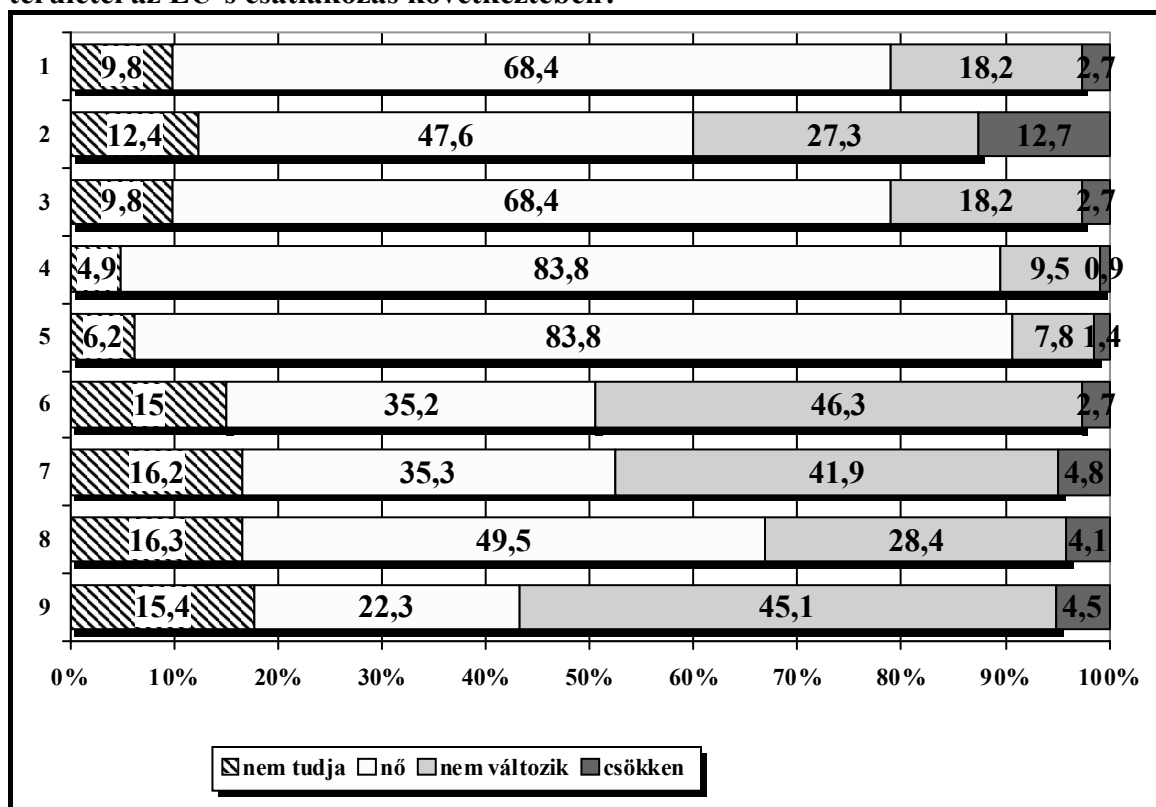
12.10. ábra: Az alábbi kijelentések mennyire fejezik ki azt, amit Ön számára az EU jelent? (Válaszok egy ötfokú skálán, ahol: 1 – egyáltalán nem, 2– inkább nem, 3– igen is meg nem is, 4 –inkább igen, 5 – teljes mértékben)

12.11. ábra: Az alábbi kijelentések közül melyik jelenti inkább, hogy: „az Európai Uniónak a polgára lenni”? (Első említések aránya)

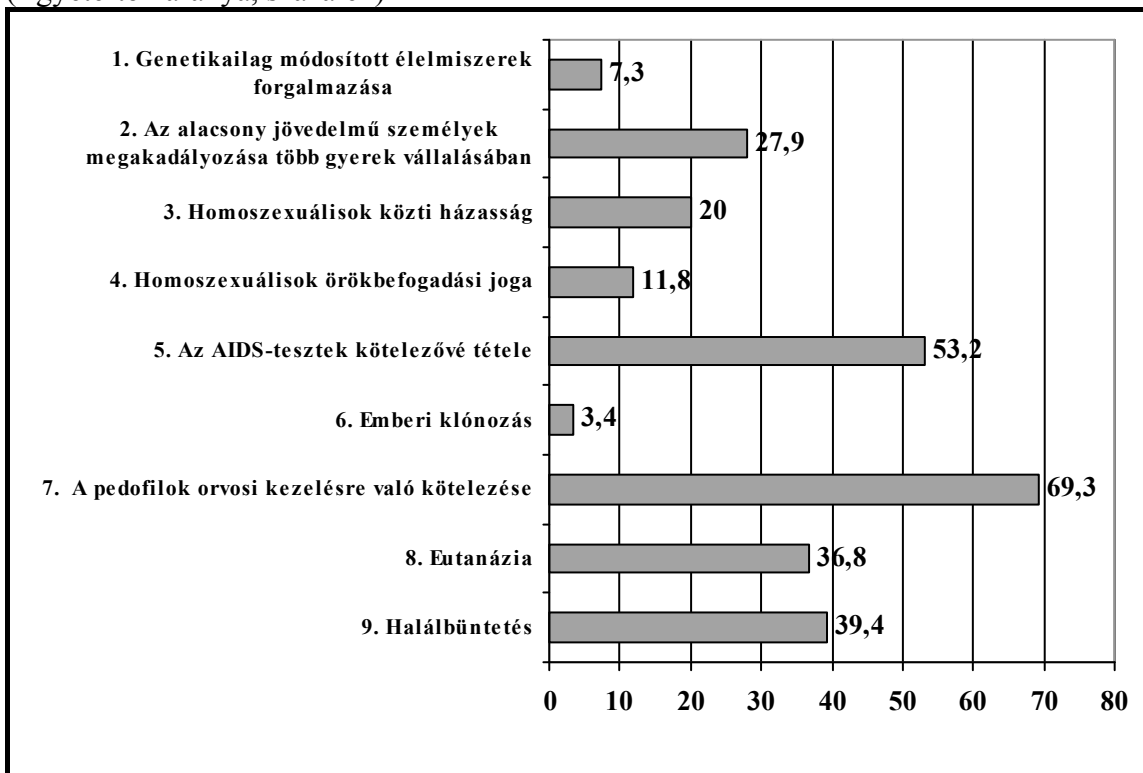
Kijelentés	Említi
1. Az EU-s tagállamok közti szabad átjárhatóság	75,8
2. Szabad munkavállalás joga bármelyik EU-s tagállamban	73,9
3. Szavazati jog a helyi választásokon abban a tagországban, amelyben élsz, akkor is ha ez nem azonos a szülőhazáddal	13,3
4. Szavazati jog a országos választásokon abban a tagországban, amelyben élsz, akkor is ha ez nem azonos a szülőhazáddal	14,0
5. Szavazati jog az Európai Parlament-i választásokon abban a tagországban, amelyben élsz, akkor is ha ez nem azonos a szülőhazáddal	12,6
6. Az orvosi ellátás és a szociális szervezetek szolgáltatásaihoz való szabad hozzáférés	36,3
7. Tanulási lehetőség bárhol az EU területén	67,7
8. Egyik sem az előzők közül	4,0

12.12. ábra: Mit gondol milyen irányba változnak a szlovákiai társadalom alábbi területei az EU-s csatlakozás következtében?

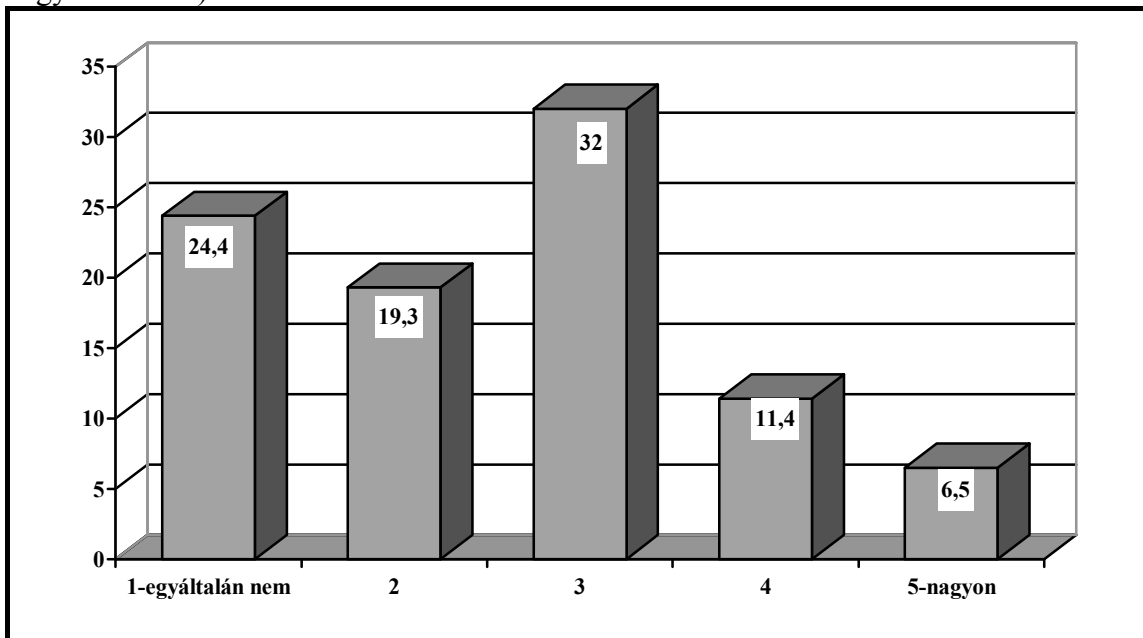

1. Munkanélküliség
2. Vásárlóerő
3. Oktatáshoz való hozzáférés lehetősége
4. Külföldre való utazás lehetősége
5. Az EU területén való munkavállalás lehetősége
6. Az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása
7. Közszolgáltatások minősége
8. A külföldi bevándorlók Szlovákiában
9. A magyarság jogainak érvényesítése

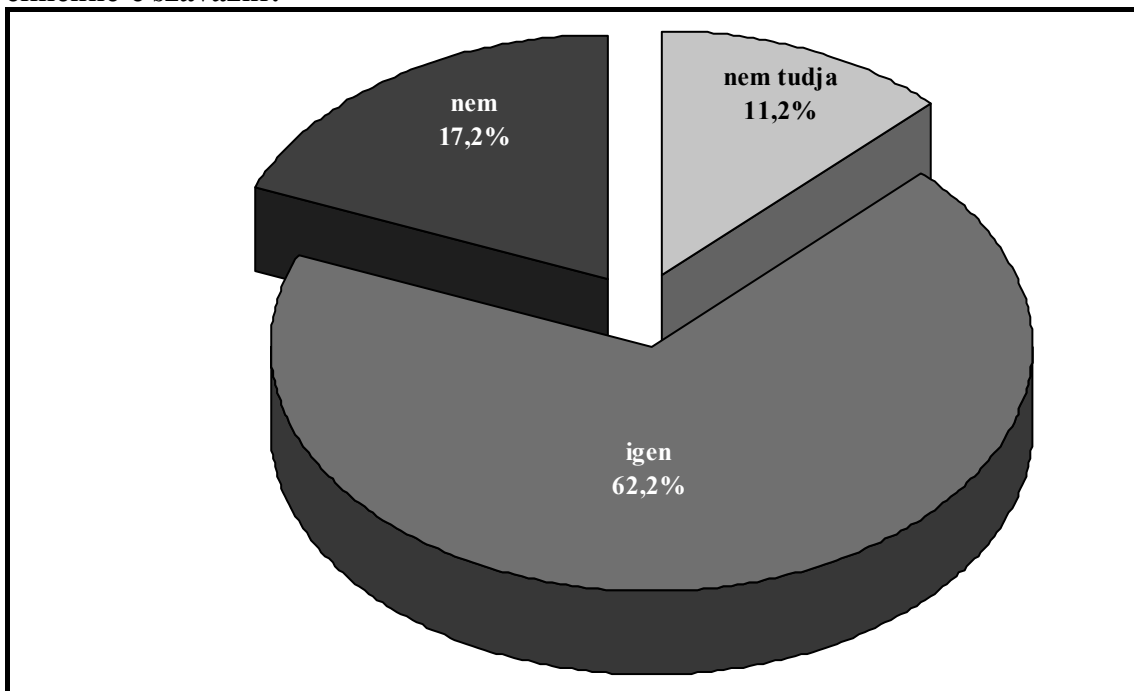
12.13. ábra: Kérjük, mondja meg, egyetért-e vagy sem a következőkkel?
(Egyetértők aránya, százalék)

12.14. ábra: Mennyire érdeklí Önt a politika? (1 – egyáltalán nem érdeklí, 5 – nagyon érdeklí)

12.15. ábra: Ha most vasárnap Szlovákiában parlamenti választások lennének, elmenne-e szavazni?

12.16. ábra: Ha elmenne, Ön most melyik pártra, szervezetre vagy koalícióra szavazna? Nyílt kérdésre adott szabad válaszok.

